

ပြည်ထောင်စု

မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

UNION OF BURMA

ဆိုရှယ်စာအုပ်တိုက်

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာတိုင်းရင်းသားများ

အတွက်

မိမိ၏တိုင်းပြည်အကြောင်း

သိမှတ်ဘွယ်ရာဗဟုသုတများ ရေးသား ထားသော

အခြေခံ ကမ္ဘာ့အကြောင်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စု

မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

ရေးသားပြုစုသူ

ဦးဘသိန်း-ကျောင်းဆရာကြီး (အငြိမ်းစား)

ရန်ကင်းမြို့။

— ၀ —

(ပူပိုင် ဖေဂါတင်ရွှေ)

၁-ကျပ် ၂၅-ပြား

ပြည်ထောင်စု သားကောင်းရ တနာမျှားအား
အမြဲသတိရ-အလေးပြုပါ၏။

၁၉၆၈-ခု၊ ဇွန်လ-ပထမရက်နှိပ်ခြင်း၊
အုပ်စု (၃၀၀၀)

ပုံနှိပ်သူ - ဦးဘသိန်း (၀၀၆၄) ဆိုရှယ်ပုံနှိပ်တိုက်
၁၃၂၊ ၄၇-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ထုတ်ဝေသူ - ဦးဘသိန်း (၀၀၆၆) ဆိုရှယ်စာအုပ်တိုက်
၁၃၄၊ ၄၇-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

သိမှတ်ဘွယ်ရာအကြောင်းအရာများ။

— ၀ —

- ၁။ ကမ္ဘာမြေကြီးပုံသဏ္ဍာန်နှင့်ပမာဏ
- ၂။ တိုက်ကြီးများ၊ သမုဒ္ဒရာများ
- ၃။ တိုက်ကြီးများ၊ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်းနှင့်မြေမျက်နှာပြင်
- ၄။ သမုဒ္ဒရာများ၊ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်းနှင့် အကျဉ်းချုပ် အကြောင်းအရာ။
- ၅။ ဇူများ၊ လတ္တီတွဒ်၊ လန်ဂျီတွဒ်၊ ၎င်းတို့၏ အကြောင်း အရာနှင့်တိုင်းတာနည်း။
- ၆။ ကမ္ဘာ့သဘာဝ အပိုင်းကြီးများနှင့် ၎င်းတို့၏ အကြောင်း အရာများ။
- ၇။ မြန်မာနိုင်ငံတည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ နယ်နိမိတ်။
- ၈။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၊ ဒီးပရိုဘိုက်၊ အငူ၊ ကျွန်း။
- ၉။ မြေမျက်နှာပြင်၊ ဘောင်၊ မြစ်၊ အိုင်၊ တောင်ကြားလမ်း။
- ၁၀။ ရာသီဥတု၊ အပူရှိန်၊ လေတိုက်ခြင်း၊ မိုးရွာခြင်း။
- ၁၁။ အပူအအေးပြောင်းလဲပုံအကြောင်း။
- ၁၂။ အပင်များ။
- ၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံ ပကတိအပိုင်းကြီးများ။
- ၁၄။ လူနေအကြောင်း။
- ၁၅။ လူမျိုးနှင့်ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နေထိုင်ရာအရပ်။
- ၁၆။ ထွက်ကုန်။
- ၁၇။ တိရစ္ဆာန်များ။
- ၁၈။ ခရီးသစ်။
- ၁၉။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး။
- ၂၀။ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းခွဲများ။

ပုံ-၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကမြို့များ

အပ္ပာစကား

လျှပ်တို့သည်၊ ကမ္ဘာ့အကြောင်းအရာ ဗဟုသုတများကို သိရှိနားလည်ရန်လိုသည်ထက်၊ မိမိတို့၏တိုင်းပြည်အကြောင်းကို သိရှိနားလည်ရန်၊ သာ၍အရေးကြီးလိုအပ်ပေသည်။ ။ အထူး သဖြင့် မိမိတို့၏မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၊ ဒေသန္တရ ဗဟုသုတရှာမှီးရန် အတွက် ခရီးထွက်ရာတွင်၊ မြို့ကြီးများ၊ ချေးရွာကြီးများသို့၊ မည်သို့သွားလာရမည်၊ မြစ်ကြောင်းလမ်း၊ ကုန်းကြောင်းလမ်း၊ လေကြောင်းလမ်း တို့တွင်၊ မည်သည့်ခရီးလမ်းဖြင့် သွားလျှင်၊ မိမိအတွက် သင့်လျော်မည်ကို တွက်ဆနိုင်ရန် မြစ်ကြောင်းခရီး လမ်းများ၊ ကုန်းကြောင်း ခရီးလမ်းများဖြစ်သော၊ မီးရထား လမ်း၊ မော်တော်ကားလမ်းများအပြင်၊ ခေမကြောင်းခရီးလမ်း များကိုဆက်သွယ်သွားလာနိုင်သည့် မြို့ကြီးများကိုလည်း ရှင်း လင်းစွာ ဆော်ပြထားပါသည်။

ထိုအပြင်မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ၊ တော၊ နယ်၊ ရေမြေ၊ အ နေအထား၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိုအကျိုးပြုသည့်တူးမြောင်း များ၊ ဆည်မြောင်းများ၊ စိုက်ပျိုးပင် အမျိုးမျိုး၊ တွင်းထွက် ဓာတ်သတ္တုအမျိုးမျိုး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နေထိုင်ရာ အရပ်နှင့်အလုပ်အကိုင်များ၊ မြန်မာပြည်မှထွက်ရှိသော ပစ္စည်း

အမှတ်စကား။

များကို နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့တင်ပို့ပုံ၊ နိုင်ငံခြားပစ္စည်းများကို မှာယူတင်သွင်းပုံ၊ စသည်များကိုလည်း ဘော်ပြထားပါသည်။

၎င်းပြင်၊ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်၊ ဗဟုသုတဖြစ်သူ၊ သိသင့်သိထိုက်သော အကြောင်းအရာအရပ်ရပ်တို့ကို ထည့်သွင်းဘော်ပြထားပါသည်။ ။ သို့ပါ၍ ဤစာအုပ် ရေးသားထုတ်ဝေသည့်အတွက်၊ မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့သည် မိမိတို့၏တိုင်းပြည်အကြောင်း သိသင့်သိထိုက်သော ဗဟုသုတများကို၊ ရသင့်သလောက် မကြာခြင်းပင်လျှင် ရေးသားရကျိုးနပ်ဖေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆပါသည်။

ဦးဘသိန်း

သိမှတ်ဘွယ်ရာ မြန်မာရာဇဝင်

အကျဉ်းချုပ်။

— ၀ —

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင် အာရှဒေသတွင်တည်ရှိ၍ မြန်မာအစ၊ တကောင်းကင်ကြည့် အတိုင်း၊ မန္တလေးမြို့ မြောက်ဘက် မိုင် ၁၆၀-ခန့်ကွာဝေးသော ရော့တီမြစ်ကမ်းတွင် တကောင်းမြည်ကြီးကို တည်ထောင်၍၊ အဘိရာဇာ အမည်ရှိသော ဘုရင်မင်း အုပ်စိုးသည်မှစ၍၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ လွတ်လပ်ခဲ့သောနိုင်ငံတနိုင်ငံ ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့ အဘိရာဇာ ဘုရင်မင်းသည်၊ တကောင်းမြည်ကြီးကို တည်ထောင်အုပ်စိုးသည်မှစ၍ သီပေါမင်းသို့တိုင်ရောက်အောင် နှစ်ပေါင်း ၂၇၀၀-ကျော်နှင့် မင်းဆက်ပေါင်း ၁၇၀-ကျော် တို့သည်၊ လွတ်လပ်စွာ အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ခဲ့ ရကြ သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည်၊ မြေပေါ်၊ မြေအောက်၊ သဘာဝဓားတသတ္တု ပစ္စည်း ရတနာများနှင့် အဘိုးတန် ကျွန်းသစ် ပေါများသော တိုင်းပြည်ဖြစ်ကြောင်းကို ဥရောပတိုက်မှ နယ်ချဲ့သွေးစုတ်များ ဖြစ်ကြသည့်ပေါ်တူဂီ၊ ဒတ်ချ်၊ ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်တို့သည်၊ မြန်မာ နိုင်ငံအား မက်မောကြီးစွာဖြင့် သိမ်းပိုက်ယူငင်ရန် ကြိုးမား အားထုတ်လာကြလေသည်။

နယ်ချဲ့ သွေးစုတ်တို့သည် ၎င်းတို့မက်မောလှသော မြန်မာ နိုင်ငံကို သိမ်းပိုက် အုပ်စိုးရန်ကြံ ရွယ်နေကြသော အချိန်တွင်၊

သီမုတ်ဘွယ်ရာ မြန်မာရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်

စည်းလုံးညီညွတ်၍ အင်အားတောင့်တင်းနေသော ဟံသာဝတီ ဘုရင်နောင်မင်းလက်ထက်ဖြစ်လော့ကြောင့် မည်သို့မျှ အနှောင့်အရှက် မပေးနိုင်ကြသဖြင့် ဘုရင်နောင်မင်း၏ တပ်မတော်တွင် တပ်သားအဖြစ် ဝင်ရောက်၍ ပေါ်တူဂီများ အမှုထမ်းကြလေတော့သည်။

ဟံသာဝတီဘုရင်နောင်မင်းကြီး ကွယ်လွန်သွားသောအခါ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အင်အားသည် ပျက်ပြားယုတ်လျော့ သွားလေသဖြင့်၊ ပေါ်တူဂီလူမျိုး ဇဇင်္ကာ ခေါင်းဆောင်သော နယ်ချဲ့သွေးစုတ်တို့သည်၊ သံလျင်မြို့ကို သိမ်းယူ၍ မုတ္တမ၊ ဟံသာဝတီ တောင်ငူတို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရန်ကြံရွယ်နေစဉ်၊ ဘုရင်နောင်မင်းကြီး၏ မြေးတော်သူ အနောက်ဘက် လွန်မင်းတရားသည်၊ စစ်သည်အင်အား မြောက်မြားစွာနှင့်အင်းဝမှ ချီတက်လာပြီးလျှင်၊ သံလျင်မြို့ကို ဇဇင်္ကာလက်မှ ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ပြီးသော်၊ နယ်ချဲ့သွေးစုတ်ဖြစ်သော ပေါ်တူဂီတို့အား အပြီးအပိုင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းလိုက်လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပေါ်တူဂီနယ်ချဲ့ သွေးစုတ်တို့၏ရန်မှ လွတ်ကင်း ခြေမင်းသောအခါ၊ ဒတ်ချ် ကုန်သည်များ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်များ ပြင်သစ်ကုန်သည်များ တို့သည်၊ မိမိတို့အလွန်မက်မော နှစ်သက်လှသော မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကုန်သည်များအသွင်ဖြင့်၊ မုတ္တမ၊ ပဲခူး၊ သံလျင်၊ ပုသိမ်မြို့ကြီးများ၌ ကုန်တိုက်ကြီးများဖွင့်လှစ်၍၊ ကျန်းသစ်နှင့်ရေနံများကို သင်္ဘောတည်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနေထိုင်လျက်ရှိကြလေသည်။

သိမှတ်ဘွယ်ရာ မြန်မာရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်

ဤသို့ဖြင့် နယ်ချဲ့တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ကုန်သည်များအသွင်ဖြင့်၎င်း၊ သာသနာပြုအသွင်ဖြင့်၎င်း ဝင်ရောက်လာကြလျက်၊ အလွန်ပရိယာယ်များသော အင်္ဂလိပ်တို့သည်၊ မြန်မာဘုရင်ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၈၂၄)ခု မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၁၈၆)ခုနှစ်တွင် မြန်မာတို့နှင့် အာသံနယ်စပ်တွင် စတင် တိုက်ခိုက်ကြ လေ၏။ ဤသို့ တိုက်ခိုက် နေစဉ် အင်္ဂလိပ်တို့သည်၊ ရေးကြောင်းမှ ရန်ကုန်မြို့ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်အောင်မြင်သဖြင့်၊ ပဲခူး၊ မုတ္တမနှင့် တနင်္သာရီနယ်၊ မြိတ်မြို့တိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်သောကြောင့်၊ မြန်မာဘုရင် စစ်ရေး ရှုံးနိမ့်သဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် စစ်ပြေငြိမ်းရေး စာချုပ် - ချုပ်ဆို၍ ရခိုင်ပြည် တနင်္သာရီနှင့်အာသံပြည်များကို အင်္ဂလိပ်လက်သို့ အပ်နှင်းလိုက်ရလေသည်။ ဤတွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာပထမစစ်ပွဲပြီးဆုံးလေသည်။

အင်္ဂလိပ် မြန်မာ စစ်ပွဲတွင် မြန်မာတို့စစ်ရေး ရှုံးနိမ့်သဖြင့်၊ ဘကြီးတော်ဘုရားသည် စိတ်မငြိမ်မသက်ဖြစ်၍ စိတ္တဇရောဂါ ဖြစ်ပွားနေစဉ်၊ ဘကြီးတော်ဘုရား၏ညီတော် သာယာဝတီမင်းသည်၊ မရိုးတော် မိဖုရားမယ်နှင့် မောင်တော် မင်းသားကြီးအား ကွပ်မျက်၍ ထီးနန်းကို သိမ်းပိုက်လေ၏။ သာယာဝတီမင်း၏သားတော် ပုဂံမင်း နန်းတက်သော အခါ၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် (၁၈၅၂)ခု၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၂၁၄)ခုနှစ်တွင်၊ အင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ပွဲတွင် မြန်မာတို့ရှုံးနိမ့်သဖြင့် ပဲခူး၊ မုတ္တမနှင့် အောက်မြန်မာပြည် တဝှမ်းလုံးကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းယူလေတော့သည်။ ဤတွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာဒုတိယစစ်ပွဲ ပြီးဆုံးလေသည်။

ပုဂံမင်းလက်ထက်တွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာဒုတိယစစ်ပွဲဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဘွယ်ရာ မြန်မာ့ရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်

ကိုမလိုလားသော ညီတော် မင်းတုန်းမင်းသားသည်၊ ညီငယ် ကနောင်မင်းသားနှင့် ရှေ့ဘိုမြို့သို့ထွက်ခွာ၍ ပုန်ကန်ကြလေရာ အောင်မြင်သဖြင့် မင်းတုန်းမင်းသားသည် ထီးနန်းကိုသိမ်းပိုက်၍ ညီတော် ကနောင်မင်းသားကို အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ ထား၍ စံစားနေခိုက်၊ သားတော်များဖြစ်သော မြင်ကွန်းမင်းသားနှင့် မြင်းခုံတိုင်မင်းသားနှစ်ပါးတို့သည် ခမည်းတော်အား ပုန်ကန်ရာ မအောင်မြင်ဘဲ၊ အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ ကနောင်မင်းသားအား ကွပ်မျက်၍ ထိမ်းရှောင်သွားကြလေ၏။

ဤသို့ဖြင့် မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တွင် တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက် တိုင်းပြည်ရေးရာ ရှုပ်ထွေးနေစဉ် မင်းတုန်းမင်းသည်၊ မကျန်းမော ဖြစ်တော်မူလေ၏။ ဤသို့ ဘုရင်ကြီးမကျန်းမော ခိုက်ကွင်းပုရားကြီးဆင်ဖြူရှင်သည် သီပေါမင်းသားကိုအလွန် သို့လား နှစ်သက်တော်မူသဖြင့် မင်းတုန်းဘုရင်၏ ထီးနန်းကို ဆက်ခံရန် သီပေါမင်းသား၏ ညီတော်၊ နောင်တော် လေးဆယ်ကျော်တို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းကွပ်မျက်ကြ၍ သီပေါမင်းသားကို သမီးတော်ပုရားလတ်နှင့်လက်ထပ်ပြီးလျှင် ခမည်းတော်၏ ထီးနန်းကို စိုးစံစေလေ၏။ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၀၈၅)ခု၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၂၄၇)ခုနှစ်တွင် သီပေါဘုရင်အား ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်၍ မြန်မာ တနိုင်းလုံးကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းပိုက်ကြလေတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းယူသော်လည်း၊ မြန်မာတို့၏ ခိုင်မာကြန့်ခိုင်သော လွတ်လပ်ရေး စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ၁၂ - နှစ်တိုင် ခုခံ ကာကွယ်လျက် ရှိနေ၏။ ခရစ်သက္ကရာဇ်

သိမှတ်တွယ်ရာ မြန်မာရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်

(၁၈၉၇)ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်၏ ပြည်နယ်တနယ်အဖြစ် သွတ်သွင်း အုပ်ချုပ်လေသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၉၂၃)ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဘုရင်ခံခန့်ထား၍ ဒိုင်အာကီ အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်လေသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၉၃၇)ခုနှစ်တွင် မြန်မာပြည်ကိုအိန္ဒိယပြုမှခွဲထုတ်၍ ၉၁-ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့အုပ်ချုပ်ရာမှ မြန်မာဇာနီရဲတော်သုံးကျိပ်နှင့် ဂျပန်တို့ ပူးပေါင်းကာ၊ ၁၉၄၂-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်များကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆုတ်ခွာစေခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၅-ခု၊ မတ်လ ၂၇-ရက်နေ့တွင် ဂျပန်များကို မြန်မာလူထုတရပ်လုံးက တော်လှန်တိုက်ခိုက် အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၈-ခု၊ ဇူလိုင်လ ၄-ရက်နေ့တွင် မြန်မာလူထု တရပ်လုံး မနားမနေ ရရှိအောင် ကြိုးစားခဲ့သော လွတ်လပ်ရေး အောင်ပန်း ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာ့အခြေခံအကြောင်း။

ကမ္ဘာကြီး၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် ပမာဏ

ကမ္ဘာမြေကြီးမှာ စားပွဲမျက်နှာကဲ့သို့ ပြားချပ်၍ ညီညာနေသည်မဟုတ် လိမ္မော်သီးကဲ့သို့ လုံးဝန်းသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိလေသည်။ ကမ္ဘာမြေကြီး အလယ်နေရာမှ တပတ်ရအောင်ပတ်၍ တိုင်းခွဲလျှင် မိုင်ပေါင်း(၂၅၀၀)ရှိလိမ့်မည်။

တိုက်ကြီးများနှင့် ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာများ။

ကမ္ဘာ့ မြေလုံး ပေါ် စွင် နိမ့် သော နေရာများ၌ ရေပြင်ကြီးများ ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိလေသည်။ မြင့်သော နေရာများမှာ မြေပြင်များ၊ ကုန်းပြင်မြင့်များ၊ တောင်ကုန်းကြီးများ ဖြစ်၍ နေ၏။ ရေပြင်ကြီးများကို သမုဒ္ဒရာဟု ခေါ်၍ ကုန်းပြင်ကြီးများကို တိုက်ဟုခေါ်သည်။ ရေပြင်ကြီးများမှာ ကုန်းပြင်ကြီးများထက် ပို၍ ကျယ်ဝန်း၏။ ကမ္ဘာ့ မြေလုံး မျက်နှာ ပြင်၏ ခုနစ်ပုံ ငါးပုံမှာ ရေပြင် ကြီးများ ဖုံးလွှမ်း လျက် ရှိ သဖြင့် ကုန်းပြင်မှာ ခုနစ်ပုံ-နှစ်ပုံလောက်သာရှိသည်။

တိုက်ကြီးများ။

အကြီးဆုံး နော ကုန်းပြင် ကြီးကို တိုက် ကြီး များ ဟု ခေါ်ကြသည်။ ၎င်း တိုက် ကြီး များမှာ (၁) အာရှ တိုက် (၂) ဥရောပတိုက်၊ (၃) အာဖရိကတိုက်၊ (၄) သြစတြေးလျတိုက် (၅) မြောက်အမေရိကတိုက်၊ (၆) တောင်အမေရိကတိုက်ဟု

ခြောက်တိုက်ခွဲခြားထားသည်။ ပထမ တိုက်ကြီး လေးတိုက်မှာ ကမ္ဘာ ဟောင်းတွင် ပါဝင်၍ ဒုတိယ နှစ်တိုက်မှာ ကမ္ဘာ သစ်တွင် ပါဝင်လေသည်။ ကမ္ဘာသစ်ဆိုသည်မှာ နှစ်ပေါင်း များစွာက လူတို့မသိရမတွေ့ရဘဲ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၄၅၀ လောက်ကမှ စတင်တွေ့ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဘွယ်ရာ တိုက်ကြီးများ၊ အကြောင်း

၁။ အာရှတိုက်သည်၊ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း(၁၇)သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ အိန္ဒိယ ပြည်ထက် ဆယ်ဆခန့် ကြီးသောကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံး တိုက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတိုက်သည် ဥရောပတိုက်၏ အရှေ့ဘက် ဤတွေ့တာ နှင့် မြောက် လတ္တီတွဒ် (၇၀) ဒီဂရီကြား ၌ တည် ရှိ သည်။ ၎င်းတိုက်၏ မြောက်ပိုင်းမှာ ကျယ်ပြန့်သော လွင်ပြင် ကြီး အ လယ် ပိုင်း မှာ တောင် ကုန်း နှင့် ကုန်းပြင်မြင့်ကြီး တောင်ပိုင်း၌ ကျွန်း ဆွယ် ကြီးများ ပါဝင်သည်။ ကုန်ကူး သန်းရန် အသုံးဝင်သည့် များစွာသော မြစ်ကြီး များ လည်း စီးဆင်းလျက်ရှိသည်။ သွန်စွာ ကျယ်ဝန်းသောကြောင့် ထိုသို့ ဥတု အမျိုးမျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူဦးရေ ၏ လေးပုံတပုံခန့်ရှိသော တရုတ်ပြည်နှင့် ငါးပုံတပုံခန့် ရှိသော အိန္ဒိယပြည်ကြီးတို့သည် ဤတိုက်ကြီးများတွင်ပါဝင်ကြသည်။ ၎င်းတိုက်သည် ဘာသာရေး၊ စီးပွားရေး ကြီးပွား တိုးတက် ရေးများတွင် အလွန် ရှေးကျခဲ့၍ ကမ္ဘာတွင် ယဉ်ကျေး မှု စတင်ရာ တိုက်ကြီးဖြစ်သည်။ အ နောက် ဘက်တွင် ဥရောပ တိုက်နှင့် ယူရဲ(လဲ)ခေါ် တောင်ကုန်းငယ်တခုသာခြားလျက် ရှိသည်။

၂။ ဥရောပတိုက်သည်။ အာရှတိုက်၏အနောက်ဘက် ယူရဲလ်တောင်ကုန်းငယ်တခုသာ ခြားနားလျက် အနောက်ဘက် အတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာသို့ ထိုးထွက်တည်ရှိသည်။ ၎င်းတိုက်သည် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း (၄)သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ အိန္ဒိယပြည်၏ (၂)ဆခန့်သာ ကြီး သည်။ အာရှ တိုက် ထက် အလွန် ငယ်သော်လည်း စက်ကရိယာလုပ်ငန်း စတင် ထွန်း ဖား ရာ တိုက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတိုက်၏ မြေမျက်နှာပြင်မှာ အာရှတိုက် ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၍ မည်သည့် နေရာမှ ပင်လယ် နှင့် မဝေးလှ သောကြောင့် အရှေ့ ပိုင်းမှ တပါး ရာသီ ဥတု များစွာသည်။ ထင်ပေါ် ကျော်စောသော ပြည်နယ်များသည် ထိုတိုက်တွင် ပါဝင်၍ တိုက်သားတို့မှာ လောကဓါတ် ပညာနှင့် စက်မှု လက်မှု လုပ်ငန်း တွင် အထူး ကျွမ်းကျင် ကြ၍ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်သို့ ကုန်စည် ရောင်း ချ သော ကုန် သည် ကြီး များ ဖြစ်ကြသည်။

၃။ အာဖရိကတိုက်သည်။ မြေထဲပင်လယ်ဘောင်ဘက် မြောက်လတ္တီတွဒ် (၃၀)နှင့် တောင်လတ္တီတွဒ် (၃၅) အကြား အရှေ့ လန် ဂျီ တွဒ် (၅၀) နှင့် အနောက် လန် ဂျီ တွဒ် (၁၇)ဒီဂရီအတွင်း၌ တည်ရှိသည်။ ၎င်း တိုက်သည် စတုရန်း မိုင်ပေါင်း (၁၁)သန်းခန့်ကျယ်ဝန်း၍ တတိုက်လုံးလိုလိုပင် ကုန်းပြင်မြင့် များ ဖြစ် လေ သည်။ အလွန် ထူ လပ် သော သစ်တောကြီးနှင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးသောသဲကန္တာရ များ ရှိ သည်။ ထို့ ကြောင့် လူတို့ပေါက်ရောက်နိုင်သော နေရာ အလွန် နည်းပါးသည်။ များစွာ သော မြစ်တို့သည်

ပင်လယ်သို့ ရောက်အောင် စီးသော်လည်း ရေတံခွန် များ ရှိသဖြင့် သွားလာ ရန် ခက်ခဲသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးခြင်း အဆင့်အတန်း နိမ့်သည့် ကပ္ပလီတို့ နေထိုင်ကြသည်။ များစွာ သော နေရာ တို့ ကို ဥရောပ တိုက် သား တို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်၍ ကိုလိုနီ နိုင်ငံများ တည်ထောင် ထားကြ၏။

၄။ **သြစတြေးလျတိုက်သည်**၊ တောင် လတ္တီတွဒ် ၁၀-နှင့် ၃၀-ဒီဂရီအကြား အရှေ့လန်ဂျီတွဒ် ၁၁၃-နှင့် ၁၃၅ ဒီဂရီအကြားတွင် တည်ရှိသည်။ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၃-သန်းခန့်သာ ကျယ်ဝန်း၍ ကမ္ဘာတွင် အငယ်ဆုံးတိုက် ဖြစ်သည်။ ၎င်း တိုက် သည် ရှေးအခါက လူ့ခိုင်းများ နေကြ၏။ ထိုနောက် အင်္ဂလိပ်များ ဝင်ရောက် အခြေစိုက်ကြသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်ကြီးပွားလာ၏။ အလယ်ပိုင်းမှာ ကျယ် ပြန့် သော သဲ ကန္တာရ ဖြစ်၍ မိုး လုံး လုံး မရွာသလောက် ဖြစ်သည်။ အရှေ့ပိုင်းမှာ ရှည်လျားသော တောင်ကုန်းကြီးများ ဖြစ်ကြ၏။ အပူပြင်းထန်လွန်းသော ကြောင့် မြစ်တို့မှာ နွေအခါခမ်းခြောက် ကြသဖြင့် အသုံးဝင်သော မြစ်အလွန်နည်းပါးသည်။ ယခုအခါ အစိစိတွင်းများ တူး၍ ရေရအောင် လုပ်ပြီးလျှင် သိုးအမြောက် အမြား မွေးကြသည်။

၅။ **မြောက်အမေရိကတိုက်သည်**၊ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၀-နှင့် ၇၀-ဒီဂရီ အကြား အနောက် လန်ဂျီတွဒ် ၅၄ နှင့် ၁၆၆-ဒီဂရီအကြားတွင် တည်ရှိသည်။ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၉-သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ အထူး တိုးတက် ကြီး ပွား လျက်

ရှိသည်။ အရှေ့ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် တောင်ကုန်းကြီးများဖြစ်၍ အလယ်တွင် မြေ နိမ့် လွင်ပြင်ကြီး ဖြစ်နေ၏။ ၎င်း၏ မြောက်ပိုင်းတွင် ထင်းရှူး သစ်တောကြီးများ တောင်ပိုင်းတွင် မြက်တောကြီးများ ရှိလေသည်။ ကျောက်မီးသွေးသံ၊ ရေနံ စသော သတ္တု များ စွာ ထွက်သဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ အထူးကြီးပွားတိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံး နှင့် အရှည်ဆုံး ရေလမ်းခရီး ဖြစ်သော မြစ်တို့မှာ ဤတိုက်အတွင်း စီးဆင်းလျက်ရှိလေသည်။ များစွာ သော အပိုင်းတို့သည် အပိုင်းနှင့် သမပိုင်းဇုံအပိုင်းအတွင်း တည်ရှိသဖြင့် သော ၂တုရှိသည်။

၆။ တောင်အမေရိကတိုက်သည်။ မြောက်အမေရိကတိုက်၏ တောင်ဘက် မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၀ - နှင့် ဝောင်လတ္တီတွဒ် ၅၅-ဒီဂရီအကြား အနောက်လန်ဂျီတွဒ် ၄၉ နှင့် ၈၀-ဒီဂရီအကြားတွင်တည်ရှိသည်။ တေ့ရန်းမိုင်ပေါင်း ၇-သန်းခန့်ကျယ်ဝန်း၍ မြောက်အမေရိကတိုက်ထက်ငယ်သည်။ နေရာများစွာပင် အပူပိုင်း ဇုံ အတွင်း ကျ ရောက်သဖြင့် ပူပြင်းစွပ်စိုသော သစ်တောကြီးများဖြစ်နေသည်။ မြေမျက်နှာပြင်မှာ မြောက်အမေရိက တိုက် ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားတို့မှာ ညံ့ဖျင်းကြသဖြင့် တိုးတက်ခြင်းနည်းပါးလေသည်။ တိုက်၏ တောင်ဘက်ပိုင်းမြက်ခင်းကြီးတွင်နွားများ တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်သည်။

သိပ္ပံနည်းကျ သမုဒ္ဒရာကြီးများအကြောင်း

ကမ္ဘာပေါ်တွင် (၁) အာတိတ်သမုဒ္ဒရာ၊ (၂) အန္တာတိတ် သမုဒ္ဒရာ၊ (၃) ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ၊ (၄) အတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာ (၅) အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာကြီးဟူ၍ ငါးခုရှိသည်။

၁။ အာတိတ် သမုဒ္ဒရာမှာ၊ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၆-သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းပတ်လည်တွင်ရှိသည်။ တနင်္ဂလျင် လပေါင်းများစွာ ခရမ်းနေသဖြင့် များစွာ အသုံး မဝင်ချေ။ ရက်အနည်းငယ်မျှသာ သင်္ဘောများ သွားလာ နိုင်သည်။

၂။ အန္တာတိတ် သမုဒ္ဒရာမှာ၊ စတုရန်းမိုင် ပေါင်း ၅-သန်းခန့်ကျယ်ဝန်း၍ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းပတ်လည်တွင်ရှိသည်။ အာတိတ် သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ပင် ခရေများ ခဲနေ၏။ ၎င်းအတွင်းရှိ အန္တာတိတ်ကုန်းမြေကြီးမှာ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၂ သန်း ခန့်ကျယ် ဝန်း လေသည်။ ၎င်း ကုန်းမြေကြီးသို့ စွန်းစား သွားလာသူ အချို့မှ တပါး ချောက် ပေါက် သူ နည်းပါး လှသည်။

၃။ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာမှာ၊ စတုရန်း မိုင် ပေါင်း ၆၀-သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ အာရှနှင့် အမေရိက တိုက်များ အကြားတွင် တည်ရှိပြီးလျှင် အကျယ်ဝန်းဆုံး သမုဒ္ဒရာ ဖြစ် လေသည်။ ဤသမုဒ္ဒရာထဲတွင် မရေမတွက်နိုင်သော ကျွန်းငယ်

ကလေးများ ရှိကြ၏။ ၎င်းတို့တွင် ဂျပန် ကျွန်းစုမှာ အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်လေသည်။ ဤ သမုဒ္ဒရာ ကြီး၏ တဖက်ကမ်းမှ အခြား တဖက်ကမ်းသို့ များစွာ ကူးသန်း သွား လာ လျက် ရှိနေကြသည်။

၄။ အတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာမှာ၊ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၃၄-သန်းခန့် ကျယ်ဝန်း၍ ဥရောပ တိုက် နှင့် အမေရိက တိုက် များ အကြားတွင် တည်ရှိသည့် အတွက် ကူးသန်း သွားလာခြင်း အများဆုံး ဖြစ် ပေသည်။ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာ ကဲ့သို့ ကျွန်းငယ်ကလေး အမြောက်အမြားမရှိချေ။ ထင်ရှားသော အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုများသာ ရှိလေသည်။

၅။ အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာမှာ၊ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၂၈ သန်း ခန့် ကျယ်ဝန်း၍ အာရှတိုက် အာဖရိကတိုက်နှင့် ကြာတြေလျ တိုက်ကြီးများ အကြားတွင် တည်ရှိပြီးလျှင် ကူးသန်း သွားလာခြင်းများပြားသော သမုဒ္ဒရာ တစ်ခု ဖြစ်၏။ မျက်နှာ သုံးဘက်တွင် တိုက်ကြီးများရှိသဖြင့် ထင်ရှားသော ပင်လယ် ဆိပ်ကမ်းမြို့ကြီးများရှိလေသည်။ ကျန်တဘက်မှာ အန္တာတိတ် သမုဒ္ဒရာနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်နေကြ၏။

နေနှင့် ကမ္ဘာမြေကြီးသည် မိုင်ပေါင်း (၉၃,၀၀၀,၀၀၀)

(ကူးကျေသုံးသန်း) ဝေးသည်။

လ, ၅၁ ကမ္ဘာ မြေကြီးသည် မိုင်ပေါင်း ၂၅၀,၀၀၀ (၅၀

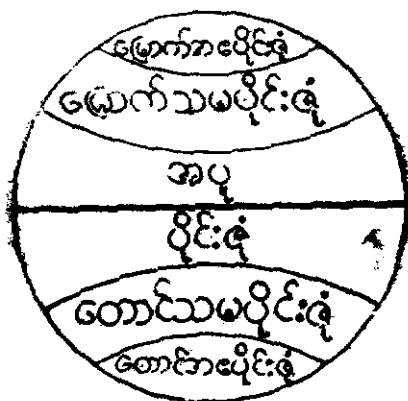
သိန်း ငါးသောင်း) ဝေးသည်။

နေသည် ကမ္ဘာမြေကြီးထက် ၂၁၆-ဆ, ကြီးသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီး၏အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၁၉၆ သန်း

ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။

ဇုံများ။

တိုက်ကြီး သမုဒ္ဒရာ ကြီး များ သည့် ကမ္ဘာ တခုတည်းပေါ်မှာ ရှိကြ သော် လည်း အပူ အနွေ တွင် မတူ ကြ ချေ၊ နေ့ ရောင် တည့် မတ် သည့် ကမ္ဘာ၏ အလယ်ပိုင်း ကျသော နေ့ရာ များ တွင် ပူပြင်း၍ တောင် ဝင်ရိုးစွန်း နှင့် မြောက်

ဇုံ-၂။ ဇုံများမြေပုံ။

ဝင်ရိုးစွန်းများဘက်သို့ တိုး၍သွားတိုင်း အပူရှိန် နည်းလျော့ ချေသည်။ အပူအခြေင်း တူညီရာကို အပိုင်းကြီးများ ခွဲခြား ဖော်ပြလေ့ရှိ၏။ ထိုအပိုင်းကြီးများကို ဇုံဟုခေါ်သည်။

ဇုံများမှာ (၁) အပူပိုင်းဇုံ၊ (၂) မြောက်သမပိုင်းဇုံ၊ (၃) တောင်သမပိုင်းဇုံ၊ (၄) မြောက်အပိုင်းဇုံ၊ (၅) တောင်အပိုင်းဇုံဟူ၍ ငါးမျိုးခွဲခြားထားသည်။

အပူပိုင်းဇုံမှာ ယဉ်စွန်းတန်း နှစ်ခုကြားတွင် တည်ရှိ ၍ အပူဆုံးသောအပိုင်းဖြစ်သည်။

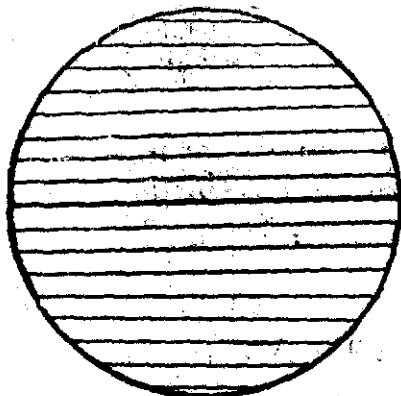
မြောက်သမပိုင်းဇုံမှာ ဥတ္တရ ယဉ် စွန်း တန်း နှင့် အာအိတ် စက်စိုင်းအတွင်း တည်ရှိ၍ အပူ အနွေ ညီမျှသော အပိုင်းဖြစ်သည်။

●တောင်သမပိုင်း၊ ခုံမှာ၊ ဒက္ခိဏ ယဉ် စွန်း တန်း နှင့် အန္တာတိတ်စက်ဝိုင်းအတွင်း တည်ရှိ၍ အပူအေး ညီမျှသော အပိုင်းဖြစ်သည်။

●မြောက်အပိုင်း၊ ခုံမှာ၊ အာတိတ် စက်ဝိုင်း အတွင်း ကျရောက်တည်ရှိ၍ အေးဆုံးအပိုင်းဖြစ်သည်။

●တောင်အပိုင်း၊ ခုံမှာ၊ အန္တာတိတ် စက်ဝိုင်းအတွင်း ကျရောက်တည်ရှိ၍ အေးဆုံးအပိုင်းဖြစ်သည်။

လတ္တီတွဒ်။

လတ္တီတွဒ် ဆိုသည် မှာ၊ ဤကွေ့တာမြောက်ဘက်သို့ ဖြစ်စေ တောင်ဘက်သို့ ဖြစ်စေ အကွာအဝေး ခရီး မိုင်ပေါင်းကိုတိုင်းတာရန် ဆွဲသားထားသည့် မျဉ်းပြိုင်တန်းများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာလုံး မြေပုံပေါ်တွင် ကြည့်လျှင် စက်ဝိုင်း

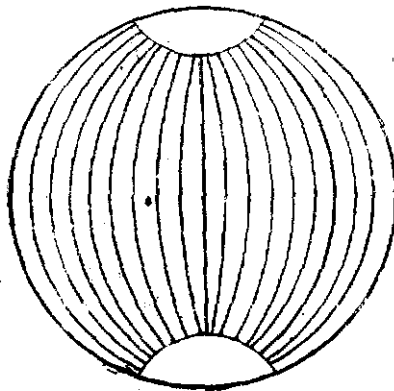
ပုံ-၁။ လတ္တီတွဒ် မြေပုံများဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရလိမ့်မည်။

တိုင်းတာနည်း

ဤကွေ့တာမှ မြောက် ဝင်ရိုး စွန်းထိ ညီညာစွာ အပိုင်း ၉၀ နှင့် ဟောင်ဝင်ရိုးစွန်းအထိ အပိုင်း ၉၀-ပိုင်းထားသည်။

ဤသို့ ပိုင်းထားသည့် အစိပ်အပိုင်းများကို လတ္တီတွဒ်ဒီဂရီ ဟု ခေါ်သည်။ လတ္တီတွဒ်ဒီဂရီ၏အကွာအဝေး ခရီးမိုင်ပေါင်း မှာ တဒီဂရီတွင် ၆၉ မိုင်ရှိ၏။ ဥပမာဤကမ္ဘာမှမြောက်ဘက် လတ္တီတွဒ် ၁၀- ဒီဂရီ အထိ ခရီး မိုင်ပေါင်းကို သိလိုသော် ၁၀ x ၆၉ = ၆၉၀ မိုင်ရှိ၏။ ဤနည်း အတိုင်း ဘောင် ဘက် လတ္တီတွဒ်များကိုလည်း တွက်ချက်နိုင်သည်။

လန်ဂျီတွဒ်။

ပုံ-၄။ လန်ဂျီတွဒ် မြေပုံ။

လန်ဂျီတွဒ် ဆိုသည် မှာ၊ လန်ဒန်မြို့ ဝရင်း နှစ်မျိုးအရပ်မှ အရှေ့သို့ဖြစ် စေ အနောက်သို့ ဖြစ်စေ တိုင်း တာ ရန် ဆို သား ထားသည့် မျဉ်းကြောင်း များဖြစ်သည် ၎င်းတို့မှာ လည်း ကမ္ဘာ လုံးပေါ် တွင်ကြည့်လျှင် စက်ဝိုင်း

ကြီးများပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် တခုနှင့် တခု ပြိုင်၍ မနေ ကြချေ။ လန်ဂျီတွဒ် ကို (မီဂီဒီအံ) သို့ မဟုတ် မွန်း တည့် မျဉ်းကြောင်းများ ဟု လည်း ခေါ် ကြ၏။ အဘယ် ကြောင့် ဆိုသော် လန်ဂျီတွဒ် မျဉ်းတကြောင်းတည်းပေါ် တွင် ကျသော အရပ်များမှာတချိန်တည်းမွန်းတည့်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

လန်ဂျီတွမ် ကို ဂရင်း နစ်ချ် မှ အရွေ့တက် သို့ ၁၈၀ အနောက်ဘက်သို့ ၁၈၀-စီ စိတ်ပိုင်း ခွဲခြားထားသည်။ ၎င်း လန်ဂျီတွမ်မျဉ်းတကြောင်းတည်းပေါ်တွင် ကျနေသော နေရာ အားလုံးမှာ အချိန်နာရီတူညီ ကြသည်။ လန်ဂျီတွမ် ကဒီဂရီနှင့် တဒီဂရီအချိန် ၄-မိနစ်ခြားနားသည် ထို့ကြောင့် အရွေ့တက် တဒီဂရီတိုး၍ကျလျှင် အချိန် ၄-မိနစ်စော၍အနောက်ဘက်တဒီ ဂရီတိုး၍ကျလျှင် ၄-မိနစ်နောက်ကျသည်ဟု မှတ်ရမည်။

ကမ္ဘာမြေကြီးသည်နေကိုလှည့်ပတ် သွားလာရသဖြင့်၊ နေဥတုနှင့် ဆောင်းဥဟုဖြစ်ပေါ်လာရသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီး လည်ရာတွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုး စွန်းသည် -၈၂ ရှားလိုက်ပါသွားခြင်းမရှိချေ။

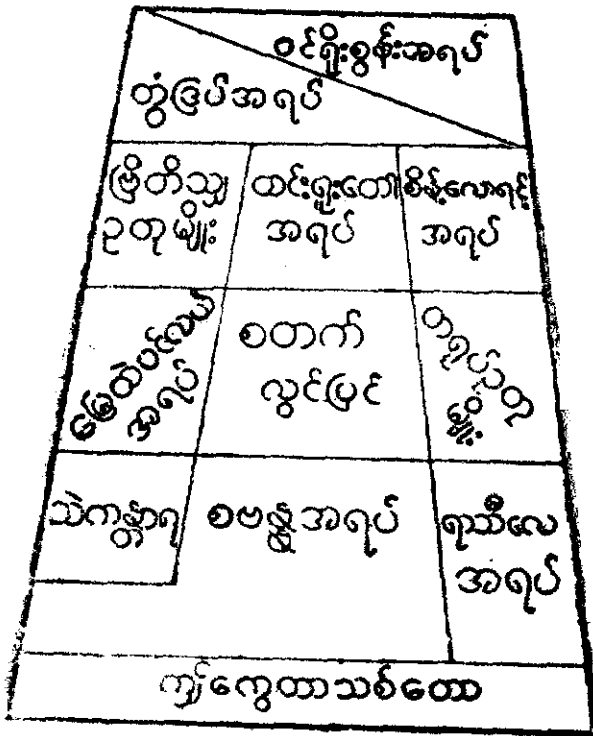
မြေတစ်ခုသည်လတ္တီတွမ် ဒီဂရီမည်မျှနှင့် မည်မျှအကြား လန်ဂျီတွမ် ဒီဂရီမည်မျှ နှင့် မည်မျှအကြား တည်ရှိသည်ကို သိရှိပါက၊ ၎င်းမြေကို ကမ္ဘာမြေပုံပေါ်တွင်အလွယ်တကူရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်သည်။

လန်ဂျီတွမ်မျဉ်းတကြောင်းတည်းပေါ်၌ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် မြောက်နှင့် တောင်တည့်တည့်၌ ရှိနေသည်ဖြစ်စေ၊ အချိန်နာရီသည် တူညီကြသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီး၏ တခြမ်းသည် နေ့ဖြင့်လျှင် အခြား တခြမ်းသည် ည၌ဖြစ်နေသည်။

သမုဒ္ဒရာဓရမျက်နှာပြင်၏ အောက်ခံရေမျက်နှာပြင်သည် တိုက်၏ မြေမျက်နှာပြင်ထက်ညီညာသည်။ သမုဒ္ဒရာမျက်နှာပြင်မှ အောက်သို့ နက်လေနက်လေရေသည် ဧ၌ ဧ၌ သွားလေသည်။

တိုက်ကြီးများ၏ မြေမျက်နှာပြင်မှ အောက်သို့ နက်လေနက်လေ အပူပြင်း၍ပြင်း၍သွားလေသည်။

ပုံ-၅ သဘာဝအပိုင်းကြီးပုံ။

သဘာဝအပိုင်းကြီးများ။

ဇုံငါးခုရှိသည့်အနက်၊ ဇုံတခုခုအတွင်းရှိ အရပ် အားလုံးမှာ အပူအချောင်းမတူကြပြန်ချေ။ အခြေအနေအလိုက် ကွဲပြားတတ်ပေသည်။ ထိုသို့ အပူအခြေခြင်းကြောင့် လေတိုက်ခြင်း

မိုးရွာခြင်း သောဥတုများ ထိုဥတုများကို အမှီပြု၍ ပေါက်
 ရောက်သော သစ်ပင်သီးနှံများ၊ သစ်ပင် သီးနှံတို့ကို အမှီပြု၍
 နေထိုင်သော တိရစ္ဆာန်များသည် ကွဲပြားခြားနားကြပြန်၏။
 ထိုသို့ ကွဲပြားသော အရပ်တို့မှာများစွာရှိပေလိမ့်မည်။ မှတ်သား
 ရာ၌ လွယ်ကူစေခြင်းငှာ အခြေ အနေ တူသော အရပ်တို့ကို
 စုပေါင်း၍ အပိုင်းကြီးများထပ်မံ ခွဲခြားထားပြန်၏။ ထိုအပိုင်း
 ကြီးများကို သဘာဝအပိုင်းကြီးများဟုခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့်
 (သဘာဝအပိုင်းကြီးများမှ) မြေ မျက် နှာ ပြင်၊ ရာသီဥတု
 သစ်ပင် သီးနှံ လူနေတိရစ္ဆာန်တို့ အများ ကားဖြင့်တူညီသော
 ရပ်ကွက်ဒေသဖြစ်သည်ဟု မှတ်သားရ၏။)

ကမ္ဘာမြေပြင်တဝှမ်းလုံးတွင် ဗုံ အပိုင်းအခြားကြီးများကို
 အခြေတည်၍ သဘာဝ အပိုင်းကြီးများ ခွဲခြား ထားသော်
 အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားသား၏။

အပိုင်း ခုံတွင်၊ (၁) ဝင်ရိုးခွန်းအရပ်၊ (၂) ဖွံ့ဖြုပ်
 အရပ်များရှိသည်။

သမပိုင်း ခုံတွင်၊ (၁) မြို့ တိ သျှ ဥ တု မျိုး အ ရပ်
 (၂) ထင်းရှူးတောအရပ်။ (၃) စိန်လောရင်စံအရပ်။ (၄) မေ
 ထံပင်လယ်အရပ်။ (၅) စတက်လွင်ပြင်အရပ်၊ (၆) တရပ်ပြည်
 ဥတုမျိုးဖြစ်သည်။

အပူပိုင်း ခုံတွင်၊ (၁) သဲကန္တာရအရပ်။ (၂) စပူနွ
 မြက်ခင်းအရပ်။ (၃) ရာသီလေရပ်ကွက်။ (၄) ဤကောတာ
 သစ်တောရပ်ကွက်ဟူ၍ရှိသည်။

၁။ ဝင်ရိုးစွန်းအရပ်သည်။ ရေခဲပြင်ကြီး ဖုံးလွှမ်းနေသော ဂရင်လန်ကျွန်းနှင့် အန္တာတိကကျွန်းမြေပြင်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအရပ်တွင် တနှစ်ပတ်လုံး ရွှေ့ ဆောင်းဥတု၌ နေအလျဉ်းမထွက်ဘဲ နွေဥတု၌ ၆-လကြာအောင် နေမဝင်ဘဲ နေသည်။ ဂရင်လန် ကျွန်း၏ အနောက် တောင် ပိုင်း တွင် နွေဥတု ၂-လခန့် ပူနွေး၍ အပင် ငယ် များ ပေါက် သည်။ ၎င်းအရပ်၌ သားစိမ်းဘား အက်စကီမိုလူမျိုး အနည်း ငယ် တို့သည် လင်းပိုင်နှင့် ဝေလငါးဖမ်းခြင်းဖြင့်အသက်မွေးမြူ နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဆောင်းဥတု၌ ရေ ခဲ ဖူး နှင့် ဆီးနှင်းခဲတို့ဖြင့် တံဝိုင်းကြီးဆောက်၏။ နွေဥတု၌ သားရေဖြင့် ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းဝင်ရိုးစွန်းအရပ်၌ ဝက်ဝံများ လင်းပိုင်များ၊ ငှက်များနှင့် ပေ ၅၀ ခန့်ရှိသော ဝေလငါး ကြီးများကို တွေ့နိုင်သည်။

၂။ တွံခြပ်အရပ်သည်။ တနှစ်လျှင် ၆-လခန့်ရေခဲ၍ ဆောင်းဥတုတွင် ရေညိုများပေါက်ပြီးလျှင် ဥလခန့်သာကြာ သော နွေဥတုတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် အပင်ငယ်ကလေးများ ပေါက်သည်။ ၎င်းရပ်ကွက်တွင်ပါဝင်သည့် မြောက်အမေရိက တိုက် မြောက်ပိုင်း၌ အက်စကီမိုလူမျိုးများ အာရှတိုက်နှင့် ဥရောပတိုက် တွံခြပ်အရပ် လက်ပ်လူမျိုးနှင့် ဆမိုရက် လူမျိုး များနေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းလူမျိုးတို့သည် အမဲလိုက်ခြင်း ငါး ဖမ်းခြင်းအလုပ်ဖြင့်အသက်မွေးကြသည်။ အက်စကီမိုလူမျိုးတို့ သည် ဆောင်းအခါ နှင်းခဲဖြင့်အိမ်ဆောက်၍ နွေအခါ သားရေ

ဖြင့်ဆောက်လုပ်သည်။ လက်ပံလူမျိုးသည်ဆောင်းအခါသစ်တံး
ဖြင့် အိမ်ဆောက်၍ နွေအခါ သားရေဖြင့် အိမ်ဆောက်လုပ်
နေထိုင်ကြသည်။

၃။ ခြံထိသျှ ဥတုမျိုး အရပ်သည်၊ ဥရောပတိုက်
အနောက်မြောက်ပိုင်း အားလုံး ပါဝင်သည်။ နွေနှင့်ဆောင်း
၂-ဥတုလုံးမှာပင် အပူအညှော်ညှတ်သည်။ ပင်လယ်မှတိုက်လာ
သည့် အနောက်လေကြောင့် တနှစ်လုံး မိုးရွာသည်။ ၎င်းအရပ်
ထွင် အရွက်ကြေ သစ်တောကြီးများ ရှိသည်။

၄။ ထင်းရှူးတောအရပ်သည်၊ နွေဥတု၌တိုတောင်း
၍ ဆောင်းဥတု၌ကြာသည်။ နွေဥတု၂၃ ဇာခန့်သာရှိသဖြင့်ဆီးနှင်း
များဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည်။ ၎င်းထင်းရှူးတောသည် ကွက်လပ်မရှိ
ပေ၊ ကြံနေသဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် မရနိုင်သောကြောင့် ၎င်း
အရပ်တွင်နေထိုင်ကြသည့် လက်ပံလူမျိုးတို့သည် အမဲလိုက်ခြင်း
ငါးဖမ်းခြင်းဖြင့် အသက်မွေးကြသည်။ အိမ်များကိုဘုံခြပ်အရပ်
ရှိ လက်ပံလူမျိုးများကဲ့သို့ ဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်း
အရပ်တွင်ရိန်းဒီးယားနှင့် ကာရီဘောဒရယ်မျိုး၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်
များနေကြသည် ၎င်းတို့မှအကောင်းစား သားခွေးများ ချကြ
သည်။ ၎င်းရပ်ကွက်တွင်ပါဝင်သည့် ပြည်နယ်များမှာကနေဒါ၊
ဒီရိုဝေ၊ ဇေ့ဒင်၊ ဖင်လန်၊ ရုသျှ၊ စီဗေးရီယနှင့် ဂျာမန်ကျွန်းမြောက်
ပိုင်း အရပ်များ ဖြစ်လေသည်။

၅။ **စိန်လောရင့်ဥတုမျိုးအရပ်သည်**၊ ဆောင်းအခါ၌ ကုန်းမှတိုက်သော လေကြောင့်မိုးနည်း၍ နွေအခါပင်လယ်မှ တိုက်သော အရှေ့လေကြောင့် မိုးများသည်။ ၎င်းဥတုမျိုးအရပ်တွင် တနှစ်လုံးမိုးမပြတ်ရွာသောကြောင့် ထင်းရှူးပင်နှင့် အရွက်ကြေသစ်တောကြီးများပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းအရပ်နေလူမျိုးတို့သည်သားမွေးကောင်များဖမ်းခြင်း၊ သစ်ခုတ်ခြင်းအလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ၎င်းတွင်စိဗေရိယပြည်အရှေ့ပိုင်းနှင့် ကနေဒါပြည်အရှေ့ပိုင်း စိန်လောရင့်စံအရပ်များ ပါဝင်သည်။

၆။ **မြေထဲပင်လယ်အရပ်သည်**၊ မြေထဲပင်လယ်ကို ဝိုင်းလျက် ရှိသော တိုင်းပြည်များ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအရပ်တွင် ဆောင်းအခါ ပင်လယ်မှ တိုက်သော လေကြောင့် မိုးများ၍ နွေအခါကုန်းမှတိုက်သော လေကြောင့် မိုးနည်းသည်။ ၎င်းဥတုရာသီမျိုးရှိသောအရပ်ကိုမြေထဲပင်လယ်အရပ်ဟုခေါ်သည်။ ၎င်းအရပ်တွင် သံလွင်၊ စပြစ်၊ လိဗျော့၊ ရှောက်၊ ပိုးစာ ပင်များ ပေါက်သည်။ မြေထဲပင်လယ်အရပ်များမှာ မြောက်အမေရိကတိုက်ရှိ ကာလီဖေးနီးယားနယ်၊ တောင်အမေရိကတိုက်ရှိ ချီလီနယ်၊ အာဖရိကတောင်ပိုင်းရှိ ကိတ်ဘွန်နယ်၊ ဩစတြေးလျတိုက်ရှိ ဝိတိုရိယနယ်နှင့် ၎င်းတိုက် အနောက်တောင်ပိုင်းအရပ်များ ပါဝင်သည်။

၇။ **စတင်လွင်ပြင်အရပ်သည်**၊ ကမ္ဘာ့တောင်ခြမ်းမြောက်ခြမ်း ၂-ပိုင်းစလုံးတွင်ရှိကြသည်။ ကမ္ဘာ့မြောက်လုံး

ခြမ်းတွင် ပင်လယ်နှင့်ဝေး၍ အပူအပြင်းထန်သည်။ ကမ္ဘာ့
 တောင်ခြမ်းတွင်ပင်လယ်နှင့်နီးသဖြင့် အပူအညီမျှသည်။ ၎င်း
 တောင်ဘက်ခြမ်းတွင် (က) နွားစားကျက်ကောင်းနေရာ၊ (ခ)
 ဂျုံ စပါး၊ ခုယောစပါး၊ အုတ်စပါး၊ ရှေးစပါးများစိုက်ပျိုး
 ရန်ကောင်းသည့် စပါးလွင်ပြင်နေရာ၊ (ဂ) မြက်ထိုများပေါက်
 သော သိုးမွေးသည့် လွင်မြင်များဟူ၍ ရှိသည်။ ၎င်းအရပ်တွင်
 ကာဝိရ် လူမျိုးတို့သည် သိုး၊ နွား၊ မြင်းနှင့်ကုလားအုပ်များ
 မွေးမြူ နေထိုင်ကြ၏။ နွေအခါ သိုးမွေးထည်ဖြင့် တံထိုး၍
 ဆောင်းအခါ ကျူရိုး ကျူပင် တို့ဖြင့် မိုးကာ နေကြသည်။
 ၎င်းရပ်ကွက်တွင် ကနေဒါ၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ အာရ်
 ဂျင် တိုင်းနယ်၊ သြစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်နှင့် ဒိန်းမတ်ပြည်
 များပါဝင်ကြသည်။

၈။ တရုတ်မြည်ဥတုမျိုးအရပ်သည်။ နွေအခါ
 ဥ၍ ဆောင်း အခါတွင် ရေ ခဲ လောက် အောင် ဧ သည်။
 တနှစ်လုံး မိုးရွာမပြတ်ဘဲ နွေအခါသာ၍ရွာသည်။ သို့အတွက်
 သစ်ပင်ကြီးငယ်ဖြစ်ထွန်းသဖြင့် ဝက်သစ်ချပင်၊ ထင်းရှူးပင်
 တောများကို ခုတ်ထွင်၍ ဆန် ဆန်စပါး၊ ပြောင်းဖူး၊ ဝါငှမ်း
 လဘက်၊ ပိုးစာပင်များစိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်း ဥ တု ရှိသည့်
 အရပ်များမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တရုတ်ပြည်၊ တောင်
 အမေရိကတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်း နယူးဆောက် ဝေလနယ်
 အာ ဗ ရိ က တိုက် အ ရှေ့ တောင် ပိုင်း အ ရပ် များ ဖြစ်
 လေသည်။

၉။ သဲကန္တာရအရပ်သည်၊ မိုးအလျဉ်း မရွာသဖြင့် အလွန်ပူပြင်းသည်။ ၎င်းအရပ်တွင် တောင်ကုန်းနှင့်တောင်တန်း များလည်းရှိကြသည်။ မိုးအနည်းငယ်ရွာသော ဒေသတွင် မြေ သြဇာကောင်း၍ ရေရသောအိုစေစ်အရပ်များရှိသည်။ ၎င်းတွင် စွန်ပလွန်ပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။ ရွက်ထည်ထဲဖြင့် နေ သော ခရီးသည်များ ဖြစ်သည်။ ပ ဒူ အင် နှင့် အာရပ် လူမျိုး တို့သည် မျက်နှာဖုံးဘပ်၍ လှည့်လည်သွားလာ နေထိုင်လျက် ရှိကြသည်။ ၎င်းအရပ်များမှာ ဆဟာရ သဲကန္တာရ၊ ပီရီယူ သဲကန္တာရ၊ ပေရုကမ်းခြီးတန်း သဲကန္တာရ၊ ချီလီသဲကန္တာရ များဖြစ်ကြသည်။

၁၀။ စဗ္ဗန္တမြစ်ခင်းအရပ်သည်၊ နွေ၊ မိုးဥတု ၂-မျိုးသာရှိ၍ နွေဥတုသည် မိုးဥတုထက် ပို၍ ကြာသည်။ နွေဥတုသာ မိုးရွာသည်။ ၎င်းအရပ်တွင် မာဆိုင် ကပ္ပလီများ နေ၍ နွားစားကျက်ကောင်းများ ရှိသဖြင့် နွား အမြောက် အမြားမွေးမြူကြသည်။ ၎င်းတို့သည် သစ်ကိုင်းသစ်ရွက်များ ဖြင့် တဲအိမ် ဆောက်လုပ် နေကြသည်။ အချို့ ဘောများကို ခုတ်ထွင်၍ ပြောင်းဖူးစိုက်ကြသည်။ အချို့သော မြက်တော ကြီး တွင် ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ ဆင်၊ သင်္ဃင် များ ရှိ ကြ ၏။ ၎င်းမြစ်ခင်းအရပ်မှာ အာဖရိကတိုက် အလယ်ပိုင်း မာဒဂါ စကားရ်ဂျန်း၊ တောင် အ မေရိ က တိုက် အ နောက် ပိုင်း သြစတြေးလျတိုက် မြောက်ပိုင်း အရပ်များ ဖြစ်လေသည်။

၁၁။ ရာ သီ လေ ရပ်ကွက်၊ (မုန်ဆွန်းရပ်ကွက်)
 နွေအခါ မိုးများစွာ ရွာ၍ ဆောင်းအခါ မိုးနည်းပါးသည်
 ၎င်းရပ်ကွက်တွင် အဘိုးတန် သဘာဝပေါက် သစ်များပေါက်
 သည့်ပြင် ဆန် စပါး၊ ပြောင်း ဝါဂွမ်း ကာဖီ စသည်ဖြင့်
 အမျိုးမျိုးစွာပင် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းရပ်ကွက်မှာ
 အိန္ဒိယပြည်၊ မြန်မာပြည်၊ အင်ဒိုချိုင်းနား၊ ဩစတြေးလျ
 မြောက်ပိုင်းအရပ်များ ပါဝင်သည်။

၁၂။ ဤစက္ကကသစ်တောအရပ်သည်၊ မြောက်
 လတ္တီတွဒ် ၁၀-ဒီဂရီနှင့်တောင်လတ္တီတွဒ် ၁၀-ဒီဂရီအတွင်းရှိသည်
 တနင်္ဂလ်းဒိုးရွာသဖြင့် အလွန်နက်သောတောကြီးများနှင့်နွယ်ပင်
 ကြီးများ ပေါက်ရောက်သည့်အတွက် ဆင်ကဲ့သို့သောကြီးမား
 သည့်တိရစ္ဆာန်များ၊ မြွေများ၊ မျောက်များ၊ ငှက်များရှိကြသည်။
 တောတွင်းမြစ်များ၌ မိကျောင်းနှင့်ငါးများရှိသည်။ ၎င်းအရပ်
 ရှိတောနက်အရပ်များ၌ ရေကူးကျင်လည်သည့်ပိဂမီလူမျိုးများ
 နေထိုင်ကြသည်။ သားငါးဖမ်းခြင်း၊ ရသော သားငါး တို့ကို
 အစိမ်းလည်းစား၏။ ဖုတ်ကင်၍လည်းစားကြ၏။ သစ်ရွက် သစ်
 ကိုင်းတို့ဖြင့် တဲအိမ် ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည်
 အပင်ပန်းခံနိုင်၍ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသောသူများဖြစ်သည်။ ၎င်းအရပ်
 တွင် အဖျား ရောဂါ များပြား၏။ ၎င်းအရပ်မှ ကိုနိုင်း၊ ကိုကိုး
 ကြက်ပေါင်စေး အကြီးအကျယ်ထွက်သည်။ ၎င်းရပ်ကွက်တွင်
 တောင်အမေရိကတိုက်အလယ်ပိုင်း အာဖရိကတိုက် အရှေ့ပိုင်း
 နှင့်အလယ်ပိုင်း ပဿျူးကျွန်းစွယ်၊ အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည်

အနောက်ဘက်ကမ်း၊ စူမတြာကျွန်း၊ ဂျာဗာကျွန်း၊ ဗိုရ်ညိုကျွန်း၊
ကြာစတြေလျတိုက် မြောက်ပိုင်းအရပ်များ ပါဝင်သည်။

မတ်လ ၂၁-ရက်နေ့မှ စက်တင်ဘာလ ၂၁-ရက်နေ့ အထိ
၆-လလုံးလုံး မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၌ နေ့ဖြစ်၍ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း တွင်
ည ဖြစ် နေသည်။

၎င်း ၆-လတွင် ဤကွဲကွဲ မြောက်ဘက်ရှိ အရပ်ဒေသအားလုံး
သည် နေ့တာရှည်၍ ညဉ့်တာ တိုသည်။

စက်တင်ဘာလ ၂၁-ရက်နေ့မှ မတ်လ ၂၁-ရက်နေ့ အထိ
၆-လတွင် ဤကွဲကွဲ တောင်ဘက်ရှိ အရပ်ဒေသ အားလုံးသည်
နေ့တာရှည်၍ ညဉ့်တာ တိုသည်။

မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့နှင့် စက်တင်ဘာလ ၂၁-ရက်နေ့သည်၊
ဤကွဲကွဲအပေါ်တွင် နေ့တည့်မတ်နေ့အဖြစ် တကမ္ဘာလုံး နေ့တာ
ညဉ့်တာ ညီမျှနေသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီးသည် အနောက်မှ အရှေ့သို့ ငင်ရိုးပေါ်တွင်
၂၄-နာရီလျှင် တပတ်လည်သည်။

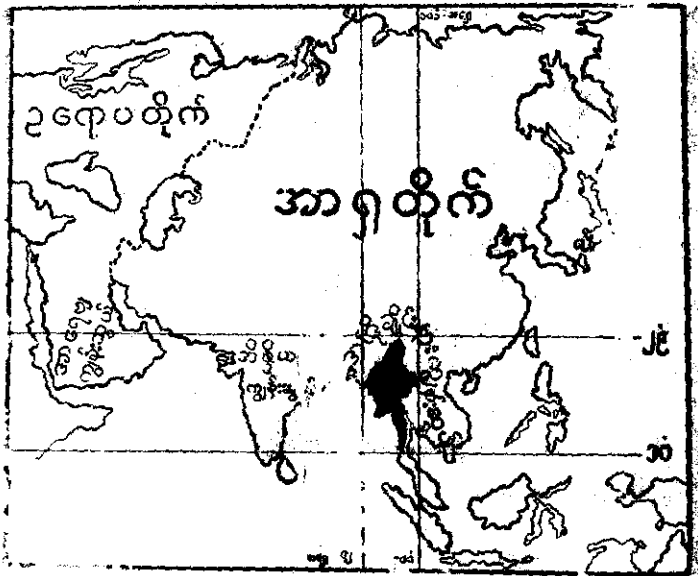
ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ဝင်ရိုးပေါ်တွင် လည်-သင်္ကြောင့် နေ့နှင့်
ညဉ့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ဝင်ရိုးပေါ်မှ လည်လျက် နေကို ၃၆၅-ရက်
တွင် တပတ်ပြည့်အောင် သွားရသည်။

မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းသည် မိုင်ပေါင်း ၇၉၀၀
ခန့် ကွာဝေးသည်။

ကမ္ဘာမြေကြီး၏ ဝင်ရိုးသည် မိုင်ပေါင်း ၇၉၀၀-ခန့် ရှည်သည်။

(ကျွန်ုပ်တို့သိသင့်သည့် အကြောင်းအရာများ)
တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ နယ်နိမိတ်။

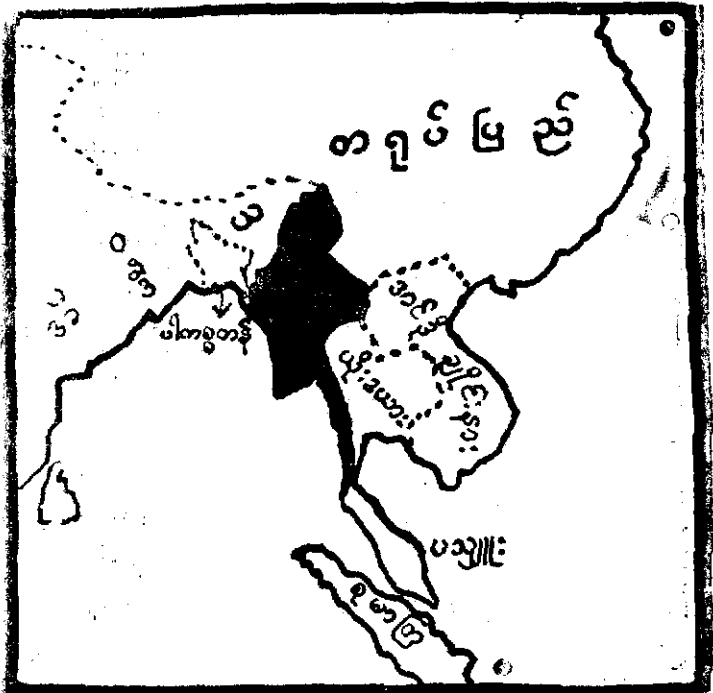

ပုံ-၆။ တည်နေရာပြမြေပုံ။

တည်နေရာ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏တည်နေရာမှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်တောင်ဘက်တွင်ရှိသော ကျွန်းဆွယ်ကြီး သုံးခုအနက် အရှေ့ဘက်ဆုံး ကျသော အင်ဒိုချိုင်းနား ကျွန်းဆွယ်ကြီး၏ အနောက်ပိုင်း၌ပါဝင်၍ အိန္ဒိယပြည်၏အရှေ့ဘက်တွင် ကပ်လျက်

တည်ရှိသည်။ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၀ ဒီဂရီမှ ၂၉-ဒီဂရီ၊ အရှေ့
ဘက် လန်ဂျီတွဒ် ၂၉-ဒီဂရီမှ ၁၀၁-ဒီဂရီအကြား၌ရှိ၍ အပူပိုင်းဇု
အတွင်းသို့ အားလုံးပင်ကျရောက်သည်။

ပုံ-၇။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြပုံ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်ပြည်နှင့် မိုင် ၁၀၀၀-ခန့် ယိုးဒယား
ပြည်နှင့်မိုင် ၁၀၀၀-ခန့် ပျင်သစ်ပိုင် အင်ဒိုချိုင်းနားပြည် နှင့် မိုင်
၁၅၀-ခန့်အိန္ဒိယပြည်နှင့်မိုင်၁၀၀၀ ခန့်နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေသည်။

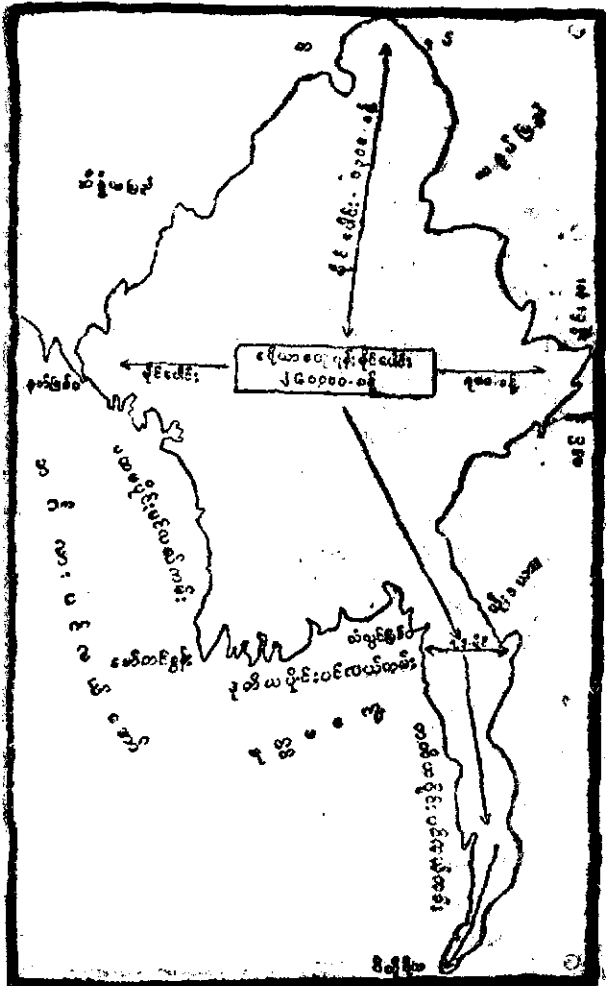
ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏အကျယ်အဝန်းမှာ၊ မြေပုံကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည်မြောက်နှင့်တောင်ရှည်လျား၍ အရှေ့နှင့်အနောက်မှာ ကျဉ်းမြောင်းနေကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်လေသည်။ တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်းမြန်မာနိုင်ငံသည်မြောက်နှင့်တောင် အရှည်ဆုံးအပိုင်းမှာ မိုင်ပေါင်း ၁၃၀၀-ခန့်ရှိ၍အရှေ့နှင့်အနောက်အရှည်ဆုံးအပိုင်းသည်မိုင်ပေါင်း ၇၀၀-ခန့်ရှိသည် မုတ္တမကွေ့တောင်ဘက် ကျဉ်းမြောင်းသည့် တနင်္သာရီတိုင်းတွင် အရှေ့နှင့်အနောက် အကျယ်ဆုံးအပိုင်းသည် ၇၅ မိုင်ခန့်သာရှိ၏။ ထို့ကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်း ရေယာစတုရန်း မိုင်ပေါင်းသည် ၂၆၀၀၀၀-ကျော်ခန့်ရှိသဖြင့်ဗြိတိသျှကျွန်းစု၏ ၃ဆ နီးပါးမျှနှင့် ဂျပန်ကျွန်းစု၏ ၂-ဆနီးပါးမျှ ကျယ်ဝန်း၍ လူဦးရေ သန်းပေါင်း ၂၄-ခန့် နေထိုင်လျက်ရှိလေသည်။

နယ်နိမိတ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်မှာ၊ မြောက်ဘက်၌ တရုတ်ပြည်အရှေ့ဘက်၌တရုတ်ပြည်၊ယိုးဒယားပြည်၊လာအိုပြည် တောင်ဘက်၌ ဘင်္ဂလားအော်နှင့် မုတ္တမကွေ့၊ အနောက်ဘက်၌ အိန္ဒိယပြည်၊အရှေ့ပါကစ္စတန်ပြည်နှင့် ဘင်္ဂလားအော်များဖြစ်ကြသည်။

မှတ်ချက်) မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေယာ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၂၆၀၀၀၀-ကျော်ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်ဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတနိုင်ငံလုံးကို အနား တဘက်လျင် တမိုင်စီရှည်လျားသည့် စတုရန်းပုံများ ပြုလုပ်၍ ခုထားသော် ၎င်းစတုရန်းပုံမျိုးပေါင်း ၂၆၀၀၀၀-ကျော် ခန့် ခုထားနိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပုံ-၀၈။ အကျယ်အဝန်း၊ နယ်နိမိတ် ကမ်းရိုးတန်းနံ့။

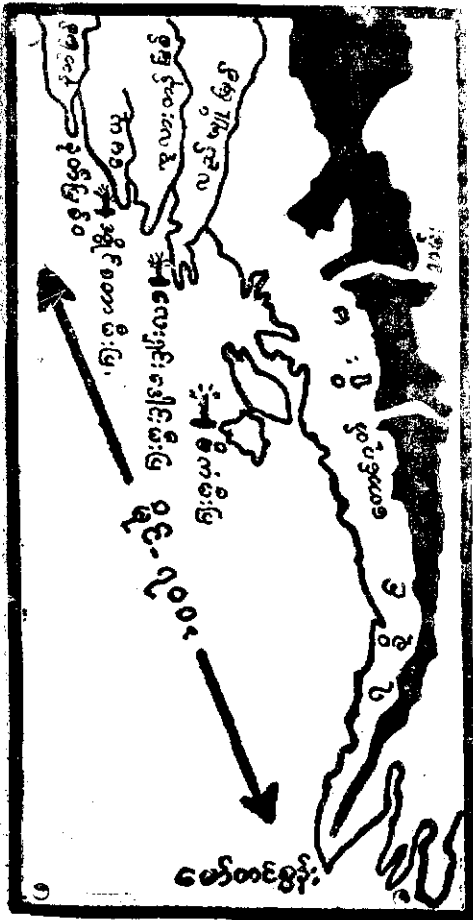
ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏အနောက်တောင်ဘက်နှင့်တောင်ဘက် မျက်နှာများတွင်ထိစပ်နေသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေသည် အငြိမ်မနေဘဲလှိုင်းကြီးလှိုင်းငယ်တို့က ပင်လယ်ကမ်းနား တလျှောက်ကို အစဉ်မပြတ် တိုးဝှေ့ တိုက်စား နေကြသဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက် တချို့သော နေရာများတွင် အပြတ် အလပ် ပိုမိုများပြားလာကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသည် ယခုအခါ နတ်မြစ်ဝမှစ၍ ဝိတိုရိယ အငူထိ မိုင်ပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့်ရှည်လျားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်တခုလုံးသည် အရှည် မိုင်ပေါင်း ၅၀၀၀-ကျော်ခန့်ရှိသဖြင့်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသည်နယ်နိမိတ်တခုလုံး အရှည်မိုင်ပေါင်း၏ ၅-ပုံ ၂-ပုံခန့်မျှ ရှည်လျားလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်တွင် ကောင်တန်းများသည် ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်စွာတည်ရှိနေကြသဖြင့် တိုင်းရင်းသားများသည် ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာကို မြင်ဘူးသူ သွားဘူးသူ အလွန်နည်းပါးကြလေသည်။

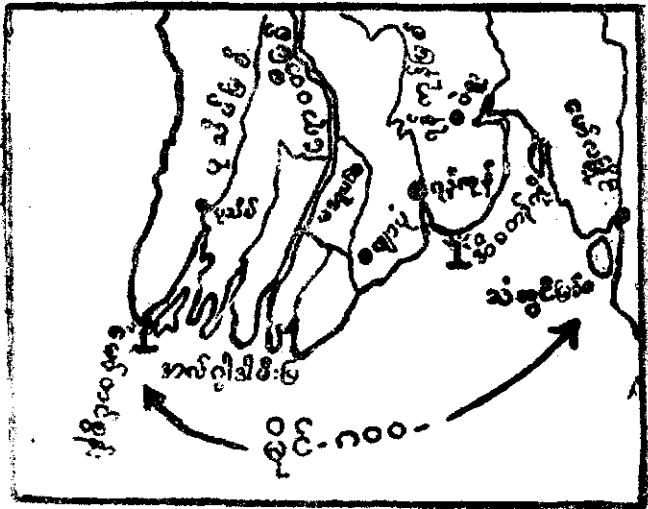
မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက် သင်္ဘော သွားရာလမ်း ၁ ရိုး တွင် ကျောက် ဆောင် ကျောက် တုံး များ ဖေါ များ သဖြင့် မီးပြတိုက် များကို တည်ဆောက်ထားလေသည်။

မိုင်ပေါင်း ၂၀၀၀ ရှည် လျှား သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ပင်လယ် ကမ်း ရိုးတန်းကို သဘာဝ အလျောက် ဖြစ် တည်နေပုံကို ကြည့် ခြင်း အားဖြင့် ၃ ဝိုင်း ခွဲခြား ထား နိုင်သည်။

ပထမပိုင်း ပင် လယ် ကမ်းရိုးတန်း သည်၊ နတ်ဖြစ်ဝမှ စ၍ မော်တင်ဂွန်း အထိ လေး ကိုင်း သဖွယ် မိုင် ၇၀၀ ခန့် ရှည် လျှား၍ ရခိုင် ရိုးမ တောင် နှင့် နီးကပ်စွာယှဉ် ပြိုင်တည်ရှိနေခြင်း နှင့် ပင်လယ် လှိုင်း တို့ အစဉ် ပုတ်ခတ်

ပုံ-၉။ ပဉ္စမပိုင်းကမ်းရိုးတန်းပုံ။
 နေခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်းကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အပြင် ကျောက်ပေါများသဖြင့် ပင်လယ်ရေသည်ကြည်လင်နေသည်။

ပုံ-၁၀။ ဒုတိယပိုင်းကမ်းရိုးတန်းပုံ။

ဒုတိယပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသည်၊ ပင်လယ်လှိုင်းထိုးတိုးဝေ့တိုက်စားခြင်းဖြင့်၊ အပြတ်-အလပ် များပြားသော သောကြောင့် မော်တင်စွန်းမှ သံလွင်မြစ်ဝထိ မိုင် ၈၀၀ ခန့် ရှည်လျား လေသည်။ ၎င်းကမ်းရိုးတန်းသည် ရောဝတီ မြစ်နှင့် ချောင်းငယ်၊ မြောင်းငယ်တို့မှ ယူဆောင်လာသော သဲနှင့် ရွှံ့များကြောင့် ပင်လယ်ရေသည်။ နောက်ကျိ၍ ဝါနေ သဖြင့် ကိုင်းပင် နှင့် အုန်း ပင် များ ပေါက် ရောက် လျက် ရှိသည်။ ၎င်းကမ်းရိုးတန်း တလျှောက်တွင် လှေကြီး လှေငယ် တို့ဖြင့် တံငါသည်များ၊ ငါးဖမ်းခြင်း အလုပ်ကို လုပ် ကိုင် လျက် ရှိ လေသည်။

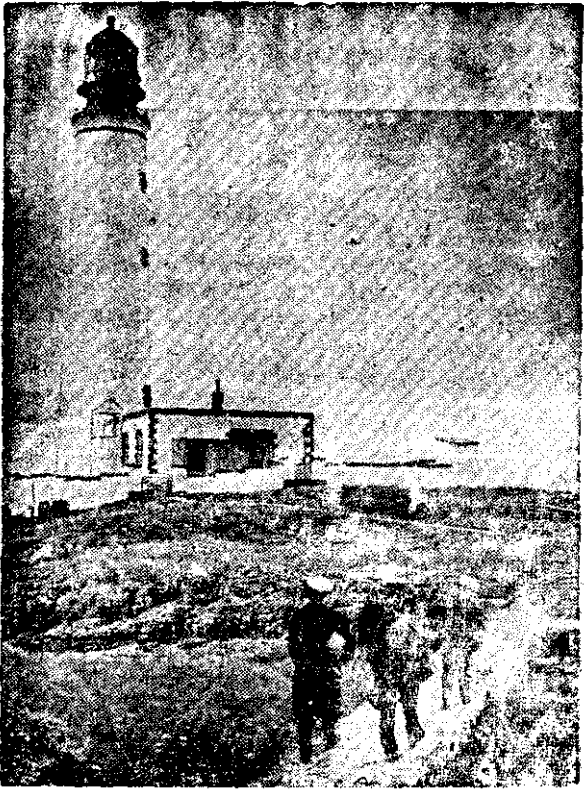
တတိယပိုင်း၊ ပင်လယ်ကမ်း၊ ရိုးတန်းသည်၊ သံလွင်မြစ်

ဝေဝီတီဒီယ အငူထို
 နိုင်ပေါင်း ၅၀၀
 နေ့ရှည် လျား၍
 တနင်္သာရီ ရိုးမ
 တောင်နှင့် နီးကပ်
 စွာတည်ရှိ နခြင်း
 နှင့် ပင်လယ် လှိုင်း
 များ တိုးဝေ့ တိုက်
 စားခြင်းတို့ကြောင့်
 ကျွန်း က လေး
 ပေါင်းမြောက်မြား
 စွာ ပေါ် ထွန်း
 လျက်ရှိလေသည်။
 သံလွင် မြစ်၏ ယူ
 ဆောင် လာသော
 သဲ ရွှံ့တို့ ကြောင့်
 ကမ်း ရိုးတန်း တ
 လျှောက် တွင် ပင်
 လယ်ရေ တိမ် သ
 ဖြင့်သင်ပေါင်းပင်
 များ အနားပင်များ
 ပေါက် ဖောက်
 လျက်ရှိသည်။

ပုံ-၁၁။ တတိယပိုင်း ကမ်းရိုးတန်းပုံ။

မီးပြတိုက်။

ပုံ-၁၂။ မီးပြတိုက်ပုံ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်လယ် ကမ်းခြံတန်း အနီးအနား တို့တွင် ကျောက် ပေါ် ချား သည့် အတွက် ပင်လယ် ကူးသင်္ဘောများ ညည့်အခါ ကျောက်ဆောင် ကျောက်တုံးများနှင့်မထိခိုက်စေ

ရန်မီးပြတိုက်များ ဆောက်လုပ် ထားရသည်။ အမြဲတမ်း မီးပြ
တိုက်များကို မရွေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ကုန်းမြင့်များ ပေါ်တွင်
တည်ဆောက်ထားသည်။

သင်္ဘောများရေကြောင်းဖြုတ်ပြီးပြတိုက်များမှာ။

ပဌမပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ (၁) အိုက်စ
တာမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် အိုက်စတာကျွန်း ကျောက်ဆောင်
ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည်။ (၂) လေးရှင်းဒေါင်းမီးပြ
၎င်းမီးပြသည် ကုလားတန်မြစ်ဝအနီးရှိကျောက်ဆောင်ပေါ်
တွင် တည်ဆောက်ထားသည်။ (၃) ဗီကန် မီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည်
ရမ်းဗြဲကျွန်းအနီး မာန်အောင်ကျွန်း အနောက်မြောက်ဘက်ရှိ
ကျွန်းကလေးပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည်။

ဒုတိယပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ (၁) အယ်လ်
ဒါဒါမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် ဝိုင်အာမန်ကျွန်းအနီး အယ်လ်ဒါ
ဒါကျောက်ဆောင်ပေါ်တွင်တည်ဆောက်ထားသည်။ (၂) အီစ
ဘန်ဂျိုမီးပြ၊ ၎င်းမြစ်ဝသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝ အနီးတွင် တည်
ဆောက်ထားသည်။

တတိယပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌ (၁) ဂရင်း
ကျွန်းမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် ကျိုက္ခမီ အနီးတွင် တည်ဆောက်
ထားသည်။ (၂) ထားဝယ်စွန်းမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် ထားဝယ်
စွန်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည်။ (၃) ဝိတိုရိယမီးပြ၊ ၎င်း
မီးပြသည် ဝိတိုရိယအငူပေါ်တွင် တည်ဆောက် ထားသည်။

အင်္ဂုများ။

ပဌမပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ တိဂါစွန်း၊
တေခဲဇွန်း၊ ရောခိစွန်း၊ ဗလဖ်အင်္ဂု၊ ဗရုတ်ကင်းစွန်း၊ ကိတ်ခရာင်
စွန်း၊ နေဂရအင်္ဂု၊ သို့မဟုတ် မော်တင်စွန်းများရှိ၏။ အခြား
ထင်ရှားသောအင်္ဂုများမှာ ပေရ်အံစွန်းနှင့် ဝိဘိုရိယ အင်္ဂုများ
ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်းများ။

ပဌမပိုင်း ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ ရမ်းပြကျွန်း၊
မန်အောင်ကျွန်း၊ တိဂါကျွန်း၊ ဖရုံခါကျွန်းများရှိကြသည်။

ဒုတိယပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ နေဂရကျွန်း၊
သွီးလှကျွန်း၊ သို့မဟုတ် ဒိုင်အာမန်ကျွန်း၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းများ
ရှိကြ၏။

တတိယပိုင်းပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌၊ ဘီလူးကျွန်း၊
ထားဝယ်ကျွန်းစု၊ မြိတ်ကျွန်းစုများ ရှိကြ၏။

ပိုမိုမှတ်သားရန် မီးပြတိုက်များမှာ။

- ၁။ ဒဗ္ဗလ်ကျွန်းမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် ဂရင်းကျွန်းတောင်တက်ထွင်
ရှိသည်။
- ၂။ ကစွန်းမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် ဖျာပုံမြို့အနီးတွင် သင်္ဘောပေါ်
၌ တည်လုပ်ထားသည်။
- ၃။ ချိုင်းနားဘကားမီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် အလီဖန်စွန်းအနောက်
ဘက်သင်္ဘောပေါ်တွင် တည်လုပ်ထားသည်။
- ၄။ စပစ်ခေါ်မီးပြ၊ ၎င်းမီးပြသည် အလီဖန်စွန်းအရှေ့ဘက်သင်္ဘော
ပေါ်တွင် တည်လုပ်ထားသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ သိသင့်သော ကိုကိုကျွန်းစု အကြောင်း။

ကိုကိုကျွန်းစုတွင် (၁) ကိုကိုကြီးကျွန်း (၂) ကိုကိုလေးကျွန်း (၃) စားပွဲကျွန်း (၄) ဂျယ်လီကျွန်း (၅) ကြက်ကျွန်း (၆) ဘက်တန်ကျွန်းကလေးများပါ ဝင်လေသည်။ ဤကျွန်းများ အနက် ကိုကိုကြီးကျွန်း

ကိုကိုလေးကျွန်းနှင့် စားပွဲကျွန်းမှ တပါး အခြားကျွန်းကလေးများမှာ အလွန်သေးငယ်သည့် ကျွန်းမြေကလေးများသာဖြစ်ကြသည်။

ကိုကိုကြီးကျွန်းသည် ရန်ကုန်မြို့နှင့် မိုင် ၂၆၀ အကွာတွင် တည်ရှိ၍ မြောက်နှင့်တောင်အလျား ၇ မိုင်ကျော်၊ အရှေ့နှင့်အနောက် အနံ့ ၂-မိုင်ခန့်ကျယ်ဝန်းလေသည်။

ကိုကိုကြီးကျွန်းနှင့် ကိုကိုလေးကျွန်းတို့တွင် အလေ့ပေါက် အုန်းပင်မြောက်မြားစွာပေါက်လျက်ရှိသည့်အပြင်၊ အင်္ကျီကညင်၊ ပုဉ်းမစသည့် အတိုးတန် သစ်ပင်များလည်းပေါက်ရောက် လျက်ရှိသည်။

ကိုကိုကျွန်းစု၏ ရာသီဥတုမှာ မိုးခိုင်းဥတုနှစ်မျိုးသာရှိ၍ မိုးမြေငါးထန်ဘဲ ညိုညွတ်မှုတသဖြင့် ၄၀ ပုံနှုတ်ပန်းသီး၊ ငရုပ်ကောင်း နာနာသီး၊ လိမ္မော်၊ နှင်းသီး၊ ဇာမိတ္တီ၊ လှိုင်နှင့် ကြက်မောက်။

သေးညှင်း၊ သစ်တုံးစသည်တို့ကို စိုက်ပျိုးရန်စီမံထားလေသည်။

ကိုကိုကျွန်းကို ကုလားကန်သည်တစ်ဦးသို့ အငှားချပေးထားသည့် ဝန်ကို ၁၉၅၄ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်၊ မြန်မာနိုင်ငံပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့ သွင်းသွင်းပြီးလျှင် ပြည်သစ်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏မြေမျက်နှာပြင်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏မြေမျက်နှာပြင်မှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို

ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် နိဘေးတွင် တောင်တန်းကြီးများ ပိုင်းရံလျက် အလယ်တွင် မြေနိမ့် လွင်ပြင်များ ပြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလိမ့် မည်။ အရှေ့ဘက်၌ကား၊ ကျယ်ပြန့်သော ကုန်းမြေ မြင့်ကြီး တခု ရှိ၏။ မြေ အ နိမ့် အ မြင့် အလိုက် အပိုင်းကြီးများ ခွဲ ခြား လိုက်လျှင် (၁) တောင်တန်းကြီးများ၊ (၂) ကုန်းပြင်မြင့်၊ (၃) မြေ နိမ့် လွင် ပြင် ဟူ၍ သုံးပိုင်းခွဲခြားထားနိုင်သည်။

ပုံ-၁၄။ မြေအနိမ့်အမြင့်ပြ မြေပုံ။

ရာသီဥတုကို ပြုပြင်သော တောင်များ။

မြန်မာ နိုင်ငံရှိတောင် တန်း များ သည် အိန္ဒိယပြည်ရှိ ဟိမဝန္တာ တောင် တန်း ကြီး နှင့် ဆက်သွယ်လျက် မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့ အသီး သီး တန်းဆင်းသွားကြသည်။ ၎င်း တောင် တန်း ကြီး များ ကို အမည် ခဲ့ခြား ပြ သော် (၁) အနောက်ဘက်ရှိ တောင် တန်း ကြီး ကိုအနောက်ရိုးမတောင်တန်း၊ (၂) အလယ်တွင်ရှိသော တောင်တန်းကို အလယ်ရိုးမတောင်တန်း (၃) အရှေ့ဘက်တွင်ရှိသော တောင်တန်းကိုအရှေ့ရိုးမတောင်တန်း၊ (၄)အရှေ့ဘက်ဆုံးကျသော တောင်တန်းကို တဝင်းတောင်တန်းကြီး ဟူ၍ ခေါ်ကြသည်။ ၎င်းတောင်တန်းကြီးကို အပိုင်းခွဲခြား၍ အမည် အ မျိုး မျိုး ခေါ် တွင်ကြလေသည်။

၁။ အနောက်ရိုးမတောင် တန်းကြီးကို မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့ အစဉ်အလိုက်အားဖြင့်ပက်ကျိုင်တောင် နာဂတောင်၊ မဏိပူရတောင်၊ ချင်းတောင်၊ ရခိုင် ရိုးမတောင် ဟူ၍ အမည် အမျိုးမျိုး ခေါ် တွင်လျက် မော်တင်ခွန်း အထိ တန်းဆင်းသွားသည်။

၂။ အလယ်ရိုးမတောင် တန်းကြီးကို မြောက်ဘက် မှ တောင်ဘက်သို့ အစဉ်အလိုက်အားဖြင့် ဟူးကောင်းတောင် ရွှေတောင်၊ ဇီးဖြူတောင်၊ မင်းဝန်တောင်၊ ပုပ္ပားတောင်၊ ပဲခူး ရိုးမတောင်ဟူ၍ အမည်အမျိုးမျိုးခေါ် တွင်လျက်နေကုန်မြို့ထိ တန်းဆင်း သွားသည်။

ပုံ-၁၅။ ဘောင်တန်းကြီးစုရှာမြစ်ထမ်းပုံ။

၃။ အရှေ့ရိုးမတောင်တန်း ကြီးကို မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့ ဂိုလံစီကောင်းတောင်၊ ကချင်တောင်၊ ရှမ်းရိုးမတောင် ကရင် နီတောင်၊ ပေါင်း လောင်း တောင် ဟူ၍ အမည်အမျိုးမျိုးနှင့် သထုံနယ်အထိတန်းဆင်းသွားပြီးနောက် ဇင်းကျိုက်စောင်၊ ဇွဲကပင်ဟောင်၊ တောင်ညိုတောင်၊ နွာ လည် ညိုတောင်၊ အမည်များဖြင့် ဘောင်ဘက် တနင်္သာရီနယ် အထိ တန်းဆင်းသွားလေသည်။

၄။ တဝင်း တောင်းတန်းကြီးကို အရှေ့ ရိုးမတောင်နှင့် အလွန်ကျဉ်းမြောင်းစွာ စီးဆင်းသည့်သံလွင်မြစ်သာ ခြားလျက်ရှိသည့်အတွက် ၎င်း တဝင်း တောင်တန်းကြီးသည် အရှေ့ရိုးမတောင်၏ အစိတ်အပိုင်းမျှသာဖြစ်သည်။ ၎င်းတဝင်း တောင်တန်းကြီးသည် တနင်္သာရီ ရိုးမ တောင် အ မည် ဖြင့် တောင်ဘက်တနင်္သာရီနယ်သို့ တန်းဆင်းတားသည်။

တောင်ထိပ်များ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထင်ရှားသော တောင်ထိပ် ၃-ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ....

၁။ စာရာစမရီတောင်ထိပ်၊ ၎င်းတောင်ထိပ်သည် အနောက်ရိုးမတောင်နှင့် တဆက်တည်းတည်ရှိသည့် ပက်ကျိုင် တောင်ပေါ်တွင်တည်ရှိ၍ ပေပေါင်း ၁၂၅၀၀-ကျော် မြင့် သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ်ဖြစ်သည်။

၂၂။ ဝိတိုရိယတောင်ထိပ်၊ ၎င်းတောင် ထိပ်သည် အနောက်ရိုးမတောင်နှင့် တဆက်တည်းရှိသည့် ချင်းတောင်ပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ပေပေါင်း ၁၀၃၀၀-ကျော် မြင့်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒုတိယမြင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

၂၃။ ပုပ္ဖိုးတောင်ထိပ်၊ ၎င်းဘောင်ထိပ်သည် ဝှေးရိုးမတောင်၏ မြောက်ဘက် ဘောင်စွယ် တခုပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ပေပေါင်း ၅၀၀၀-ကျော် မြင့်ပြီးလျှင် ရှေ့ကမ်းဘောင်ပြစ်ခွဲဘူးလေသည်။

မှတ်ချက်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြိုအတွင်း မဟာမိတ် သေတပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ အနောက်မြောက်ဘက်မှ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ ပေပေါင်း ၄၀၀၀၀-ကျော် မြင့်သော တောင်ထိပ်ကို ဖြတ်ကျော် နှံကြရ၏။

တောင်များရှိခြင်း၊ အကျိုးကျေးဇူး။

- ၁။ လေတိုက်ရာဘက်တွင် မိုးရွာသွန်းစေခြင်း။
- ၂။ စိုက်ပျိုးရန်၊ သစ်၊ ဝါးခတ်ရန်၊ နေထိုင်ရန် ရရှိစေခြင်း။
- ၃။ သတ္တုများ ထူးဖော်နိုင်ခြင်း။
- ၄။ မြစ်နားစတင်ပေါ်နိုးခြင်း။
- ၅။ လေတိုက်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်စေခြင်း။
- ၆။ ရန်သူများ ရုတ်တရက်မောင်နိုင်အောင် အတားအဆီးဖြစ်စေခြင်းများ ဖြစ်သည်။

မြစ်များ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထင်ရှားသောမြစ်ကြီး ၄ မြစ်ရှိလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ဧရာဝတီမြစ်၊ (၂) ချင်းတိုင်းမြစ်၊ (၃) စစ်တောင်းမြစ်၊ (၄) သံလွင်မြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းမြစ်များ အနက် ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ချင်းတိုင်းမြစ်တို့သာ လေ့သဘောများသွားလာနိုင်ကြသည်။ အခြားမြစ်များမှာ ရခိုင်ပြည်ရှိ ကုလားတန်မြစ်လည်မျိုမြစ်၊ အမ်းမြစ်၊ သံတွဲမြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းမြစ်များအနက် ကုလားတန်မြစ်နှင့် လည်မျိုမြစ်နှစ်မြစ်သာ အသုံးဝင်၍ လှေများသွားလာနိုင်သည်။

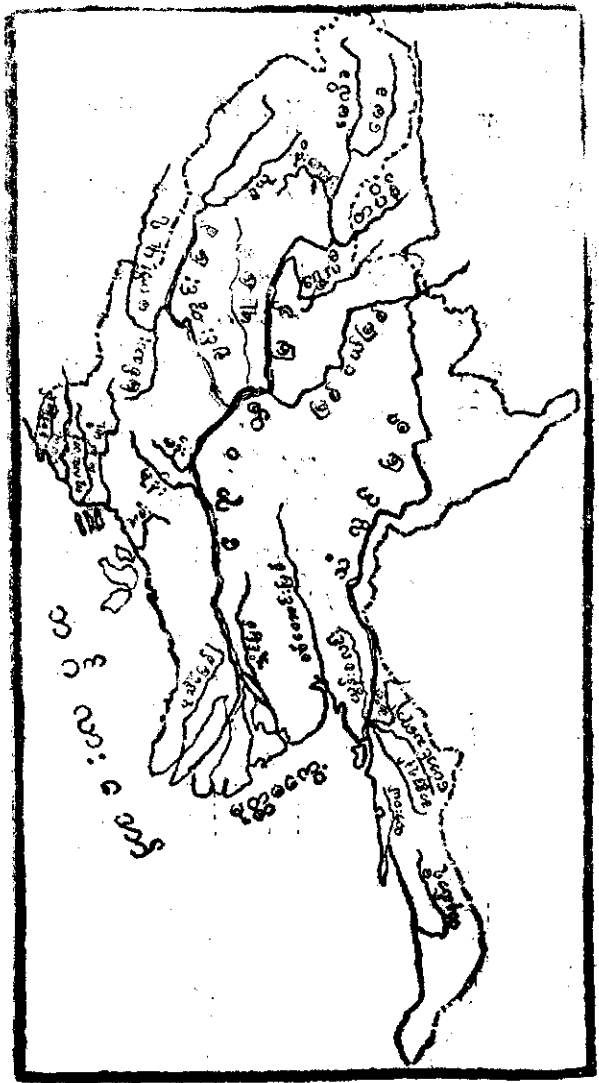
ဧရာဝတီမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ဘက်အစွန်ဆုံးမှ မေခနှင့် မေလီခ မြစ်နှစ်သွယ် ပေါ် ထွက် လာပြီး လျှင်မြစ်ကြီးနားမြို့အနားတွင်ပေါင်းဆုံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျောရိုးသဖွယ် အလယ်ပိုင်းတလျှောက် တန်းဆင်းပြီးသော် ဘင်္ဂလားပင်လယ်ထဲသို့ စီးဝင်လေသည်။ ၎င်းမြစ်သည် မြေပြင်တလျှောက် စီးဆင်းလာသည့်အတွက် ရေစီး သာယာသဖြင့် ကုန်ကူးသန်းရန် အ ထူး အ သုံး ဝင် ၍ မြစ်ကမ်း တ လျှောက် တွင် မြို့ကြီး များ စွာ ရှိကြသည်။ မြစ်ကြောင်း တလျှောက်တွင် ကျဉ်းသော တောင်ကြားများကိုဖြတ်၍ စီးဆင်း လာ ရသည့် အတွက် မြစ်ကျဉ်း ၄ ခု ရှိလေသည်။ ၎င်း မြစ်ကျဉ်း တို့ မှာ ပန်းမော်မြို့ အထက် နားရှိ ပထမ မြစ်ကျဉ်း ပန်းမော်မြို့အောက်နားရှိ ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းမန္တလေးမြို့အထက်နားရှိ တတိယမြစ်ကျဉ်း၊ ပြည်မြို့ အထက် နားရှိ စတုတ္ထ မြစ်ကျဉ်း များ ဖြစ်ကြလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

ချင်းတွင်၊ မြစ်သည်၊ ဟူးကောင်း တောင်ကြားတွင် မြစ်ဖျားခံ၍ ပခုက္ကူမြို့အထက်နား တွင် ဧရာဝတီ မြစ် နှင့် ပေါင်း ဆုံသည်။ ၎င်းမြစ်သည် တနှစ်ပတ်လုံး ပန်သာနှင့် မော်လိုက်အထိ သင်္ကောများဆန်တက်သွားလာနိုင်၍ မိုးအခါ ဟုမ္မလင်းမြို့အထိ ဆန်တက်သွားလာနိုင်သည်။

စစ်တောင်၊ မြစ်သည်၊ ပုပ္ပိုး တောင် အ နီး တွင် မြစ်ဖျားခံ၍ မုတ္တမကျွေ့ထဲသို့စီးဝင်သည်။ ၎င်းမြစ်သည်တောင် များနှင့်နီးကပ်စွာ စီးဆင်းလာရသည့်အတွက် ရေစီးမြန်သဖြင့် မြစ်ဝတွင်ကျွန်းများမရှိခြင်းကြောင့်ပင်လယ်မှဒီရေပြင်းထန်စွာ အတားအဆီး မရှိဘဲ မြစ်တွင်းသို့ဝင်ရောက်လာ၍ မြစ်ဝသည် ခေါင်းလောင်း ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်း မြစ် သည် ကျွန်းကျွန်းသန်းရန် အသုံး မဝင်ဘဲ သစ်မျောရန်သာ အသုံး ဝင် လေသည်။

သံလွင်မြစ်သည်၊ တိဘက်ပြည်၌ မြစ်ဖျားခံ၍ မုတ္တမ ကျွေ့ထဲသို့ စီးဝင်သည်။ ၎င်းမြစ်သည် မြန် မာ နိုင် င် တွင် အရှည်ဆုံးဖြစ်၍ ရှမ်းကုန်းမြင်မြင့်ကို ဖြတ်သန်း စီးဆင်းလာရ သဖြင့် ရေစီးသန်ခြင်း၊ ဧရာဝတီများ ရှိခြင်း၊ ကျောက်ထုံး ကျောက်ဆေးငါများ ပေါါ များ ခြင်း တို့ ကြောင့် သစ်လုံးကို ဆင်းထားသော လှေများမှ တပါး အခြားလှေသင်္ကောများ မသွားလာ နိုင်ဘဲ သစ်မျော ရုံ လောက် သာ အသုံးဝင် လေသည်။

ပုံ-၁၆။ မြစ်ချောင်းစီးဆင်းနေပုံ။

သိဆင့်သော မြစ်ရေစီးဆင်းပုံ။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြစ်များ စီးဆင်းပုံကို စုံ စမ်း လို သော် ဧရာဝတီမြစ်၏ စီးဆင်းပုံကို သိနားလည်က အခြားသော မြစ်များကိုလည်း သိ နား လည် နိုင် ပေ သည်။ ထို့ ကြောင့် ဧရာဝတီမြစ်၏ စီးဆင်းပုံကို စဉ်းစားကြစို့။ ဧရာဝတီ မြစ်၏ အ ထက် ပိုင်း သည် ရေစီး မြန် ၍ မြစ် မှာ မ ကျယ် လှချေ။ အကြောင်းမှာ တောင်များနှင့် အလွန်နီးကပ်စွာ စီးဆင်းလာ သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြစ်အလယ်ပိုင်းသည် ရေ စီး နှေး သဖြင့် မြစ်ရေမှပါလာသော နုံး များ စသည့် အနယ်တို့သည် အောက်သို့ ထိုင်နေသောကြောင့် ၎င်းမြစ် အလယ်ပိုင်း တွင် ရေကျသွားသောအခါ သောင်များ ပေါ် ထွန်းလျက် ရှိသည်။ မြစ်အထက်ပိုင်းထက် ဖို၍ မြစ်ကျယ်လာသည်။ မြစ် အောက် ပိုင်းမှာ ရေစီးအလွန်နှေးသဖြင့် နုံး စ သည့် အနယ် တို့ မှာ ပို၍ထိုင်နေသောကြောင့် မြစ် ရေ တိမ်ပြီးလျှင် မိုး တွင်း ညှို့ မြစ်ရေများလာသည့်အခါ ရေလှတက်တတ်သဖြင့် မြစ်ကမ်းရှိ မြို့ရွာများ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်စေရန် ရေကာ တာ ရိုးများ ပြုလုပ်ထားရသည်။ ၎င်းမြစ်ကဲ့သို့ စစ်တောင်း မြစ်မှာလည်း ရေ ကာ တာ ရိုး များ ပြုလုပ်ထားရသည်။ ဧရာဝတီ မြစ် အောက်ဆုံးပိုင်း မြစ်ရေသည် မုတ္တမ ကွေ့သို့ ရောက်သော အခါ ရေစီးရပ်သွားသဖြင့်ပါလာသမျှသော အနယ်များ ထိုင် သွားရသည်။ ဤကဲ့သို့ အနယ်ထိုင်ဖန် များ သော ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဖြစ်လာရသည်။ ဧရာဝတီမြစ် အောက် ပိုင်း သည် ရေစီးအလွန်နှေးခြင်း၊ မြစ်ရေတိမ်ခြင်း များ ကြောင့်

မြစ်ခွဲကလေးများစွာနှင့် မုတ္တမကျေ့ထဲသို့ စီးဝင်လေသည်။
 ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြစ်များအနက် ထေဝတီ မြစ်သည်
 ရေစီးသားယာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အကြောင်းမှာ မြေညီ
 မြေပြန့် တလျှောက် စီးဆင်းသွားရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။
 သံလွင်မြစ်မှာ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်ကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလာရသည့်
 အတွက် ရေစီးမြန်လေသည်။ စစ်တောင်း မြစ်မှာ တောင်
 များနှင့် အလွန်နီးကပ်စွာ စီးဆင်းလာရသည့် အတွက် ရေစီး
 မြန်သည်။ မြန်မာပြည်သည် မြောက်ဘက်မှမြင့်၍တောင်ဘက်သို့
 ဆင်ခြေလျော နိမ့်ဆင်းလာသည့်အတွက် မြစ်တို့သည် မြောက်
 ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့သာ စီးဆင်းကြလေသည်။

အိုင်များ။

အင်းတော်ကြီးကန်၊ ၎င်းကန်သည် မြန်မာ နိုင်ငံ
 မြောက်ပိုင်း မိုးကောင်းမြစ်ဖျားခံရာတွင်ရှိ၍အလျား ၁၆ မိုင်
 အနံ ၇-မိုင်ရှိပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

အင်းလေးကန်၊ ၎င်းကန်သည် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း
 တွင်ရှိ၍ ကန်အတွင်း၌ ကျွန်းမျောများပေါ်တွင် လူများ နေ
 ထိုင်ကြသဖြင့် ထင်ရှားသည်။

အင်းမကန်၊ ၎င်းကန်သည် ပြည်စီရင်စုတွင်ရှိ၍ မိုးဥတု
 ညံ့သာ ရေရှိသည်။ (၎င်းကန်တွင် လူတို့ ငါးရှာဖွေလုပ်ကိုင်နေ
 ကြသဖြင့် အင်းဟုမှတ်ယူထိုက်သည်။)

ထူးကန်၊ ၎င်းကန်သည် ဟင်္သာတ စီရင်စုတွင်ရှိ၍ လူတို့
 ငါးဖမ်းခြင်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

ကန်ဖော်ကြီးကန်၊ အင်းလျားကန်၊ လှော်ကားကန်
တို့သည် ရန်ကုန်မြို့တွင်ရှိသည်။

ဂျိုးမြူကန်၊ တိုက်ကြီးမြို့အနီးတွင်ရှိ၍ ရန်ကုန်မြို့နေသူတို့
သောက်သုံးရန် ရေရရှိသည်။

မိတ္ထီလာကန်၊ ၎င်းကန်သည်မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင်
ထင်ရှားသော ကန်ကြီးတခု ဖြစ်သည်။ လယ်ယာ များစွာသို့
ရေပေးသွင်းသည်။ ၎င်းကန်သည် မိတ္ထီလာမြို့တွင်ရှိ၏။

မြစ်များရှိခြင်းအကျိုးမှာ။

- ၁။ မြစ်ဝှမ်းအရပ်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ်များတွင် မြေဩဇာ
ကောင်းမွန်ထက်သန်စေခြင်း။
- ၂။ တရပ်မှ တရပ်သို့ လွယ်ကူစွာ ကူးသန်း သွားလာ နိုင်ခြင်း။
- ၃။ သစ်တောများမှ သစ်မျောရန် အသုံးပြုခြင်း။
- ၄။ ကူးမြောင်း ဝေါက်သွယ်၍ လယ်ယာလုပ်ကိုင်နိုင် ခြင်းများ
ဖြစ်သည်။

ရခိုင်ပြည်၌နတ်မြစ်၊ ကုလားတန်မြစ်၊ လည်မျိုမြစ်၊ မေယုမြစ်၊ အမ်း
မြစ်၊ သံတွဲမြစ်တို့ရှိ၍ ၎င်းတို့သည်အလွန်တိုတောင်း၍ အသုံးမဝင်လှ
ချေ၊ တန့်ဘီာရီမြစ်၊ ထားဝယ်မြစ်၊ ပါချန်မြစ်တို့သည်လည်း အသုံး
မဝင်လှချေ။

မြစ်လက်တက်များ။

ရာဝတီမြစ်၏မြစ်လက်တက်များမှာတပိန်မြစ်၊ ရွှေလီမြစ်၊ မြစ်ငယ်
မြစ်၊ မိုးကောင်းမြစ်၊ မှူးမြစ်၊ ချင်းတွင်းမြစ်၊ မုန်းမြစ်၊ နန်းမြစ်၊ လှိုင်မြစ်
များဖြစ်ကြသည်။

သံလွင်မြစ်၏ လက်တက်များမှာ သောင်ရင်းမြစ်၊ ယွန်းစလင်းမြစ်
၊ နှိုင်းမြစ်၊ ဟောင်သရောမြစ်များဖြစ်ကြသည်။
ချမ်းတွင်းမြစ်၏လက်တက်မှာ မဏိပူရမြစ်၊ သို့မဟုတ်မြစ်သာမြစ်
တစ်ခုသာလျှင် ထင်ရှားသည်။

တောင်ကြားလမ်း။

၁။ ဟူးကောင်း၊ တောင်ကြားလမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် ပတ်ကျိုင်တောင်ကိုဖြတ်၍အာသံပြည်သို့ရောက်သည်။ ၎င်းလမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်ဖေးတံခါးပေါက် ဖြစ်သည်။

၂။ မဏိပူရလမ်း။ ၎င်းလမ်းသည်ကလေးဝမှ တောင်များကို ဖြတ်ကျော်၍ မဏိပူရသို့ရောက်သည်။ ၎င်းလမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နံဘေးတံခါးဖြစ်သည်။

၃။ အမ်းတောင်ကြားလမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် မင်းဘူးမြို့မှ ငမဲမြို့ကို ဖြတ်ကျော်၍ရခိုင်ပြည် အမ်းရွာသို့ရောက်သည်။

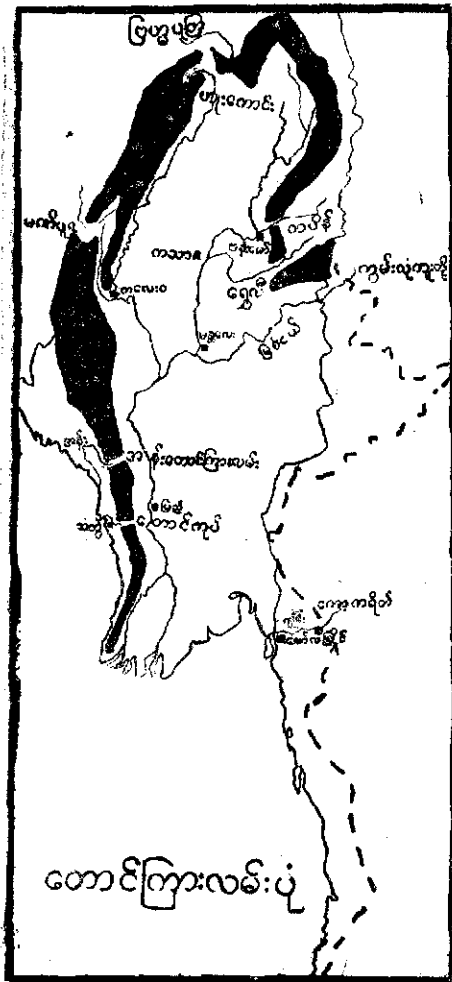
၄။ တောင်ကုတ် တောင်ကြားလမ်း။ ၎င်း လမ်းသည် ပန်းဘောင်းမြို့မှ ရခိုင်ရိုးမတောင်ကို ဖြတ်၍ ရခိုင်ပြည် တောင်ကုတ်မြို့သို့ ရောက်သည်။

၅။ တပိန်မြစ်ကြောင်းလမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် ပန်းမော်မြို့မှ တပိန်မြစ်စဉ်အတိုင်း တရုပ်ပြည်သို့ရောက်သည်။

၆။ ရွှေလီ မြစ်ကြောင်းလမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် ရွှေလီမြစ်စဉ်အတိုင်းသွားလျှင် မြန်မာနိုင်ငံနယ်စပ်ရှိ တရုပ်ပြည် နမ်းခမ်းမြို့သို့ ရောက်သည်။

၇။ ကွမ်းလုံကတိုဆိပ်လမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် မြစ်ငယ်မြစ်ကြောင်းဖြင့် တရုပ်ပြည်သို့ရောက်သည်။

၈။ ကေဘုကရိတ်လမ်း။ ၎င်းလမ်းသည် ဂျိုင်း မြစ်ကြောင်းဖြင့် ကေဘုကရိတ်ကိုဖြတ်၍ ယိုးဒယားပြည်သို့ ရောက်သည်။

တောင်ကြားလမ်းပုံ

ပုံ-၁၇။ တောင်ကြားလမ်းမြေပုံ။

မှတ်သား သွယ်။
 ယိုးဒယားသို့သွား
 နိုင်စဉ်အခြားလမ်း
 များမှာ--
 ၁။ ထားဝယ်နယ်
 မေတ္တာရွာမှတလမ်း။
 ၂။ ပုလော နယ်
 သင်းဘေခဦး အရပ်မှ
 တလမ်း။
 ၃။ ထနသီရိနယ်မှ
 ထောင်လမ်းမှတလမ်း။
 ၄။ ဗဟိုပြင်နယ်နန်း
 မြင်လမ်းမှတလမ်း။
 ၅။ ကရင်နယ်၊ ဟန်း
 ကပြလမ်းမှ တလမ်း။
 (မို့တောင် လမ်း မှာ
 အလောင်းမင်းဘုရား
 ကြီးယိုးဒယားသို့ စစ်
 ချီခဲ့သော လမ်း ဖြစ်
 သည်)။
 ၆။ အတ္တခန့်မြစ်
 ကြောင်းလမ်းဖြင့်ဗန်
 ကောက်မြို့သို့ ပေါက်
 ရောက်စဉ်ဘုရားသို့၊
 ဆူတောင်ကြားလမ်း။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတု။

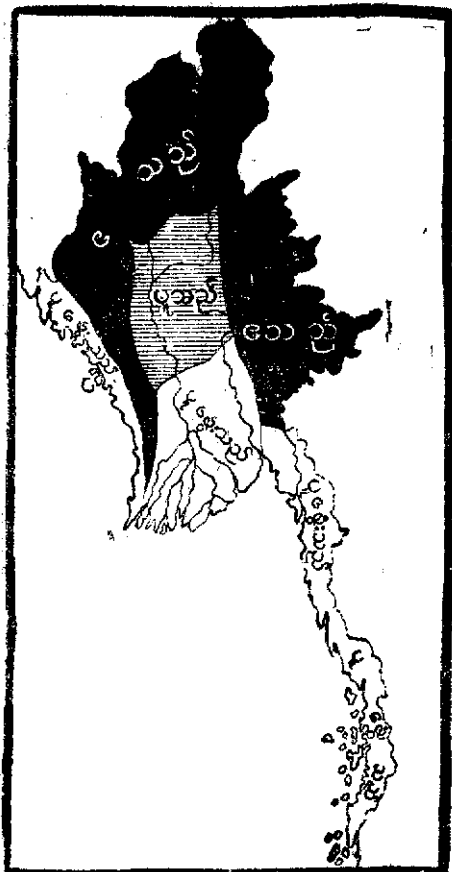
မြန်မာ နိုင်ငံသည် အပူပိုင်းဇုံအတွင်း ကျ ရောက် သောကြောင့် ပူအိုက်သော ဥတုရှိလေသည်။ အများအားဖြင့် နွေ၊ မိုးဆောင်းဟူ၍ ဥတုသုံးမျိုး ခွဲခြား ပြောဆိုလေ့ ရှိ၏။ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု အပိုင်းကြီးများအားဖြင့် အမျိုးအစားခွဲခြားသော် မွန်ဆွန်း ဥတုမျိုးဖြစ်သည်။

အပူရှိန်၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်အရပ်ဒေသ၊ ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီကမ်းမြောင်ဒေသတို့မှာ နွေအခါပူသော်လည်း ပင်လယ် လေများရသဖြင့် အပူသက်သာလေသည်။ ဆောင်းအခါမှာလည်း ထိုလေများကြောင့် အသေက်သာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း မြေခံအရပ်များမှာကား ပင်လယ်နှင့် ဝေးသည့်အတွက် အပူအပြင်းထန်သည်။ မြောက်ဘက်၊ အနောက်ဘက် တောင်ကုန်းနှင့် ရှမ်း ကုန်း ပြင်မြင့် အရပ်တို့မှာကား မြေမြင့်သည့်အတွက် သောဥတုဖြစ်သည်။

လေတိုက်ခြင်း။ ဆောင်းတွင်းအခါ အခူ့ မြောက်ရာသီလေတိုက်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အလွန်သော အခူ့တိုက်အတွင်းဘက်မှ တိုက်ခတ်လာသည်ဖြစ်၍ ချမ်း၏။ ကုန်းပြင်မြင့်များပေါ်မှ ဖြတ်ကျော်လာရသောကြောင့်လည်း မိုးနည်းပါးလေသည်။ နွေအခါ အနောက်တောင်ရာသီလေများတိုက်၏။ ၎င်းမှာပင်လယ်ပြင်များပေါ်မှ ဖြတ်သန်း တိုက်ခတ်လာသည့်အတွက် မိုးရွာသွန်း၏။

မိုးရွာခြင်း။

မြန်မာနိုင်ငံသည်၊ နွေဥတုမှာ မိုး ကောင်း ကောင်း ရွာ

သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။
 ကမ်း ရိုး တန်း တ
 လျှောက် မှာ အ
 နောက်တောင် ရာသီ
 လေ များ ရရှိ၍ မိုး
 များသည်။ မြောက်
 တက် တောင် ကုန်း
 နှင့် အနောက် တက်
 တောင်တန်း များမှာ
 လည်းထိုကဲ့သို့ မိုး
 များသည်။ အလယ်
 ပိုင်း မြေနှိမ့် လွင်ပြင်
 များမှာ မိုးကွယ်အ
 ရပ် ဖြစ်၍ မိုးနည်း
 ဖြစ်၏။ ရှမ်းကုန်းပြင် မြင့်
 မှာ ကား၊ အလယ်
 ပိုင်း လွင်ပြင်ကို ဖြတ်
 ကျော်၍ လာသော
 လေ များ ကြောင့်
 မိုးအသင့်အတင့် ရွာ
 သည်။

ပုံ-၁၈။ အပူအမြေပုံ။

မှတ်သားဘွယ်။

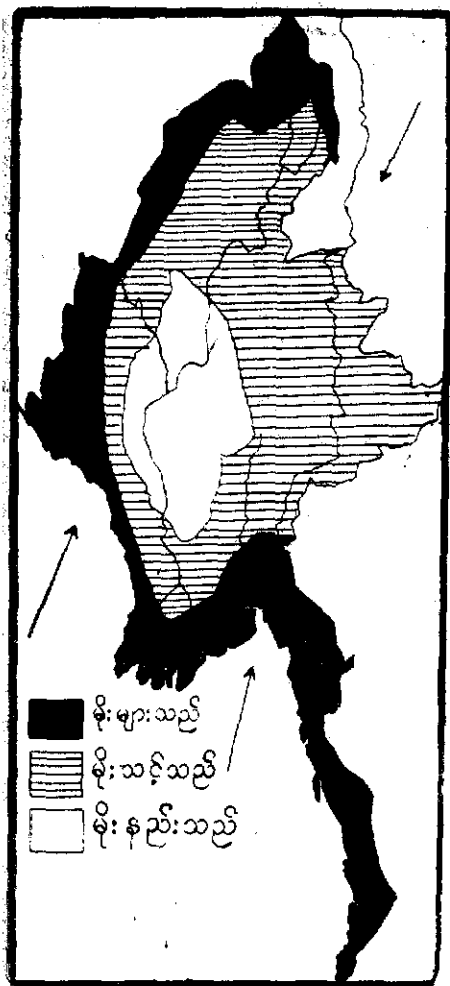
နှော့တုသည် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ထိမတ်လမှစွန်လထိ ၄-လအတွင်း နေသည်ကျွန်ုပ်တို့ဦးခေါင်းနှင့် တည့်တည့်ကျရောက်သည်။

မိုးဥတုသည် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ထိ ဇူလိုင်လမှ အောက်တိုဘာလထိ ၄-လအတွင်း နေသည်ကျွန်ုပ်တို့ဦးခေါင်းနှင့် တည့်လနီးတွင် ကျရောက်သည်။

ဆောင်းဥတုသည် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့ထိ နိုဝင်ဘာလမှဖေဖော်ဝါရီလထိ ၄-လအတွင်း နေသည် ကျွန်ုပ်တို့ ဦးခေါင်းနှင့် ဝေးစွာကျရောက်သည်။

အနောက်တောင် ရာသီခေတ်သည် နယုန်လမှ တန်ဆောင်မုန်းလထိ ဇွန်လမှ နိုဝင်ဘာလထိ ၆-လကြာအောင်တိုက်သည်။

အရှေ့မြောက်ရာသီခေတ်သည်နတ်တော်လမှတ ဆုန်လထိ ဒီဇင်ဘာလမှ မေလထိ ၆-လကြာအောင်တိုက်သည်။

- မိုးများသည်
- မိုးသင့်သည်
- မိုးနည်းသည်

ပုံ-၁၉။ မိုးအနည်း အများ ပြပုံ။

မှတ်သားအဖွယ်။

၁။ ရခိုင်ကမ်းခြေမြောင်ဒေသ၊ တနင်္သာရီကမ်းမြောင်ဒေသ၊ ချင်းတောင်၊ ကချင်တောင်နှင့်မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနယ်စပ်ရှိ တောင်တန်းများတွင် တနှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ ၂၀၀-ကျော်ခန့်ထိ ရွာသည်။ ၂-ရောဝတီမြစ်ဝှမ်းအလယ်ပိုင်းပြည်မြို့မြောက်ဘက်မှ ရွှေဘိုနယ်ထိ အရပ်များသည် မိုးခေါင် ရေရှား အရပ်ဖြစ်၍ တနှစ်လျှင်မိုးရေချိန်လက်မ ၄၀-အထိသာရွာသည်။ ၃-ရှမ်းဘုန်းပျင်မြင့်တွင် တနှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ ၉၀-မှ ၁၀၀-အထိ ရွာ၍ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်း၊ ချင်းတွင်းမြစ်နှင့် သံသွင်မြစ်အကြားတွင် တနှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ ၄၀-၈၀ အထိ ရွာသည်။

ရာသီဥတုခြားနားခြင်း၊ အကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အပူ ပိုင်း၊ ဇုံ အတွင်း ကျ ထောက် သည့် နိုင်ငံဖြစ်သော်လည်း တနိုင်ငံလုံး တရပ်နှင့်တရပ် အပူခြင်းမတူကြချေ။ ဤသို့မတူသည့်အကြောင်းမှာ အပူအကို ပြောင်းလဲစေ သည့် အချက်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်များမှာ (၁) ပင်လယ်နှင့် နီးခြင်း၊ (၂) ပင် လယ် နှင့် ဝေး ခြင်း၊ (၃) ဤကွေ့တာနှင့် နီးခြင်း ဝေးခြင်း၊ (၄) တိုက် ခတ် သည့်လေများမတူခြင်း၊ (၅) တောင်တန်းများ တည် ရှိ နေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၁။ ပင်လယ်နှင့်နီးသော အရပ်များမှာ၊ နွေအခါ ရွှေ့ ဆောင်းအခါ နွေးသည်။

၂။ ပင်လယ်နှင့်ဝေးသော အရပ်များမှာ၊ နွေအခါ ပူပြင်း၍ ဆောင်းအခါအလွန်သေသည်။ (ဥပမာ) ရန်ကုန်သည် ပင်လယ်နှင့်နီး၍ နွေအခါ ပြီးလျှင် ဆောင်းအခါ နွေးလေသည်။ မန္တလေးမြို့သည် ပင်လယ်နှင့်ဝေးသဖြင့် နွေအခါ အပူပြင်းထန်၍ ဆောင်းအခါ အလွန်ကဲသည်။

၃။ ဤကွေ့တာနှင့်ဝေးသော အရပ်သည်၊ ရွှေ့နီးသောအရပ်သည် ပူ၏။ သို့ရာတွင်ဤကွေ့တာနှင့် နီး လျက် ပင်လယ်နှင့်လည်း နီးပြန်သော် ၎င်းအရပ်သည် နွေအခါ = ရွှေ့ဆောင်းအခါ နွေးပြန်သည်။ အကြောင်းမှာ ပင်လယ်ရေပြင်သည် ၎င်းနှင့်နီးသည့် အရပ်ဒေသကို နွေအခါ လေ အေး

တိုက်၍ ဆောင်းအခါ လေပူ တိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။
(ဥပမာ) တနင်္သာရီတိုင်းသည် ဤကွေ့တာနှင့်နီးလျက် ပင်လယ်
နှင့်လည်းနီးပြန်သောကြောင့် ရာသီဥတုမျှတရလေသည်။

၄။ တိုက်ခတ်သည့် လေကြောင့် ရာသီဥတု
ပြောင်းလဲခြင်းမှာ၊ ပူသော အရပ်ဒေသကို ဖြတ်သန်း
တိုက်ခတ်လာသည့်လေသည် တိုက်ခတ်ရာအရပ်ဒေသကို ပူစေ၏
သောအရပ်ဒေသကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်လာသည့် လေသည်
တိုက်ခတ်ရာ အရပ် ဒေသကို စေ့၏။ (ဥပမာ) အလွန်
သောအာရှတိုက် ရေခဲပြင်ကြီးကို ဖြတ် သန်း တိုက် ခတ်
လာသည့် လေသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အရှေ့ မြောက် ဘက်မှ
ဝင်လာ၍၊ ၎င်းလေ တိုက်ခတ်သည့် နတ်တော်လမှ ကဆုန်လ
အထိ ၆-လတိုင်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ သော ဥတုရာသီ ဖြစ်လေ
သည်။

၅။ တောင်တန်းများက ရာသီဥတုပြုပြင်ပုံမှာ၊
ကမ္ဘာမြေပြင်မှအထက်သို့ မြင့်လေ မြင့်လေ ပို၍ စေ့သည်။
ထို့ကြောင့် တောင်ပေါ်များတွင် သေည့်အထွက်တိုက်ခတ်လာ
သည့် လေတွင် ပါဝင်လာ သော ရေခိုး မေ့ငွေ့ တို့သည်။
တောင်ပေါ် ရှိ လေနှင့် တွေ့ဆုံ သဖြင့် မိုး ရွာ သွန်း ရ
သည်။ (ဥပမာ) ရေခဲတုံးကိုဖလ်ခွက်ထဲ၌ ထည့်၍ စားပွဲပေါ်
တွင် တင်ထားပါက တိုက်ခတ် လာသည့်လေနှင့် တွေ့ဆုံသော
အခါ ဖလ်ခွက်၏နံဘေးပတ်လည်တွင် ရေများစီးကျနေသည်ကို
တွေ့မြင်ရလိမ့်မည်။

သိသင့်သောအပူအပြောင်းလဲခြင်းအကြောင်း။

မြန်မာနိုင်ငံသည် မက်၊ ပြေ၊ မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်
လများတွင် ပူသော ဥတုဖြစ်၍ စက်တင်ဘာ၊ အောက်တိုဘာ
နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ များတွင်
သော ဥတုဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ရသနည်း ဆိုသော်
ပူသော ဥတုဖြစ်သည့် လများတွင် နေသည်ပုံတွင်ပြထားသည့်
အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နီးသဖြင့် ၎င်းလများတွင် ပူသော
ဥတုဖြစ်ရသည်။ ထိုအတူ သောဥတု ဖြစ်သည့် လများတွင်
လည်း ပုံတွင် ပြထားသည့် အတိုင်း နေသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်
ဝေးကွာနေသဖြင့် သော ဥတုဖြစ်သည်။ ဥတ္တရယဉ်စွန်းတန်း
မြောက်ဘက်သို့ နေသည် မည်သည့် အခါမျှ မရောက်သည့်
အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းအရပ်တို့တွင် မည်သည့်အခါ
မျှ နေသည် ဦးခေါင်းနှင့်မတည့်ချေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအရပ်
သည် ဇော်၊ ကျန်းအပိုင်းမှာ နေနှင့် တနှစ်တခါ ဦးခေါင်းနှင့်
တည့်တည့် ကျသည့်အတွက် ပူသည်။

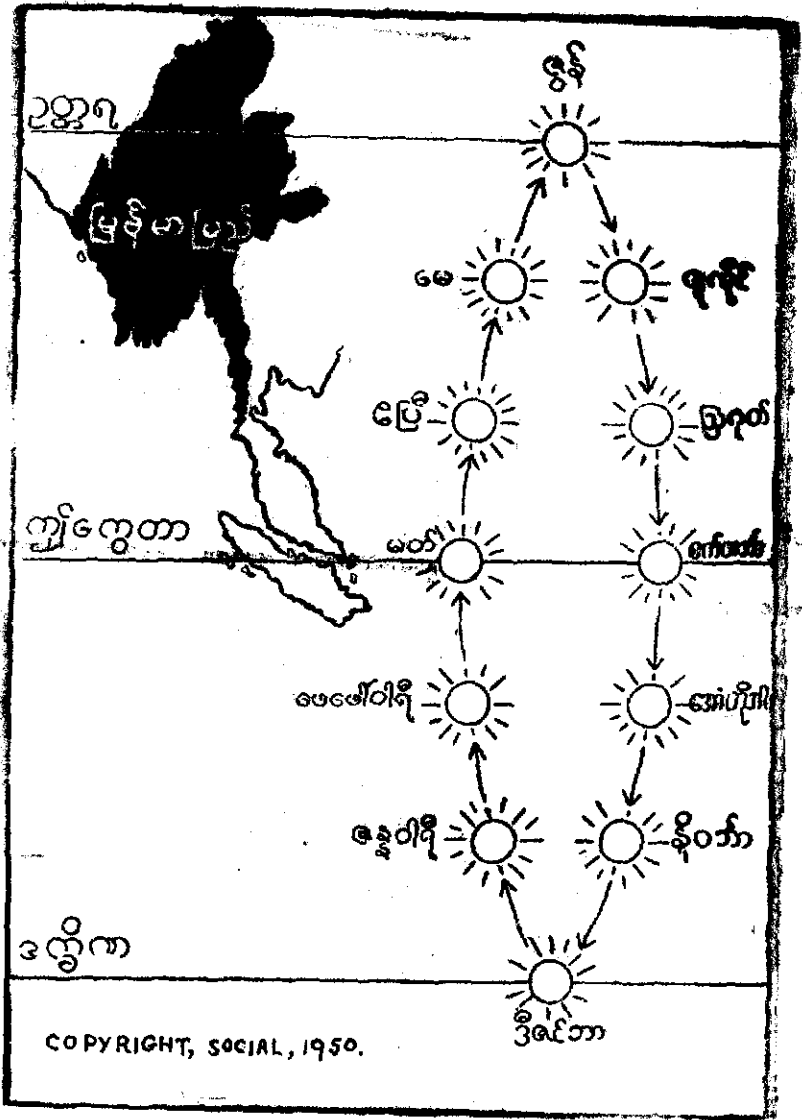
မှတ်သားဖွယ်များ။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းသည် မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင် လများ၌ နေနှင့်
အတည့်ဆုံးဖြစ်၍ ၎င်းရပ်ကွက်သည်ပူသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတောင်ပိုင်းသည် မတ်၊ ပြေ၊ ဩဂုတ်၊ စက်တင်ဘာ
လများ၌ နေနှင့်အတည့်ဆုံးဖြစ်၍ ၎င်းရပ်ကွက်တွင် ပူသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းသည်သည်အခါ၊ နေနှင့်မတည့်သဖြင့်
အေးသည်။ မည်သည့်လများတွင် နေတည့်မတ်နေသည်။ မည်သည့် လ
များတွင် နေကိုတောင်ဘက်သို့ တိုး၍ မြင်ရသည်။ မည်သည့်လများတွင်
နေကိုမြေ က်ဘက်သို့ တိုး၍ မြင်ရသည်ကို ပုံတွင် ကြည့်၍ မှတ်သားလော့။

ပုံ-၂၀။ အနောက်လမ်းပြပုံ။

ပေါက်ရောက်သောအပင်များ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ပူပြင်းစွပ်စိုသော နိုင်ငံဖြစ်ခြင်းကြောင့် သစ်ပင်များကောင်းစွာပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းအပင်တို့ကို နှစ်မျိုး ခွဲခြားထားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အလိုအလျောက် ပေါက်သော အပင်၊ (၂) လူတို့ စိုက်ပျိုးသော အပင်များ ဖြစ်သည်။ အလိုအလျောက် ပေါက်သော အပင်များမှာ (၁) မိုးကောင်းသော အရပ် များတွင် ထစ်တောကြီးများ ဖြစ်၍ ၎င်းမှာ ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်အင်ကြင်းပင် စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။ (၂) မိုးအသင့်တင့်ရွာသောအရပ်များတွင် မြက်ပင် ပေါက် ရောက်သည်။ အထူးသဖြင့် ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်တွင် ကျယ်ပြန့်သော မြက်ခင်းလွင်ပြင်ကြီးများရှိသည်။ မြောက်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တောင်ကုန်းအချို့သောနေရာများတွင် မြက်ခင်းများရှိသေး၏။ (၃) မိုးနည်းသောအရပ်များတွင် ဆူးပင် ချုံပုတ်ပင်များသာ ပေါက်သည်။ ၎င်းတွင် အသုံးဝင်သည့် ရှားပင်၊ ထနောင်းပင်၊ ထန်းပင်များလည်း ပေါက်ကြသေးသည်။

အလိုအလျောက်ပေါက်သည့်အပင်များ။

ကျွန်းပင်နှင့်ပျဉ်းကတိုးပင်တို့သည် အတူတကွ ပေါက်ရောက်ကြ၍ပဲခူးခိုင်းမတောင်တန်း ရခိုင်ခိုင်းမတောင်အရှေ့ဘက် ရေဝတီမြစ် အထက်ပိုင်း၊ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်း စဲယာတို့တွင် ပေါက်ရောက်၍ ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှားသော အပင်များဖြစ်သည်။

ဝိတောက်မနိဿည်း၊ ကျွန်းပင်နှင့်ပျဉ်းကတိုးပင်ပေါက်
သည့်ဒေသဟုင်ပေ က်သည်။

အင်ကြင်းပင်
လည်း၊ ရွက်
သွေ့သော စေသ
အစပ် ပဲခူး ရှိ မ
နှင့် ရခိုင်ရှိမ တ
လျှောက် တွင်
ပေါက်သည်။
ဝါးပင်သည်၊
မြန်မာနိုင်ငံအရပ်
ရပ်တွင်ပေါက်၏၊
ကျွန်းပျဉ်းကတိုး
ပင် များနှင့် ဘေ
ရှ် ပေါက် သော
ဝါးပင်သည် အ
ဆောင်းဆုံးဖြစ်၏
ရှားပင်သည်၊
မြောက်သို့သည့်
အပင် ဒေ သတွင်
ပေါက် သော အ
ပင် များတွင် အ
ဘိုး အတန် ဆုံး
ဖြစ်သည်။

ပုံ ၂၁။ အပင်များပေါက်ရောက်ရာနေရာပြင်။

ထင်းရှူးပင်နှင့်စက်သစ်ချပင်သည်၊ ရှမ်းကုန်းပြင် မြို့တောင်ပေါ်များသောအရပ်များနှင့် ရခိုင်ရိုးမတောင်တန်း တွင် ပေါက်သည်။ ၎င်းကို မီးခြက်လုပ်ရသည်။

စိုက်ပျိုးပင်များ။

ပေါးပင်သည်၊ စိုက်ပျိုးသော အပင်များတွင် အဓမ္မ အကြီးဆုံးသောအပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပင်သည်ပူ၍စွပ်စိုသော ဥတုကို နှစ်သက်သဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ စစ်တောက်၊ မြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ နေရာတိမြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ စစ်တွေ၊ မော်လမြိုင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အထက် မြန်မာ နိုင်ငံတို့၌ တူးမြောင်းနှင့် ရေသွင်း၍ ရွှေတို၊ ကျောက်ဆည်၊ မန္တလေး၊ မင်းဘူး၊ ပြည် ရမည်သင်းနယ်များ၌ စိုက်ပျိုးသည်။ ၎င်းကို ကမ္ဘာ့ လူဦးစရ ထက်ဝက်ခန့် စားသုံးသော အစာဖြစ်၍ အလွန်အရေးကြီးသည့် ကမ္ဘာ့ အရပ်ရပ်သို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ အခြားဆန်ထွက်သောနိုင်ငံ များထက်ပို၍ ဆန်အများဆုံးတင်ပို့နိုင်သည်။

ဝါပင်သည်၊ ခြောက်သွေ့သော ရာသီနှင့် ကျောက်ဆန် သောမြေမာကို နှစ်သက်သဖြင့် သရက်၊ မိတ္တူလာ၊ စစ်ကိုင်း မြင်းခြံ၊ အောက်ချင်းတင်း စီရင်စု များ၌ စိုက်ပျိုး ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်သော ဝါဂွမ်းသည် ချည်မျှင်တို၍ မချော မွေ့သဖြင့် ပဒုဗ္ဗာလုံသို့ ချည်ထည်နုများမဖြစ်နိုင်၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှ ဝါဂွမ်းသည် ချည်မျှင် ၃-လက်မခန့် ရှည်၍ အကောင်းဆုံးနှင့် အများဆုံး ထွက်၏။ အီဂျစ်ပြည်မှ ဝါဂွမ်း သည် ချည်မျှင် ပိုရှည်၍ ချောမွေ့ သောကြောင့် ကမ္ဘာတွင် အထူးကောင်းမွန်သော ချည်ထည်များ ရနိုင်သည်။ ၎င်းအရပ် တွင် ရေပေးသွင်း၍ စိုက်ပျိုးကြသည်။

ကြက်ပေါင်စေးပင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တနင်္သာရီနယ်
 တောင်ငူမြို့ အနီးအနားတွင် များစွာစိုက်ပျိုးကြသည်။ ပသျှူး
 ကျန်း၊ နတ်တင် တောင်အရေရိကတိုက်မှ မျိုးစေ့ယူ၍ စံနစ်
 ကျွဲခြံကြီးများနှင့် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ကမ္ဘာတွင်အများဆုံး
 ထွက်ရာအရပ်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ ပို့နိုင်သည်။ ၎င်းအရပ်
 ဆည် အပူရှိန် မနည်းဘဲ တနှစ် ပတ်လုံး မိုးမပြတ်သည့် ဤ
 အာတာ အရပ်ဖြစ်၍ ကြက် ပေါင်စေးပင် ကြိုက်သည့် ဥတု
 ဖြစ်လေသည်။

မြေပဲပင်သည်၊ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော ဥ တု နှင့်
 မြေပဲကို နှစ်သက်သဖြင့် မြင်းခြံ၊ မကွေး၊ ပခုက္ကူ၊ မိတ္ထီလာ
 တို့၊ စစ်ကိုင်းနှင့် စအောက်ချင်းတိုင်း နယ်များတွင် စိုက်ပျိုး
 ကြသည်။ အတောငဲ့ကြီး မြေပဲကို ရှမ်းပြည်မှာ စိုက်၍ ရှမ်း
 မြေပဲဟု ခေါ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကေခြောက်သိန်းခန့်
 စိုက်ပျိုးကြသည်။

ဆေးပင်သည်၊ နူးတင် မြေကို နှစ်သက်သဖြင့် မြစ်
 ကျော၍ ဝေပီထွန်းလာသောသဲသောင်ကမ်းပေါ်တွင်စိုက်ပျိုး
 သည်။ ၎င်းကို ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ်၊ တောင်ငူ၊ သရက်၊ ရခိုင်
 ပခုက္ကူ မြင်းခြံနယ်များ၌ စိုက်ပျိုးသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ တွင်
 ကေတသိန်းကျော်ခန့် စိုက်ပျိုးသည်။

ကြံပင်သည်၊ စွတ်စို ထိုင်းမှိုင်းသော အရပ်ဒေသ များ
 တွင် စိုက်ပျိုးသည်။ အထူးသဖြင့် သထုံ၊ ပျဉ်းမနား၊ ရမည်း
 ဆင်း၊ မြစ်ကြီးနား၊ တောင်ငူ၊ ပဲခူး၊ ကျောက်ဆည်ခရိုင်တွင်
 စိုက်ပျိုး ကြသည်။ ၎င်းကြံကို တောင်ငူ နယ်ရှိ ဇေယျဝတီ

မြစ်ကြီးနားနယ်ရှိ ဆေးမော်၊ သထုံနယ်ရှိနင်းပုလဲတွင်သကြား၊
ချက်လုပ်ကြသည်။

ပူးစားမြောင်းကို၊ ပခုက္ကူ၊ ရမည်းသင်း၊ မကွေး၊
မင်းဘူး၊ ဟင်္သာတ၊ သရက်၊ မအူပင် နယ်ထိ တွင် အကြီး
အကျယ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်းပြောင်းကိုကေ နှစ်သိန်းကျော်ခန့်
စိုက်ပျိုးကြသည်။

နံစားမြောင်းကို၊ အထူးသဖြင့် မြင်ခြံ၊ စစ် ကိုင်း
အောက်ချင်းတွင်းနယ်များတွင်စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်းကိုကေ
လူဦးရေ၏ သုံးပုံတပုံခန့်စားသုံးသော အစားဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ
တွင် ကေ ကိုးသောင်းကျော်ခန့် စိုက်ပျိုးသည်။

နှမ်းပင်သည်၊ နှမ်းကြီး၊ နှမ်းရင် နှစ် မျိုး ရှိသည့်။
၎င်းသည် ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော ဥတုကို နှစ်သက်၍ မြင်းခြံ
မကွေး၊ တောင်ငူ၊ ကျောက်ဆည်၊ မင်းဘူး၊ မန္တလေး ခရိုင်
များတွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်းကိုကေ တသန်း လေးသိန်း
ကျော်ခန့် စိုက်ပျိုးကြသည်။

လက်ပင်သည်၊ သောတောင်ကုန်းအရပ်ဒေသတွင်
စိုက်ပျိုးသည့် အမြဲ စိမ်းလန်းသော အပင်ဖြစ်သည်။ အထူး
သဖြင့် ရွှမ်းကုန်းပြင်မြင့်အရပ်၌ အကြီးအကျယ်စိုက်ပျိုးသည်။
မိုးကောင်း၍ ပူအနွေးသော ဥတုရှိသည့် အာသံပြည်၊ ရေမဝစ်
နိုင်သော ကုန်းစောင်းများတွင်တပင်နှင့်တပင် ၂-ပေ ၃ ပေ
ခွာ၍ အထူးပြုပြင် စိုက်ပျိုးကြသဖြင့် အခြားထိုင်းမြည်များ
ထက်ဆောင် ပိုနိုင်သောကြောင့် အာသံပြည်တွင် အရေးကြီး
သော လုပ်ငန်းတခုဖြစ်သည်။

ကားစီကို၊ သောတောင်ကုန်းအရပ်နှင့် သောမြေပြန့်
အရပ် အချို့တွင် စိုက်ပျိုးသည်။ တောင်ငူနယ်မှ ထွက်သော
ကားစီသည် လူသိများ၍ သင်္ဘောသည်။

ပျိုကို၊ ရွှေဘို၊ စစ်ကိုင်း၊ စောက်ချင်းတွင်း၊ ကျောက်
တန်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင်ပျိုးသည်။ ၎င်းကို ကေ ၄ သောင်းခန့်
စိုက်ပျိုးသည်။

ကွမ်းသီးကို၊ တောင်သူသထုံကျိုက္ခမီးထားဝယ်၊ မြိတ်
ပျာပုံ၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းနယ် များတွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။
၎င်းကို ကေ သုံးသောင်းခန့် စိုက်ပျိုးကြသည်။

မှတ်သားထွယ်။

(၁) မိုးကောင်းသောအရပ် စိုက်ပျိုးပင်ပေါင်း (၂) မိုးခေါင်
သောအရပ် စိုက်ပျိုးပင် မြေစွဲနှစ်ပင်။ (၃) စတင်ပေါ်မြိတ်ကောင်း
ကွင်းခပ် စိုက်ပျိုးပင် ဂျားအာလူး၊ လတက်၊ လီမွှား။

ရွှေပန်မြည် အတွင်ပိုးစာပင်အမြောက်အမြားစိုက်ပျိုးကြသဖြင့်ပိုးထွက်
သောမိုးကောင်းကလေးများကို အကြီးအကျယ်မှူးမြိုင်သောကြောင့်
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အခြားတိုင်းပြည်များသို့ပင် မိုချည်နှင့်
မိုးထည် အမြောက်အမြား တင်ပို့နိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်စိုက်ပျိုးပင်စိုက်သောမြေဧကမှာ ၁၇-သန်းကျော်
(တဆယ်ခုနှစ်သန်းကျော်) ရှိ၍၊ စပါးပင် သက်သက် စိုက်ပျိုးသော
မြေဧကမှာ ၁၂-သန်း (တဆယ်နှစ်သန်းကျော်) ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိအလျှောက်ပေါက်နေသော အပင်များရှိရာ
အကျယ်အဝန်းမှာ ဧရိယာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း တသိန်းငါး သောင်း
ကျော်ခန့်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကတိုး၊ အင်ကြင်း ကဲ့သို့ အတိုးတန်သစ်
များပေါက်ရာ အကျယ်အဝန်းမှာ ဧရိယာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၄ သိန်း
တသောင်းကျော်ခန့်ရှိသည်။

ထင်းနှင့်ဝါးကဲ့သို့ အပင်များပေါက်ရာအကျယ်အဝန်းမှာ ဧရိယာ
စတုရန်းမိုင် လေးသောင်းကျော်ခန့် ရှိသည်။

ပကတိအပိုင်းအခြား။

ပကတိ အပိုင်းအခြား သေဒေသို့သည်မှာ အများအားဖြင့် ပြေမှုန်နှာ ပြင်ချင်း၊ ဖုသိဉ္စတုခြင်း၊ ပေါက် ရောက် သည့် အပင်ချင်း၊ တူညီသော အရပ်တို့ကို ခွဲခြားထားသော အပိုင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ပကတိအပိုင်းအခြား ၇-ပိုင်း ခွဲခြားထားနိုင်သည်။

(၁) ရခိုင်ကမ်းပြောင်ဒေသ၊ (၂) တနင်္သာရီကမ်းမြောင် ဒေသ၊ (၃) အနောက်ဘက် တောင်ကုန်းဒေသ၊ (၄) မြောက်ဘက် တောင်ကုန်းဒေသ၊ (၅) ရှမ်း ကုန်း ပြင် မြင့် ဒေသ၊ (၆) မိုးခေါင်ဓရေရှား အရပ်ဒေသ၊ (၇) မြစ်ဝ မြေနုကျွန်းပေါ် အရပ်ဒေသဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မှတ်စားချက်။

ဝါပင်ကို ကဆုန်လတွင်ထွန်၍ နယုန်လပိုးဦးကျတွင်စိုက်ကြသည်။ တော်သလင်း သီသင်းကျွတ်လတွင် ဝါပင်ကိုသိမ်းရသည်။

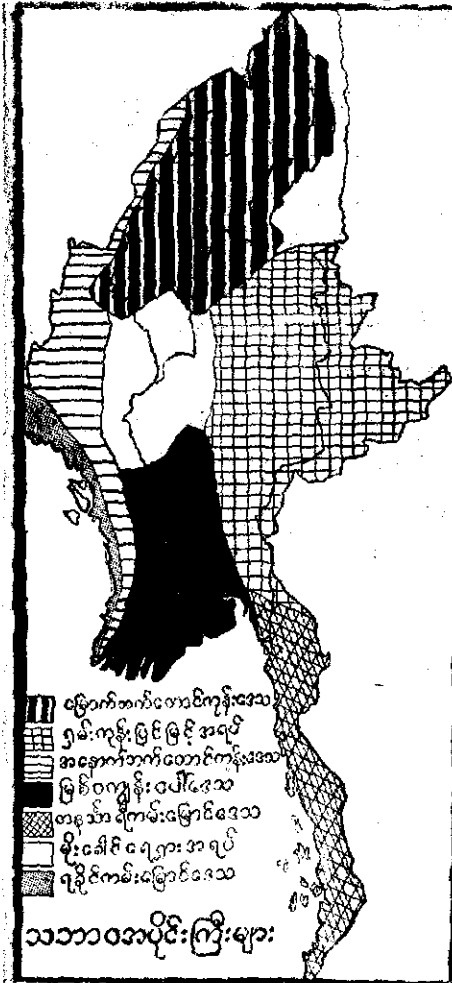
မြေပဲကို ကဆုန်လတွင် ထွန်၍ နယုန်လတွင် ကျကြသည်။ တော်သလင်းသီသင်းကျွတ်လတွင် နှုတ်သိမ်းရသည်။

ဆေးပင်ကို သီသင်းကျွတ် လတွင် ကျ၏။ အပင်ငယ်ကလေးများ ပေါက်လျှင် နှုတ်သိမ်း၍ တန်းစီစိုက်ကြသည်။ တန်ခူးလတွင် နှုတ်၍ သိမ်းဆည်းကြသည်။

ပြောင်းပင်ကို နယုန် ဝါဆိုတွင်ထွန်၍ ဝါခေါင်တွင် စိုက်ပြီးလျှင် တန်ဆောင်မုန်းလတွင် အဖူးထွက်သဖြင့်၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလတွင် ရိုသိမ်းသည်။

နှမ်းကြီးပင်ကို တော်သလင်းလတွင်စိုက်၍ တန်ဆောင်မုန်းလမှာ သိမ်းသည်နှမ်းရက်နယုန်လတွင် စိုက်၍ သီသင်းကျွတ်လမှာ သိမ်းသည်။

၁။ ရခိုင်ကမ်းခြေမြောင်စေသ။

ပုံ-၂၂။ သဘာဝအပိုင်းများ။

မြောက် အက်တွဲ ကျယ်
 မြန်၍ တောင်ဘက်
 သို့ ကျဉ်း မြင်း သွား
 သည်။ စစ် တွေ မြို့
 အနီး၌ သာ ကျယ် မြန်
 စသာ လွင်ပြင်ရှိသည်။
 မြစ် များမှာ သေးငယ်
 ကျဉ်း မြောင်းရှိ ရေစီး
 သန်သဖြင့် အသုံး မစင်
 ချေ။ အရှေ့ဘက် တောင်
 ရှေ့သို့လ တိုက် ဘက်သ
 မြင့် မိုး အလွန် များသည်
 ပင် လယ် နှင့် နီး သေသ
 ကြောင့် အပူအစေ့ပူတ်
 လျော့၏။ ၎င်း အရပ်
 ၏ ထက်ဝက် ကျော်
 လောက်မှာ သစ်ခတာ
 ကြီးများ မြစ်လျက် နေ
 သည်။ ဆန်၊ ငရုပ်၊ ဆေး
 သစ်သီး နှင့် ဟင်းသီး
 ဟင်းရွက် အနည်း ငယ်
 စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်း
 ရပ်ကွက် အနီးရှိ ကျွန်း
 များတွင် ခရစ် တူးဖော်
 ရရှိသည်။ မီး ရ ထား
 လမ်း များ မရှိ သည့်
 အတွက် မြေရ လမ်း
 ခရီးနှင့်သာ ကူး သန်း

သွား လာ ရင်း ပြု၍ လူနေ နည်း သော အ ပိုင်း တခု ဖြစ်သည်။

မြို့များ။

ဝစ်တွေမြို့သည်။ အကျယ်ဆုံးသော ပင်လယ်လယ်ကမ်း မြေပြန့်အရပ်၌ လေကွယ်သော နေ ရာ တွင် တည်ရှိ၍ ရခိုင် ကမ်းမြောင် ဒေသ တွင် အ ကြီး ဆုံး သော သင်္ဘော ဆိပ် မြို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့သည် ပင်လယ် ငါးဖမ်းရာ အရပ်၏ အရေး အကြီးဆုံးသော မြို့ဖြစ်သည်။

သံတွဲမြို့သည်။ သံတွဲ မြစ်ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ သင်္ဘော ဆိပ်မြို့ဖြစ်သည်။

ကျောက်မြို့မြို့သည်။ ရမ်းဗြဲကျွန်း ပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ဆန်ထွက်သော သင်္ဘောဆိပ်မြို့ဖြစ်သည်။

၂။ **တနင်္သာရီကမ်းခြေသေသည်။** ရခိုင်ကမ်း မြောင် ဒေသကဲ့သို့ပင် တောင်ထူထပ်ပေါများ၍ မော်လမြိုင်မြို့ ပတ်ဝန်းကျင်၌သာ ကျယ်ဝန်းသော လွင်ပြင်တခု ရှိသည်။ များစွာသောမြစ်ချောင်းတို့မှာ သွားလာရန်အသုံးမဝင်လှ ချ။ ကမ်းရိုးတန်း တောင် ပိုင်း မှာ အပြတ် အ လပ် များ ၍ ကျွန်းကလေးများစွာ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသည်။ ဤကွေ့တာနှင့် နီးသောကြောင့် ရခိုင် ကမ်းမြောင် ဒေသ ထက် မိုးများသည့် အပြင် ပို၍ ပူလေသည်။ ၎င်းအရပ်တွင် သစ် ဘော ကြီး များ ထူထပ်သည့်ပြင် စပါး၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ ဓနိ၊ ကွမ်းသီးနှင့် ကြံများ စိုက်ပျိုးကြသည်။ အချို့ သော နေ ရာ တို့ တွင် အပြိုက် သံ နှင့် ခဲမဖြူများ တူး ဖော် ရ ရှိ သည်။ မီးရထား

မော်တော်ကားလမ်းများ ရှိသဖြင့် ကူးသန်းသွားလာနိုင်ကြ၏။
ဤအရပ် ဒေသ မှာလည်း လူ နေ နည်းပါးသော အပိုင်း
ဖြစ်သည်။

မိုးများ။

ဇမ္ဗူလူမျိုး မြို့သည်။ သံလွင်မြစ်အနီး လေကွယ်သော
နေရာတွင် တည်ရှိ၏။ ၎င်းမြို့သည် သံလွင်မြစ်ဧကန်ပါလာသော
နား များ ကြောင့် သင်္ဘောကြီး များ အတူတူ ဘေး
အန္တရာယ် ရှိသော်လည်း သင်္ဘောဇာများ အတူတူ ကောင်း
မွန်သော သင်္ဘောဆိပ်မြို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့သို့ သစ်တောများမှ
သံလွင်မြစ်ကြောင်းဖြင့် သစ်များ မျောချနိုင်သဖြင့် ထင်ရှား
သော မြို့တမြို့ဖြစ်သည်။

သထုံမြို့သည်။ ရန်ကုန်မှ မုတ္တမ သွား မီးရထားလမ်း
ပေါ်တွင် တည်ရှိပြီးလျှင် တောင်ကျော်လမ်းပေါက်မြို့ ဖြစ်
သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော် ပဌမ ပြန့်ပွားသော အရပ်
လည်းဖြစ်သည်။

ပုတ္တမမြို့သည်။ မော်လမြိုင် မြို့နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်
တဖက်ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ ရှေးအခါ မွန်ဘုရင်တို့လက်ထက်က
ထင်ရှားခဲ့သော မြို့တမြို့ဖြစ်သည်။

၃။ အနောက်ဘက် တောင်ကုန်း ဒေသသည်။
တောင်ထူထပ်ပေါများ၍ မြောက်ဘက်တွင်ကျယ်ပြန့်လျက်
တောင်ဘက်သို့ ကျဉ်းမြောင်းသွားသည်။ အလွန် မိုးကောင်း
သဖြင့် သစ်တောကြီးများ ထူထပ်စွာ ရှိလေသည်။ တောင်
နံရံများပေါ်တွင် ခပြောင်း၊ လူး၊ ဆပ်စသော အသီးအနှံများ

စိုက်ပျိုးသည်။ အများအားဖြင့် နေထိုင်သော လူမျိုးများမှာ တောင်ယာလုပ်ခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း တို့ဖြင့် အသက် မွေးမြူကြ၏။ ၎င်းဒေသတွင်ခဲယဉ်းစွာ သွားလာ နိုင်သော လမ်းကြောင်းအနည်းငယ်မျှသာ ရှိလေသည်။ ၎င်းအရပ်တွင်ချင်းချင်းပုတ်၊ ချင်းပုံ၊ ဟူကီနှင့် နာဂ လူမျိုးများ နေထိုင်ကြ၏။ သို့ရာတွင် လူဦးရေအလွန်နည်းပါးကြလေသည်။

မြို့များ။

တန်ပက်လက်မြို့သည်။ ပေ ၆၀၀၀-ကျော် မြင့်သော ကုန်းပြစ်မြင့်ပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ဝိတိုရိယတောင်သို့ တက်ရန် ခရီးအစ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့သည် ပခုက္ကူ တောင်ကုန်းဒေသ၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်သည်။

ပလက်ဝမြို့သည်။ ကုလားတန် မြစ်ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ ရခိုင်တောင်ကုန်း၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်သည်။

ဖလမ်းမြို့သည်။ ချင်းတောင်နယ်၏ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်သည်။

၄။ မြောက်ဘက် တောင်ကုန်း ဒေသ သည်။

တောင်ကုန်းထူထပ်၍ ရော့တီမြစ်နှင့် ချင်းတွင်း မြစ်ကြီးများ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသည်။ မိုးကောင်းသဖြင့် သစ်တောကြီးများ ထူထပ်၏။ ချိုင့်ဝှမ်း မြေနိမ့် အရပ်တို့တွင် မြက်စားတိရစ္ဆာန်များမွေးမြူကြ၍ ကြက်ပေါင်စေး၊ ကြံ စပါးများစိုက်ပျိုးကြသည်။ ရေနံ၊ ကျောက်စိမ်း၊ ပယင်းစသော သတ္တု များလည်း တူးဖော် ရရှိ၏။ မီး ရ ထား လမ်း၊ မော် တော် ကား လမ်း မြစ်ကြောင်းလမ်းများရှိသဖြင့် ကူးသန်းသွားလာရန်ခဲယဉ်းခြင်း မရှိချေ။

မြို့များ။

ကလေးမြို့သည်။ ချင်းတိုင်းမြစ်နှင့် မြစ်သာမြစ်ဆုံရာ မြစ်ကြောင်းခရီးလမ်းဆုံတွင် တည်ရှိ၍ ချင်း တောင် နယ်၏ ကူးသန်းရန်ဌာန ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သည်။

ဟုမ္မလင်းမြို့သည်။ ချင်းတိုင်းမြစ်ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ သင်္ဘော များ ဆန် တက် သွား လာ ရာ ခရီး လမ်းဆုံးမြို့ ဖြစ်သည်။

ကသာမြို့သည်။ ရော့တီမြစ် အနောက်ဘက် ကမ်း တောင်ကျော်လမ်း အပေါက်မြို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့မှ ဗန်းမော် မြို့သို့ သင်္ဘောဖြင့်သွားရောက်နိုင်သည်။

ဗန်းမော်မြို့သည်။ ရော့တီမြစ် အရှေ့ဘက် ကမ်းတွင် ရှိ၍ တရပ်ပြည်နှင့် ကုန်းကြောင်းခရီးဖြင့်ကူးသန်းသွားလာနိုင် သည့်မြို့ ဖြစ်သည်။

မြစ်ကြီးနားမြို့သည်။ ရော့တီမြစ် အနောက်ဘက် ကမ်းတွင်ရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏မြောက်ဘက် မီးရထားလမ်းဆုံးမြို့ ဖြစ်သည်။

ပူတာအိုမြို့သည်။ မြစ်ကြီးနားမြို့မြောက်ဘက် မိုင် ၂၉၀ ၀၀ သည့်အရပ်တွင်ရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏မြောက်ဘက်အစွန်ဆုံးမြို့ ဖြစ်သည်။

၅။ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်စေသသည်။ ပေ ၃၀၀၀-မှ ၄၀၀၀ အထိမြင့်၍ အချို့နေရာ၌ တောင်ကုန်း တောင်တန်း များဖြစ်လျက်ရှိနေသည်။ သံလွင်မြစ်မှာ ဤအပိုင်းကို ဖြတ်၍

စီးဆင်းလျက်ရှိသည်။ ၎င်းဖြစ်၏ အရှေ့ဘက်သည် အနောက်ဘက်ထက်မြင့်သည်။ ၎င်းအပိုင်းသည် ရှေ့ မိုး အသင့်အတင့် ရွာသော ကြောင့် သာယာ သော ဥတု ရာသီ ရှိ၏။ နေ့ထု များစွာတွင် မြက် တော ကွင်း ပြင် များ ရှိသော ကြောင့် မြက်စား တိရစ္ဆာန် များကို မွေးမြူကြသည်။ အချို့ သော ကုန်းပြင်မြင့်များမှာ သစ်တော ကြီးများ ဖုံးလွှမ်း နေ၏။ စပါး၊ အာလူး၊ လိမ္မော်၊ နှာနတ်၊ ဂျုံနှင့် လ ဘက် များ စိုက်ပျိုးကြလေသည်။ ငွေ၊ ခဲ၊ ကျောက်နီ၊ ကျောက်မီးသွေး စသော သတ္တုများတူးဖော် ခုရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မီးရထား လမ်း၊ မော် ဟော် ကား လမ်း ဖောက်လုပ်ထားသည် ဖြစ်၍ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်နိုင်ပေသည်။ အနောက်ပိုင်းမှာအရှေ့ပိုင်း ထက် ပို၍လူများသည်။

မြို့များ။

လားရှိုးမြို့သည်။ ပေ ၃၀၀၀-ခန့်မြင့်သော ကုန်းပြင် မြင့်ပေါ်တွင်တည်၍ မန္တလေးမြို့နှင့် မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ် ထားသဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံနှင့် ရှမ်းပြည်သို့ အလွယ် တကူ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။

သီပေါမြို့သည်။ မန္တလေးနှင့် လားရှိုးသွား မီးရထား လမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိ၍လိမ္မော်၊ အပျောက်အမြားထွက်သည်။

ကလေးမြို့သည်။ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့် အနောက်ဘက်စွန်း ပေ ၄၀၀၀-ကျော် မြင့်သော တောင်ပေါ်တွင် တည် ရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သာယာ ချမ်းမြေ့လှသော တောင် စခမ်းမြို့ တမြို့ ဖြစ်သည်။

သံတောင်မြို့သည်၊ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ တောင်စခမ်းမြို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့သည်တောင်ငူမြို့နှင့်မော်တော် ကားလမ်း ဖောက်လုပ်ထားသည်။

မေမြို့သည်၊ မေ ၃၀၀၀-ကျော် မြင့်သော ကုန်းပြင် ပေါ်တွင်တည်ရှိ၍သာယာသောတောင်စခန်းမြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည်။

နမ္မတူမြို့သည်၊ ငွေတွင်း၊ ခဲတွင်းများ ရှိခြင်းနှင့် ၎င်း သတ္တုများ ခွဲခြား အရေကျိုသော စက်ရုံကြီးများရှိသည်။

၈၊ ဒိုခေါင်ရေရှား၊ အရပ်ဒေသသည်၊ မြန်မာ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းမြေခိုမုံလွင်ပြင် ဖြစ်၍ တောင်ကုန်း နည်းပါး သည်။ နွေအခါအထူးပူအိုက်၍ ဆောင်းအခါအလွန်ချမ်းအေး သည်။ မိုးကွယ်အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် မိုးနည်းပါးသည့်အတွက် ရေပေးသွင်း၍ နှမ်း၊ စပါး၊ မြောင်း၊ ဝါစသော စိုက်ပျိုးပင် များကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်းရပ်ကွက်တွင် ဆူးပင်ချုံပတ်ပင် အစရှိသော မိုးခေါင်ခံသည့် အပင်များ ပေါက်သည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ အလယ်ဗဟို ကျသောကြောင့် လူနေ ဧည့်ကားသည်။ ဤအပိုင်းမှာ ရေနံများစွာ ထွက်သည်။

မြို့များ

မန္တလေးမြို့သည်၊ ရောဝတီမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ ၎င်းမှ လားရှိုး၊ မြစ်ကြီးနား၊ မတ္တရာ၊ မြင်းခြံနှင့် ရန်ကန်မြို့များတို့ မီးရထားလမ်း ဆက် သွယ် ထား သည်။ ၎င်းမြို့သည် မိုးခေါင် ရေ ရှား ရပ်ကွက်မှ ထွက်သည့် ပစုည်း များကို စုပေါင်း၍ ကုန်ထုတ်လုပ်ဆောင်ရာမြို့ဖြစ်သည်။ ၎င်း မြို့သည် ရှေးအခါက မြန်မာမင်းတို့ထီးနန်းစိုက်ရာမြို့ ဖြစ်ခဲ့ဘူး ၍ လင်ရှားသည်။

ခပ်ကိုင်းမြို့သည်၊ ရောဝတီမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်းတွင်တည်ရှိ၍ မြစ်ကြီးနားနှင့် အလုံမြို့များသို့ မိရထားလမ်းဆက်သွယ်ထားသည်။ ၎င်းမြို့သည် ရှေးအခါက မြန်မာမင်းများ ထီးနန်းစိုက်ရာမြို့တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်များ တရား ကျင့် ရာ နေရာ ကောင်း ဖြစ်သည့် အတွက် ထင်ရှားသည်။

မြင်းခြံမြို့သည်၊ ရောဝတီမြစ် အရှေ့ဘက် ကမ်း တွင် တည်ရှိ၍ ၎င်းမြို့သည် ဝါစက်၊ ဆီစက် ကြီးများ ရှိ ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခရုများ အရပ် ဒေသ၏ ကုန်ကူးသန်းရာ ဗဟိုချက်မဖြစ်၍ သင်္ဘောဆိပ်ခွံ ဖြစ် ခြင်း၊ မန္တလေးမြို့ မိတ္ထီလာမြို့ သာစည်မြို့များနှင့်မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ်ထားခြင်းကြောင့် စည်ကားသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည်။

ပုဂံမြို့သည်၊ ရောဝတီမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင်တည်ရှိ၍ ရှေးအခါက နှစ်ပေါင်းများစွာ မြန်မာင်းတို့ ထီးနန်းစိုက်ခဲ့သည့်ပြင်ပျက်စီးယိုယွင်းနေသည့်စေတီပေါင်းများစွာရှိခြင်းနှင့် အသပ္ပယ်ဆုံး အာနန္ဒာစေတီရှိခြင်း၊ ယုန်းထည်ထွက်ခြင်းများကြောင့် ထင်ရှားသည်။

ကျောက်ဆည်မြို့သည်၊ ရန်ကုန်မှ မန္တလေး သွား မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် တည် ရှိ ၍ တူးမြောင်း သွယ် ပြီးလယ်ယာလုပ်ကိုင်သည့် အရပ်ဒေသများ၏ ကုန်ကူးသန်းရာ အချက်အချာ မြို့ဖြစ်သည်။

ပျော်ဘွယ်မြို့သည်၊ ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသွား မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ရှမ်းပြည်နှင့်ကုန်ကူးသန်းရာ အချက်

အချို့ မြို့ ဖြစ် သည့် မြင် ဝေ့ ဝ တီ ရိုက် အ လုပ် ကြောင့် ထင်ရှာ သည်။

မိတ္ထိလာမြို့သည်။ သာစည်နှင့် မြင်းခြံသွား မီးရထား လမ်းတွင်တည်ရှိ၍ ရန်ကုန် မန္တလေးမြို့များနှင့် လောကြောင်း ခရီး ဆက်သွယ်ထားခြင်းကြောင့် ထင်ရှားသည်။

ရွှေဘိုမြို့သည်။ စစ်ကိုင်းနှင့်မြစ်ကြီးနားသွားမီးရထား လမ်းတွင် တည်ရှိ၍ အလောင်းမင်း တ ထား ကြီး တွား မြင် ရာ နှင့် ထိ နန်း စိုက် ရာ မြို့ ဖြစ် ခဲ့ တူး ခြင်း ကြောင့် ထင် ရှား လေသည်။

၇။ မြစ်ကျွန်းပေါ် အရပ် ဒေသသည်။ မြေနု အရပ်များဖြစ်၍ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရန်အလွန်သင့်လျော်ကောင်း မှန်၏။ ပင်လယ်နှင့် နီးသည့်အတွက် မိုးကောင်းစွာ ရွာသည့် အပြင် အပူအလေည်း မျှတလေသည်။ အများအားဖြင့် ဆန် စပါးစိုက်ပျိုးရာဒေသဖြစ်၏။ မီးရထားလမ်းများရှိသည့်အပြင် မြစ်ကြောင်းလမ်းများမှာ ပိုက်ကုန်ကုသိုလ်ပြာ၍နေသောကြောင့် ကူးသန်းသွားလာရန် အလွန်လွယ်ကူ၏။ လူနေအများဆုံးအရပ် ဒေသ ဖြစ်သည်။

မြို့များ။

ရန်ကုန်မြို့သည်။ ရန်ကုန်မြစ်ကမ်းပဲခူးခရီးမတောင်စွယ် အစွန်း၌ တည်ရှိ၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်၏ အစိုးရ အဖွဲ့ ရုံးစိုက်ရာမြို့ ဖြစ်ခြင်း၊ မြန်မာ နိုင်ငံ ရှိ မြို့ကြီး များနှင့် မီး ရ ထား လမ်း မီးသင်္ဘော လမ်း၊ လေ ကြောင်း လမ်းများဖြင့် ဆက်သွယ်ထားခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထွက်ကုန် နှင့်ဝင်ကုန်များကို တင်ချပို့ ဆောင်ခြင်း၊ လူနေအိမ် စည်ကား

ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ သံဃမတ်များ ရုံးစိုက်ရာ မြို့ပြင်ခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အထွဋ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သည့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ရှိခြင်းများကြောင့် ကမ္ဘာတွင်ယင်ရှားသော မြို့ကြီးတမြို့ ဖြစ်သည်။

ပုသိမ်မြို့သည် ငဝန် မြစ်ကမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ဆန် စပါးကို နိုင်ငံခြားသို့ သင်္ဘောဖြင့်တင်ပို့ရာ သင်္ဘောဆိပ်မြို့ ဖြစ် သဖြင့် ယင်ရှားလေသည်။

မြောင်းမြ၊ ဗျာပုံ၊ မအူပင် မြို့တို့သည် ငါးဖမ်းခြင်း အလုပ်ဖြင့် ထင်ရှားသောမြို့ဖြစ်သည်။

ဓနုမြို့မြို့သည် ရောဂတီမြစ် အနောက်ဘက် ကမ်းတွင် တည်ရှိ၍ မျေးအခါက ခိုင်ခန့်သောမြန်မာ့ခံတပ်ကြီးတခုရှိခြင်း စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ ကျဆုံးရာ အရပ် ဖြစ်ခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ကြေးရုပ် ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ထင်ရှားသည်။

ပျဉ်းနားမြို့သည် ရန်ကုန် မန္တလေးသွား မီးရထား လမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိ၍ တောင်တွင်းကြီးမြို့နှင့် မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ်သားလေသည်။

ပဲခူးမြို့သည် ပဲခူး မြစ်ကမ်း၊ ရန်ကုန် မန္တလေး သွား မီးရထားလမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိ၍ ရှေးအခါက မွန်ဘုရင်များ ထီးနန်းစိုက်ရာ မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူး၍ ထင်ရှားသည်။

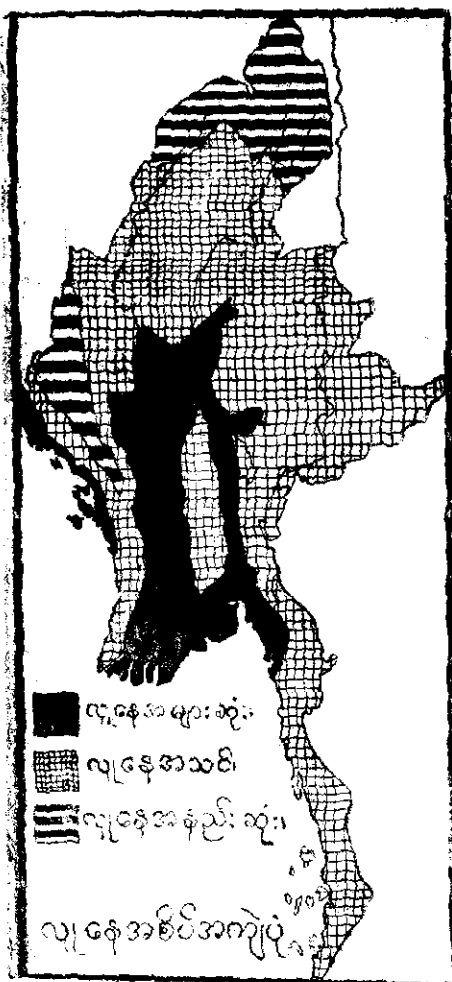
လူ ခန အကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝအားဖြင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးနိုင် သည့် နေရာ၊ စက်မှု လက်မှု လုပ်ငန်းများ ကြီး ကျယ် သည့် နေရာတို့တွင် လူနေထူထပ်များပြားလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်

များစွာသော နေရာတို့မှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသဖြင့်လူနေ
 ဆူထပ်၏။ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၂၆၀၀၀၀ ခန့် ကျယ်ဝန်းသော
 မြေပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသူ လူဦးရေသန်း ၂၀-ကျော်ခန့် ရှိ
 သဖြင့် စတုရန်း ကမိုင်လျှင် လူနေ ၇၀-ကျော်ခန့်ရှိသည်ဟု မှတ်
 ယူရာသည်။ သို့ရာတွင် နေရာတိုင်း၌ လူနေ အနည်းနည်းများ
 မတူချေ။ အချို့သောနေရာတို့တွင် လူနေများ၍ အချို့သော
 နေရာတို့တွင် လူနေနည်းလေသည်။ ထူနေ များသော နေရာတို့
 မှာ ချိုင့်ဝှမ်းအရပ်၊ နုံး ဘင် မြေနု အရပ်၊ မိုးကောင်းသောအရပ်
 မိုးနည် သောအရပ်၊ အပျားဆုံးစိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အရပ်များဖြစ်
 ကြသည်။ တောင်ကုန်းအရပ်ဒေသတို့တွင် လူနေအထူးနည်းပါး
 ကြလေသည်။

လူမျိုးနှင့် ကိုယ်ကွယ် သည့် သာသာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများစွာ ရှိကြသည်။
 ၎င်းတို့အနက် မြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ ဖွဲ့ စည်း ခြင်း ဖြင့်
 ထင်ရှားသည့် လူမျိုးများမှာ မြန်မာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ချင်း၊ ကချင်
 ရှမ်း၊ ကယား၊ ကရင် လူမျိုး စသည်တို့ ဖြစ် လေ သည်။
 ၎င်း လူမျိုး တို့ အနက် မြန်မာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ဝှမ်း တို့ မှာ
 အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်၍ အချို့ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို
 ကိုးကွယ်ကြသည်။ ထို့ပြင် နတ်များကို ကိုးကွယ် ခြင်းလည်း
 ရှိကြသေးသည်။

မှတ်သားအဖွယ်

မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားများသည် မောင်းရွတ်လူမျိုးမှ ဆင်းသက်ပေါက်ပွားသောလူမျိုးဖြစ်သည်။

ချင်းပုတ်၊ ချင်းပုံ၊ ယူကီနာဂ လူမျိုးတို့သည် ချင်းတောင်နှင့်ရခိုင်မြို့မတောင်တွင် နေကြ၏။ ပခလောင်လူမျိုးတို့သည် ရှမ်းပြည် အရှေ့ဘက်တွင် နေကြသည်။

ဝလူမျိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ခုပြည်နှယ်စင်တွင် နေကြသည်။

ဆလုံလူမျိုးသည် မြိတ်ကျွန်းစုအင်ပုလဲပုလဲခြင်းငါးဖမ်းခြင်း အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ကရင်စွာတောင်ပေါ်၊ ကရင်၊ သစ်တောကရင်၊ မြိမ်နီ ကရင်ဟူ၍ အမျိုးမျိုးရှိရာ တမျိုးနှင့်မျိုးစကားစွန်း မတူကြပါ။

ပုံ-၂၃။ လှနေအစိတ်အကျဉ်း

ဇနထိုင်ရာအရပ်။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည်၊ ရောဝတီမြစ်ဝှမ်း အရပ်တွင် နေထိုင်ကြသည်။ ယခုအခါ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ်များနှင့် တနင်္သာရီ ကမ်းမြောင် ဒေသများ၊ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့် အရပ် ဒေသများတွင် အနှံ့အပြားနေထိုင်ကြသည်။

မွန်လူမျိုးတို့သည်၊ စစ်တောင်းမြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ် နှင့်မော်လမြိုင်မြို့နယ်များတွင် အများဆုံးနေထိုင်ကြသည်။

ရခိုင်လူမျိုးတို့သည်၊ ရခိုင် ကမ်း မြောင် ဒေသ ၌ နေထိုင်ကြသည်။

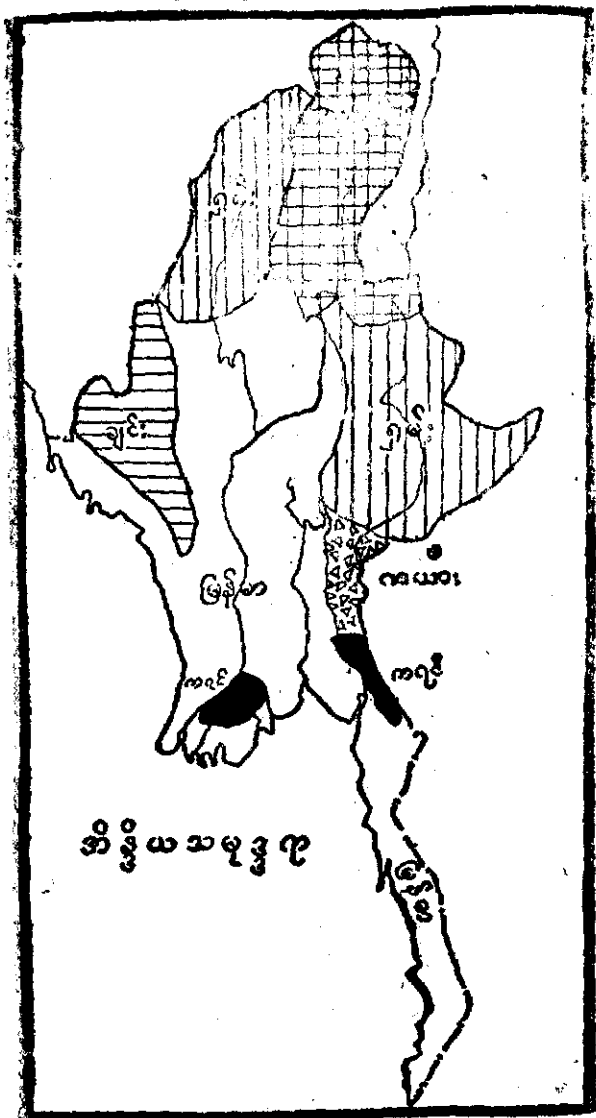
ချင်းလူမျိုးတို့သည်၊ ရခိုင်တိုင်း မြောက်ဘက်ရှိ ချင်း ဝိသေသတိုင်းခေါ် တောင်ကုန်းဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။

ကချင်လူမျိုးတို့သည်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်မြောက်ဘက် တောင်ကုန်းအရပ် ကချင် နယ်ဒေသတွင် အများဆုံး နေထိုင် ကြသည်။

ရှမ်းလူမျိုးတို့သည်၊ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်အရပ်နှင့်မြောက် ဘက်တောင်ကုန်းအရပ်ဒေသ၏ အနောက်ဘက်ပိုင်းတွင်နေထိုင် ကြသည်။

ကယားလူမျိုးတို့သည်၊ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်တောင်ဘက် တောင်နိမ့်တန်းများ၊ ဖြစ်သော ကယားပြည်နယ်တွင် နေထိုင် ကြသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့သည်၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ်များနှင့် ကရင်ပြည်နယ်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။

ပုံ-၂၄။ လူမျိုးများနေရာပြပုံ။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် အထက်ပါ တိုင်းရင်းသားများမှတစ်ပါး၊ တိုင်းရင်းသား မဟုတ်သော တရုတ်၊ ကုလား၊ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စသည်တို့လည်း အများအပြား မြို့ကြီးများတွင် နေထိုင်လျက် ရှိကြသည်။

အလုပ်အကိုင်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြီးကျယ်ထင်ရှားသည့် အလုပ် များကို ဖော်ပြရသော် (၁) လယ်ယာ၊ ကိုင်းကျွန်းတည်း ဟူသော ကောက်ပဲသီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် အလုပ်။ (၂) စက်မှု လက်မှု အလုပ်။ (၃) ဓါတ်သတ္တုတူးဖော်သည့်အလုပ်။ (၄) ကုန်စည် စားသုံးဆောင်းဝယ်သည့် အလုပ်များ ဖြစ်လေသည်။

၁။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးသည့် အလုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံး အလုပ်တခုဖြစ်၍ ကမ္ဘာ အနှံ့အပြားသို့ ဆန် တင်ပို့နိုင်ရန် စပါးကို အထူး အရေးတယူ စိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက် သွေးခဲ အလုပ်တခု ဖြစ်သည်။

၂။ စက်မှုလက်မှုအလုပ်အကိုင်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထင်ပေါ်ကျော်စောသည့် အလုပ်တခုဖြစ်၍ စပါးစက်၊ သစ်စက်၊ ရေနံစက်၊ မီးခြစ်စက်၊ ဝါစက်၊ ဆီစက်၊ သကြားစက်၊ ဇန်အိုးစက်၊ ပုဂံစက်၊ စသည်ဖြင့် များစွာ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြသည်။

၃။ ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်သည့် အလုပ်အကိုင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အလွန်အရေးကြီးသည့် အဘိုးထိုက်တန်သော ရွှေငွေ ခဲ၊ သတ္တု၊ ကျောက်နီ၊ မရွှေ့များ စသည်တို့ကိုတူးဖော်သည့်

လုပ်ငန်းတခုဖြစ်သည်။ ၎င်းအလုပ်အကိုင်ကို အများအားဖြင့် တရပ်နှင့် အင်္ဂလိပ်များ လုပ်ကိုင်ကြ၍ တိုင်း ရင်း သား မြန်မာ၊ ရှမ်း၊ ကချင်တို့သည် အနည်းငယ်သာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ၎င်းသတ္တုကို ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်နှင့် တနင်္သာရီနယ်မြေ အရပ်များ၊ မြောက်ဘက် တောင်ကုန်းဒေသများတွင် ရွာဖွဲ့ တူးဖော် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

၄။ ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်သည်အလုပ်မှာ မြို့ကြီးများတွင် အများဆုံး လုပ်ကိုင် ကြသည်။ ကျေးရွာ များတို့တွင်လည်း အနည်းငယ်လုပ်ကိုင်ကြသေးသည်။ ရန်ကုန် ကဲ့သို့သော မြို့ကြီးများ၌ မူကား၊ ပြည်တွင်း၌သာ မဟုတ် နိုင်ငံခြားဒေသနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ခြင်းလည်း အမြောက် အမြား လုပ်ကိုင်ကြသေးသည်။

ထွက်ကုန်များ။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်သော ပစ္စည်းများကို ခွဲခြားလိုက်သော် -

- (၁) တွင်းထွက်ပစ္စည်း။ (၂) စက်မှု လက်မှု ပစ္စည်း
- (၃) အပင်များမှ ရရှိသောပစ္စည်းဟူ၍ ခွဲခြားထားနိုင်သည်။

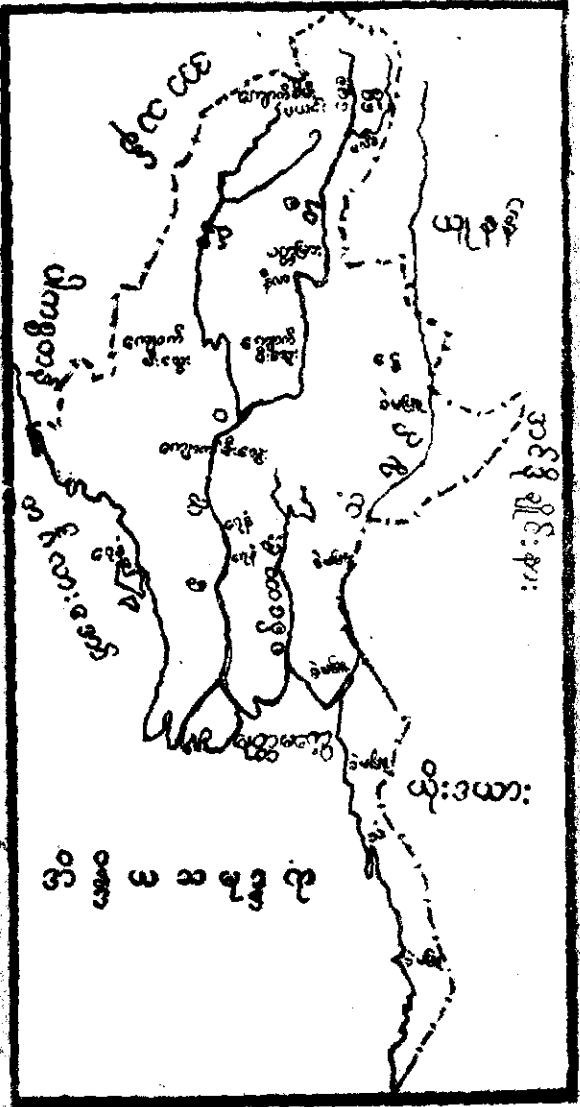
တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တွင်းထွက်ပစ္စည်းများကို ခွဲခြားလိုက်သော် -
၂-မျိုးဟုဆိုနိုင်သည်။ (၁) သတ္တု (၂) ဓာတ်သတ္တုဟူ၍ဖြစ်သည်။

သတ္တုမှာ မီးဖြင့်အရည်ကျိုနိုင်ခြင်း၊ ထုရိုက်ကလည်ပိန်ခြင်း၊ စန့်ထွက်ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။

ဓာတ်သတ္တုမှာ သတ္တုကဲ့သို့ မဖြစ်နိုင်ချေ။

မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

ပုံ-၂၅။ ထွင်းထွက်ပစ္စည်းများမြေပုံ။

သတ္တုများ။

ရွှေသည်၊ ချင်းဟွင်းမြစ်အထက်ပိုင်းမြစ်တွင်းနှင့် မေခမြစ်
မေလိခမြစ်တို့၏အကြားတွင် မည်သည့်သတ္တုနှင့်မျှ မရောစပ်ဘဲ
ရွှေမှု ရွှေခဲကလေးများကို ရနိုင်သည်။

ခဲမမြူသည်၊ မြိတ်နယ်၊ ကယားနယ်၊ ရှမ်းပြည်၊ ကျိုက္ခမိ
နယ် သထုံနယ်မှထွက်သည်။

ဝိုလ်ဖရန်သံသည်၊ ထားဝယ်နယ်တွင် အခြားသတ္တုနှင့်
ဆော့နှောထွက်ရှိ၍ အရည် ကျိုပြီးလျှင် ၎င်းသံကို ခွဲ ခြား
ယူရသည်။

ငွေနှင့် ခဲသည်၊ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့် မြောက် ပိုင်း တွင်
အတူတကွ ရောနှော ထွက်ရှိ၍ အရည် ကျိုပြီးလျှင် ခွဲ ခြား
ယူရသည်။

ခေတ်သတ္တုများ။

ရေနံသည်၊ ရေနံချောင်း၊ ရေနံချပ်၊ မင်း တူး နယ်နှင့်
ရမ်းဗြဲကျွန်း၊ မာန်အောင်ကျွန်း များတွင် တူးဖော် ရရှိသည်။
ဤမျှသော နေရာများမှ များစွာသော ရေနံထွက်ခြင်းကြောင့်
ကမ္ဘာတွင် အများဆုံးသွက်သည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ရေနံသည်
ကုန်ခမ်းနိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်၍ ရေနံ တွင်းဟောင်း များမှာ
တနှစ်တက်တနှစ် ရေနံအထွက်နည်းလာသည်။

ကျောက်နီ (ပတ္တမြား) နီလာတို့သည်၊ ကသာနယ်
မိုးကုတ်မြို့မှ အတူတကွ တူးဖော်ရရှိ၍ ကမ္ဘာတွင်မြန်မာနိုင်ငံမှ
အများဆုံးထွက်သည်။

ကျောက်စိမ်းနှင့်ပယင်းကို၊ မြစ်ကြီးနားနယ်အနီး၌ ဟူးကောင်းတောင်ကြားမှ တူးဖော်ရရှိသည်။

ကျောက်မီးသွေးကို၊ ပခုက္ကူနယ်အနီးတွင်သော်၎င်း၊ ကလေးဝမြို့အနီးမှသော်၎င်း၊ ရွှေဘိုနယ်မှသော်၎င်း၊ အနည်းငယ် တူးဖော်ရရှိ၍ ပြောပုလောက်အောင် အသုံးမဝင်ချေ။ အကြောင်းမှာ အနည်းငယ် နက်အောင် တူးဖော်ရုံနှင့် ရရှိသောကြောင့် အကောင်းစားကျောက်မီးသွေးကိုမရရှိနိုင်။ နက်သာ တူး၍ ရရှိသော ကျောက်မီးသွေးမှသာလျှင် အလွန် ဓာသော အကောင်းစား ကျောက်မီးသွေးဖြစ်သည်။

စက်မှုလက်မှုပစ္စည်း။

ပိုးထည်ရက်လုပ်ခြင်းကို၊ မန္တလေး၊ အမရပူရ၊ ရွှေတောင်၊ တားဝယ်နှင့် ရခိုင်ပြည်များတွင် ရက်လုပ်သည်။

ချည်ထည်ရက်လုပ်ခြင်းကို မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ၊ ရွှေတောင်၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင်နှင့် ယခုအခါ ရန်ကုန် မြို့တွင် များစွာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ထီးကို၊ ရန်ကုန်၊ ပုသိမ်၊ မန္တလေး၊ ပခုက္ကူ မြို့များတွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ယွန်းထည်ကို ပုဂံ၊ ညောင်ဦး၊ အင်းဝ၊ မုံရွာမြို့များတွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

စွပ်ကျယ်၊ ဝန်အို၊ မီးခြစ်များကို၊ ရန်ကုန်မြို့ တွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ဆင်စွယ်မှ၊ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးမြို့ များတွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ဝါများကို၊ မြင်းခြံ၊ သရက်၊ အောင်လံ၊ ရွာထောင်မြို့ များတွင် စက်ဖြင့်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

စရနံနှင့်စရောင်းတိုင်ကို၊ သံလွင် မြို့တွင် စက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

သကြားကို၊ တောင်ငူနယ်ရှိ၊ ဇေယျဝတီ၊ မြစ်ကြီးနား နယ်ရှိ ဆားမော်၊ သထုံနယ်ရှိ နှင်းပုလဲတို့တွင် စက်ဖြင့်လုပ်ကိုင် ကြသည်။

သစ်များကို။ ရန်ကုန်နှင့် မော်လမြိုင်၊ ပုသိမ် မြို့ကြီး များတွင် အကြီးအကျယ် စက်များဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

အပင်ပစ္စည်းများ။

ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ အင်ကြင်း၊ ပိတောက်၊ ဝါ၊ ရွား ထင်းရှူး၊ စပါး၊ ခဲ၊ ပြောင်း၊ ဝါဂွမ်း၊ ကြံ၊ ဆေး၊ လဘက် ကာပီပင် စသည်ဖြင့် များစွာ စိုက်ပျိုး လုပ် ကိုင် လျက် ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိရစ္ဆာန်များ

တိရစ္ဆာန်တို့သည် လူများကဲ့သို့ပင် မိမိတို့ အစား အစာ ရရှိသော နေရာတို့တွင်နေထိုင်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိရစ္ဆာန် များကို ရိုင်းသော တောနေတိရစ္ဆာန်နှင့် ယဉ်သော မြို့ရွာနေ တိရစ္ဆာန်များဟု ခွဲခြားထားနိုင်သည်။

ရိုင်းသော တောနေ တိရစ္ဆာန်များမှာ သားစားတိရစ္ဆာန် ဖြစ်သော ကျား၊ ကျားသစ်၊ ဝံပုလွေ၊ စသည်တို့နှင့် ရွက်စား

တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ဆင်၊ သမင်၊ ဒရယ်၊ ခိုင်၊ ဆတ်စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

ကျားသည်၊ တောင်ထူထပ်သောအရပ်ဒေသတွင် နေ၍ လူတို့အား အမြဲရန်မူတတ်လေသည်။ ၎င်းတို့၏အစာမှာ တောနေ တိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်သည်။

ကျားသစ်သည်၊ တောင်ကုန်းနှင့် လွင်ပြင်အရပ်ဒေသ တို့တွင်နေ၍ လူတို့အား အမြဲရန်မူတတ်လေသည်။ ၎င်းတို့၏ အစာမှာ တောနေတိရစ္ဆာန်များဖြစ်သည်။

ဝံပုလွေသည်၊ သစ်ကော့ရှိရာ အရပ်ဒေသများတွင် နေ၍ လူတို့အားအမြဲရန်မူတတ်လေသည်။

ဆင်သည်၊ တောကြီးရာအရပ်ဒေသတွင် နေ ထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့အား လူတို့သည် ဖမ်းဆီး၍ ယဉ်ပါးအောင် သွန်သင်ပြီးလျှင် သစ်တုံးနှင့် အခြားဝန်များကို ဆွဲယူရန်ခိုင်းကြသည်။

သမင်၊ ဒရယ်၊ ခိုင်၊ ဆတ်တို့မှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တောတောင်အရပ်ရပ်တွင် အနှံ့အပြား နေထိုင်ကြလေသည်။

ယဉ်စသောတိရစ္ဆာန်များမှာ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ လားဆိတ်၊ ဆိုး၊ ဝက်များဖြစ်လေသည်။

နွားသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိရစ္ဆာန်များတွင် အသုံးဝင်ဆုံးဖြစ်သည်။ ၎င်းကို လယ် ယာ ကိုင်း ကျွန်း လုပ်ကိုင်သည့် အရပ်ဒေသတို့တွင် ခိုင်း စေရန်နှင့် အသားရရန်အတွက် မွေးမြူကြသည်။

ကျွဲသည်။ နွား ကဲ့ သို့ပင် အသုံးဝင်သော တိရစ္ဆာန် မဟုတ်သော် လည်း နွား အစား ခိုင်းရာ တွင် အသုံး ဝင်သည်။

လ ဝ သည်။ မြင်းနှင့် ပုံပန်းတူ၍ ခြေမြဲသော တိရစ္ဆာန် ဖြစ်သည့်အတွက် တောင်ပေါ်သွား လမ်းများတွင် ဝန်တင်ရန် အသုံးဝင်သည်။

သိုးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသားရရန်အတွက် ရှမ်း ကုန်းပြင်မြင့်အရပ်နှင့် မြက်ပေါက်သော အချို့ ရပ်ကွက်များ တွင် မွေးမြူကြသည်။

ဝက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသားရရန်အတွက် မွေးမြူကြသည်။

မြင်းသည်။ မြင်းရထား၊ မြင်းလည်း ဆွဲရန် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရပ်ရပ်တိုင်း၌ မွေးမြူကြသည်။

ခရီးလမ်းများ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရပ် နှင့် တရပ် ရာသီဥတုချင်း မတူကြသဖြင့် ထွက်ကုန် သီးနှံ တို့လည်း တရပ်နှင့် တရပ် မတူကြချေ။ ထို့ကြောင့် တရပ်နှင့်တရပ် ကုန်ခြင်း လဲလှယ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်များ တရပ်မှတရပ်သို့ သယ်ဆောင်ယူနိုင်ရန် ခရီးလမ်းများ ဖောက်လုပ်ထားရပေမည်။ ထိုလမ်းများမှာ ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်း၊ လေလမ်းများဖြစ်ကြသည်။

ကုန်းလမ်းခရီးတွင်၊ လူသွားလမ်း၊ မော်တော်ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်းတို့ရှိရာ လူသွားပြေခိုးလမ်းမှာ၊ နေ့ဥတုအခါလောက်သာ အသုံးဝင်၍ ပြောပလောက်အောင်မရှိချေ။

မော်တော်ကားလမ်းများမှာ၊ ရန်ကုန် မှ ပဲခူး၊ ညောင်လေးပင်၊ ဖြူး၊ တောင်ငူ၊ ပျဉ်းမနား၊ ရမည်းသင်း၊ ပျော်ဘွယ်၊ မိတ္ထီလာ၊ ကျောက်ဆည်မြို့များကိုဖြတ်၍မိုင်ပေါင်း ၄၃၀-ဝေးသည့် မန္တလေးမြို့သို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

ရန်ကုန်မှ၊ မော်တော်၊ သာယာဝတီ၊ ပေါင်းတည်၊ ပြည်အောင်လံ၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့ မကွေး။ မရန်ချောင်း၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ တောင်သာ၊ မြင်းခြံ၊ ရေဝန်း၊ ကျောက်ဆည်မြို့များကိုဖြတ်၍ မိုင် ပေါင်း ၅၅၂-ဝေးသည့် မန္တလေး မြို့ သို့ လုပ်ထားသည်။

ရန်ကုန်မှ၊ ပဲခူး၊ ကျိုက်ထို၊ သဗ္ဗေ၊ ဗုတ္တမ၊ မော်လမြိုင်၊ သီပေါရပ်၊ ရေး၊ ထားဝယ်၊ ပလောက်၊ ပလောမြို့များကိုဖြတ်၍ ၁၅၂၄-မိုင် ဝေးသည့် မုံရွာသို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

မန္တလေးမြို့မှ၊ အမရပူရ၊ စစ်ကိုင်း၊ မုံရွာကို ဖြတ်၍ ရွှေဘိုသို့လည်း ဖောက်လုပ်ထားသည်။

မန္တလေးမြို့မှ၊ မုံရွာ၊ ဝက်ဝံ၊ ဂုပ်ထိပ်၊ သီပေါ၊ လားရှိုးကို ဖြတ်၍ ၂၂၃-မိုင်ဝေးသည့်ကွတ်ခိုင်သို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

မိတ္ထီလာမြို့မှ၊ သာစည်၊ ကလေး၊ အောင်တန်း၊ ဗဟိုရွှေညောင်၊ တောင်ကြီး၊ ဟိုပေါင် နှင့် လှိုင်လင်း၊ စာကောကို ဖြတ်၍ ၄၁၀-မိုင်ဝေးသည့်ကျိုင်းတုံသို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစကြာငါးဝေ

ရန်ကုန်		
၅၀	ပဲခူး	
၉၈	ညောင်တော်	၄၈
၉၉	မင်း	၄၄
၁၇၅	ဆောင်ငူ	၃၃
၁၇၄	ဖွဲ့စည်း	၆၉
၁၉၉	ရမည်းသင်း	၅၅
၃၁၂	ပျော်တယ်	၁၃
၃၃၈	မိတ္ထီလာ	၂၆
၄၀၂	ကျောက်ဆည်	၆၄
၅၃၀	မန္တလေး	၂၈

ရန်ကုန်		
၃၀	ဖော်ထိ	
၇၂	အာဖီတော်	၄၈
၁၄၃	ပေါင်းဆန်	၆၅
၁၇၉	ပြည်	၃၆
၂၂၃	အောင်လံ	၄၄
၂၈၀	တော်လှန်ရေး	၅၇
၃၃၁	မကွေး	၅၁
၃၄၃	ရေခဲရောင်း	၃၂
၃၉၇	ကျောက်ခဲ	၃၄
၄၄၁	တောင်သာ	၄၄
၄၄၆	မြင်းမြဲ	၁၅
၅၃၃	ရေဝန်း	၅၇
၅၅၄	ကျောက်ဆည်	၁၁
၅၅၅	မန္တလေး	၂၈

ရန်ကုန်		
၅၀	ပဲခူး	
၉၈	ကျိုက်ဆီ	၄၈
၁၄၀	သထုံ	၄၂
၁၇၈	မုတ္တမ	၃၀
၁၈၁	မော်လမြိုင်	၃
၂၂၁	သံဖြူဇရပ်	၄၀
၂၅၇	ဂေဇ	၃၆
၃၅၇	ထားတယ်	၁၀၀
၄၃၂	ပလောက်	၇၅
၄၅၇	ပလော	၂၅
၅၅၂	မြိတ်	၅၅

မိတ္ထီလာ		
၁၄	သာစည်	
၇၃၃	ကလေး	၅၉၃
၇၉၃	အောင်တန်း	၈
၉၅၃	ဟံဟိုး	၁၆
၁၀၅	ရွှေညောင်	၉၃
၁၁၅	တောင်ကြီး	၁၂၃
၁၂၉	ဟိုပေါင်	၁၁၃
၁၅၅	ဖျိုင်လင်	၄၆၃
၂၉၀	တကော	၁၁၅
၄၁၀	ကျိုင်းတုံ	၁၉၃

မန္တလေး		
၄၂	မေမြို့	
၅၅	ဝက်ဝံ	၁၃
၈၄	ရက်ထိပ်	၂၆
၃၂၉	သီပေါ	၄၅
၃၇၅	လာရှို	၄၆
၂၂၃	ကွတ်ခို	၄၈

မန္တလေး		
၈	အမရပူရ	
၁၃	စစ်ကိုင်း	၅
၇၃	ရွှေဘို	၅၇
၈၃	မုံရွာ	၇၂

သပိတ်ကျင်း		
၃၁၃	ရွှေညောင်ပင်	
၅၁၃	ကအိုင်း	၂၀
၆၀	မိုးကုတ်	၈၃
၈၂	မောင်းလောင်း	၂၂
၉၃	ပန်ယက်	၂၆
၉၃	လွိုင်ကော်	၉
၉၃	ကျောက်ခဲ	၁၈

ပန်းမော်		
၂၂	မင်းခမ်း	
၉၁	မူခေ	၁၉
၁၅၆	ကွတ်ခိုင်	၆၅
၂၀၄	လာရှို	၄၈

ပက်စီရီးအစအဆုံး
ကကန်း၊ မိုင်းပေါင်း
လက်ကျန်တို့နှင့်တူမျိုး
ကကန်း၊ အကွာအဝေး

မော်တော်ကားလမ်းနှင့်ခရီးပိုင်အကွာအဝေးပြပုံ

သပိတ်ကျင်းမြို့မှ၊ ရွှေညောင်ပင်၊ ကဘိုင်း၊ မိုးကုတ်
မောင်းလောင်း၊ ပန်ယက် လှိုင်ကော်ကို ဖြတ်၍ ၁၃၈-မိုင်
ဝေးသည့် ကျောက်မြို့သို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

ပန်းဗေပ်မြို့မှ၊ နမ်းခမ်း၊ မူဆေး၊ ကွတ်ခိုင်ကို ဖြတ်၍
မိုင် ၂၀၄-ဝေးသည့် လားရှိုးမြို့သို့ ဖောက်လုပ်ထားသည်။

တောင်ငူမြို့မှ၊ ၃၀-မိုင် ဝေးသည့် သံတောင် မြို့သို့
ဖောက်လုပ်ထားသည်။

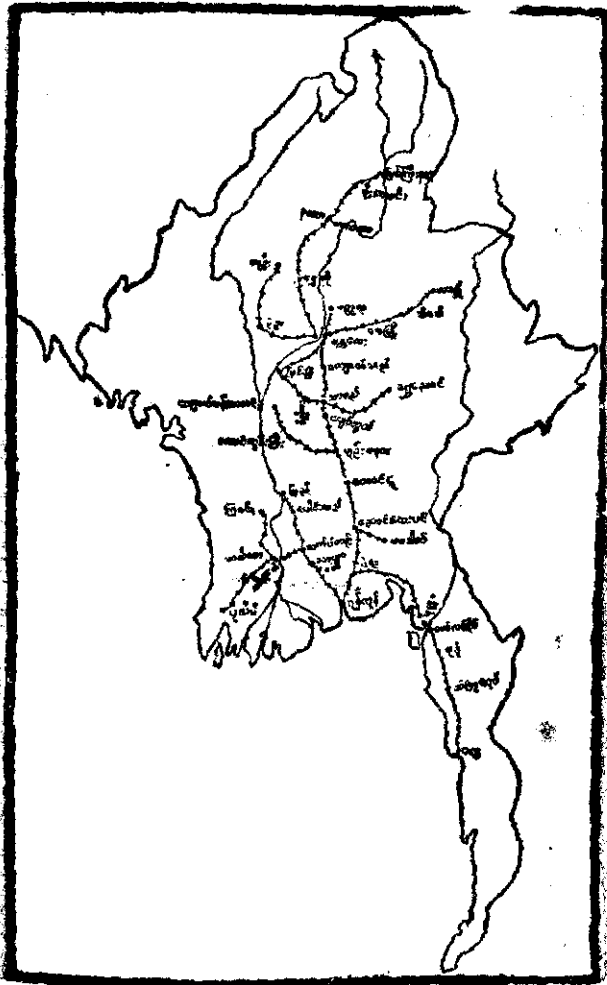
ဒီးရထားလမ်း။

ဒီးရထားပြောင်းမစီးဘဲ-တိုက်ရှိုက်သွားနိုင်သည့်
မြို့များမှာ။

- (၁) ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသို့၊ (၂) ရန်ကုန်မှ ပြည် သို့
- (၃) ရန်ကုန် မုတ္တမသို့၊ (၄) ရန်ကုန် မှ မင်္ဂလာဒုံ သို့
- (၅) မန္တလေးမှ မြစ်ကြီးနားသို့ (၆) မန္တလေးမှ မတ္တရာသို့
- (၇) မန္တလေးမှ လားရှိုးသို့၊ (၈) စစ်ကိုင်းမှ ရေဦးသို့၊ (၉) မော်
- လမြိုင်မှ ရေးသို့၊ (၁၀) ဟင်္သာတမှ ပုသိမ်သို့၊ (၁၁) ဟင်္သာတမှ
- ကြခင်းသို့ သွားနိုင်သည်။

ဒီးရထားလမ်းပေါ်ရှိ မြို့များမှ
ဖောက်လုပ်ထားသည့် လမ်းခွဲများမှာ။

- (၁) ညောင်လေးပင်မှ မဒေါက်သို့၊ (၂) ပျဉ်းမနားမှ
- ကျောက်ပန်းတောင်းသို့၊ (၃) သာစည်မှ မြင်းခြံကို၊ (၄) သာ
- စည်မှ ရွှေညောင်သို့၊ (၅) နဘားမှ ကသာသို့၊ (၆) လက်ပံတန်းမှ
- သာရဝေသို့။

ပုံ-၂၇။ မီးရထားလမ်းပြပုံ
 [ဆိုရှယ်၊ ၇]

ရေလမ်းခရီး။

ပြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေလမ်းခရီးအတွက် အသုံးဝင်သော မြစ်များမှာ ရာဇဝတီမြစ် ချင်းတွင်းမြစ်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ်ရှိ ချောင်းကလေးများဖြစ်လေသည်။

ရာဇဝတီ မြစ်ကြောင်းလမ်း။

ရာဇဝတီ မြစ်ကြောင်းဖြင့် ကူးသန်းသွားလာရန် အတွက် မီးသင်္ဘောများကို ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသို့တလမ်း၊ မန္တလေးမှ ဗန်းမော်သို့တလမ်း ရှိလေသည်။ ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသွား မြစ်ကြောင်း ဝဲယာဘက် တို့တွင် ကင်ရှား သော မြို့များမှာ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ၊ ချောက်၊ ရေနံချောင်း၊ ဝင်းတူး၊ မကွေး၊ မင်းလှ၊ အောင်လံ၊ သမက်၊ ပြည်၊ ရွှေတောင်၊ ပြန်အောင်မြို့များ ဖြစ်လေသည်။ မန္တလေးမြို့မှ ဗန်းမော်သို့ သွားသည့် ရာဇဝတီမြစ်ကြောင်းလမ်းတွင် ကင်ရှားသော မြို့များမှာ သပိတ်ကျင်း၊ ကသာ၊ ဗန်းမော်မြို့များ ဖြစ်လေသည်။

ချင်းတွင်း မြစ်ကြောင်းလမ်း ။

ချင်းတွင်းမြစ်သည် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းအတွက် အနည်းငယ်သာ အသုံးဝင်သည်။ ၎င်းမြစ်ကြောင်းလမ်းသည် အထက်ပန်းသာမြို့အထိတန့်စ်ပတ်လုံး မီးသင်္ဘောများ သွားလာနိုင်၍ မိုးဥတုအခါ မြစ်ဝမှ မိုင် ၄၀၀-၆၀၀ သော ဟုမ္မလင်းမြို့ထိ ဆန်တက်သွားလာနိုင်သည်။ ရေများလျှင် ၃၅၅ မိုင်ဝေးသော ခန္တီးမြို့သို့ သင်္ဘောငယ်များ သွားနိုင်သည်။ ၎င်းမြစ်ကြောင်းရှိ ကင်ရှားသော မြို့များမှာ မုံရွာ၊ ကလေး၊ ဝါမော်လိုက်၊ ဗန်းသာ၊ ဟုမ္မလင်းမြို့များ ဖြစ်လေသည်။

တူးမြောင်းလမ်းများ။

မြစ်ကြောင်းလမ်းများ အပြင် ခရီးကို တိုစေရန် တမြစ်နှင့်တမြစ် ဆက်သွယ်၍ လူတို့ဝေးကွာလှုပ် ထားသော တူးမြောင်းများနှင့် မိုးခေါင် ရေရှားအရပ်တို့တွင် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရန် ရေပေးသွင်းသည့် တူးမြောင်း များလည်း ရှိ သေးသည်။

ခရီးတိုရန်ဖောက်လုပ်ထားသည့်တူးမြောင်းများ။

၁။ ထွံတေးတူးမြောင်း။ ၎င်းတူးမြောင်းသည် ရန် ကုန်မြစ်နှင့် ထိုးမြစ်ကိုဆက်သွယ်၍ ခရီးမိုင် ပေါင်း ၂၂-ခန့် တူးဖောက်ထားသည်။ ၎င်းတူးမြောင်းဖြင့် မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ် အရပ်များကို အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သည်။

၂။ ဝဲရူးစစ်တောင်းတူးမြောင်း။ ၎င်းတူးမြောင်း သည် စစ်တောင်းမြစ်နှင့် ဝဲရူးမြစ်ကိုဆက်သွယ်၍ ခရီးမိုင်ပေါင်း ၃၀-ခန့်တူးဖောက်ထားသဖြင့် လှေသင်္ဘောများသည် ပင်လယ်မှ မလာရတော့ဘဲ ရန်ကုန်ကို အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်သည်။

လယ်ယာလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် တူးမြောင်းများ။

၁။ ပန္တလေးနယ်တွင်၊ မိုင် ၂၀- ရှည်လျားသော ရွှေတချောင်းတူးမြောင်းသည် ဆည်တော်ကြီးချောင်းမကြီးမှ ရေကိုဆက်သွယ်၍ လယ်ယာများကို ရေပေးသွင်း၏။

၂။ ကျောက်ဆည်နယ်တွင်၊ ပန်းလောင်းမြစ် ဇော်ဂျီမြစ်ဖျားမှ ရေများကို တူးဖောက်ဆက်သွယ်၍ လယ်ယာ များသို့ ရေပေးသွင်းသည်။

အတ္တပျော်များဖန်တီးခြင်း

၃။ ရွှေဘိုနယ်တွင်၊ မူးချောင်းနှင့် မဟာနန္ဒ ကန်မှ ရေများကို တူးမြောင်းဖောက်လုပ်၍ လယ်ယာများသို့ရေပေးသွင်းသည်။

၄။ မြင်းခြံနယ်တွင်၊ ကုန်းနားကန်နှင့် ပြိုကန်မှ ရေများကို တူးမြောင်းဖြင့် ဆက်သွယ်၍လယ်ယာများသို့ ရေပေးသွင်းသည်။

၅။ မင်းဘူးနယ်တွင်၊ မုန်းချောင်းနှင့် ငါးမျက်နှာကန်မှရေများကို တူးမြောင်းဖြင့်ဆက်သွယ်၍လယ်ယာများသို့ ရေပေးသွင်းသည်။

၆။ မိတ္ထီလာနယ်တွင်၊ မိတ္ထီလာ ကန်မှ ရေများကို တူးမြောင်းဖြင့်ဆက်သွယ်၍လယ်ယာများသို့ရေပေးသွင်းသည်။

၇။ ပျော်ဘွယ်နယ်တွင်၊ လက် ပန် ချီ ဘော ဆည်ထဲကန်ဆည်၊ ထရုံကာဆည်၊ လှိုင်ငင်ဆည် မန်ကျည်းပင်ဆည် သနပ်ခါးတောကန်၊ တမာကုန်းကန်၊ နွေကန် ကုန်းသာကန် များမှ သွယ်ယူ၍ လယ်ယာများသို့ ရေပေးသွင်းသည်။

၈။ ရမည်းသင်းနယ်တွင်၊ ဒဏတ်ကန် ကျီးအောင်ဆည်၊ ဇူလာ တာတမာန်မှ ရေများကို လယ်ယာများသို့ ရေပေးသွင်းရသည်။

၉။ ပျဉ်းမနားနယ်တွင်၊ ရွှေမြို့အနီး မကျည်းတန်းဆည်မှ လယ်ယာများသို့ ရေပေးသွင်းသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးဝင်သည့်
ဆည်မြောင်းများမှာ။

ရေဦးဘူးမြောင်း၊ နွားသတ်တူးမြောင်း၊ ကမ်းဆေးတူးမြောင်း၊
ငါးခေါင်းတူးမြောင်း၊ သင်ကွဲတူးမြောင်း၊ မင်းရဲနှင့် တိုးမတ် တူး
မြောင်း၊ ဇီးတောတူးမြောင်း၊ ပက်ကလုံချောင်း၊ ကင်ဒါတူးမြောင်း၊
နတ်တူးမြောင်း၊ ကန်ကြီးနွား၊ အောင်ဝဲလယ်၊ တခုဆိုးကန်များ
လည်းရှိကြပေသည်။

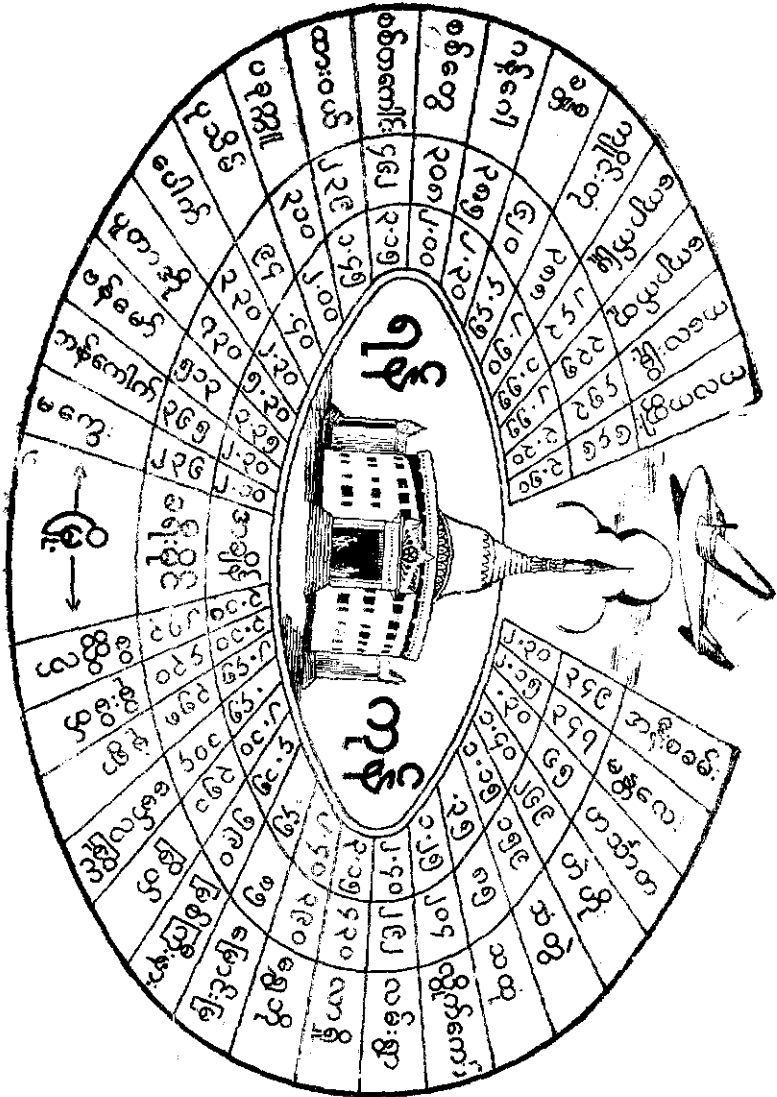
လေကြောင်းခရီးလမ်းများ။

ရန်ကုန်မှာ မန္တလေး၊ တောင်ငူ၊ မိတ္ထီလာ၊ ပခုက္ကူ၊
ဝန်ဇော်၊ ပေါက်၊ လမ်းရွာ၊ မကွေး၊ မုံရွာ၊ ရွှေလူ၊ ပူတာအို
မြစ်ကြီးနား၊ လာရှိုး၊ ဟဲဟိုး၊ လွယ်ကော်၊ ကလေး၊ ကင်တောင်
ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ ဟင်္သာတ၊ ကျောက်ဖြူ၊ ကျောက်ထူ၊
စစ်တွေ၊ မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်၊ မြို့များသို့
သွားနိုင်သည်။

မန္တလေးမြို့မှာ တောင်ငူ၊ မိတ္ထီလာ၊ မုံရွာ၊ မြစ်ကြီးနား
ပူတာအို၊ ရွှေဘို၊ ကလေး၊ ဗန်းမော်၊ လွယ်ကော်၊ လာရှိုး၊
မကွေးမြို့များသို့ သွားနိုင်သည်။

မိတ္ထီလာမြို့မှာ တောင်ငူ၊ မကွေး၊ ပခုက္ကူ၊ လမ်းရွာ
များသို့ သွားနိုင်သည်။

စော်လမြိုင်မြို့မှာ ထားဝယ်၊ မြိတ်မြို့ များသို့ သွား
နိုင်သည်။

ပုံ-၂၀။ မြန်မာပြည်နယ်များ၏နေရာပုံ။

ပူတာအိုမှ၊ မြန်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်၊ မန္တလေးမြို့များသို့ သွားနိုင်သည်။

ပခုက္ကူမှ၊ ပေါက်သို့၊ ပေါက်မှန်ဂေါသို့ သွားနိုင်သည်။

ဟဲဟိုမှ၊ လွယ်ကော်၊ ကင်တောင်၊ မန္တလေးသို့ သွားနိုင်သည်။

ပုသိမ်မှ၊ ဟင်္သာတ၊ စင်စော့မှ ကျောက်ဖြူ၊ လမ်းရွာမှ ပေါက်သို့၊ တောင်ငူမှ ဟဲဟို၊ မြိတ်မှ ထားဝယ်၊ မုံရွာမှ ဝေလေးဝသို့ အသီးသီးသွားနိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ၁၉၀ ကြောင်းလမ်းရှိသော မြို့များမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ
အဆင့်ဆင့်ဖြစ်စေ ရန်ကင်းမြို့သို့ သွားလာနိုင်သည်။

ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပူပိုင်းဒေသ အားလုံး တို့သည် မိမိတို့ ဗာရပ်
ဒေသတွင် မိမိတို့လိုအပ်သော ပစ္စည်းများ မရနိုင် ထို့ ကြောင့်
လူ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ စားကုန် သောက်ကုန် ပစ္စည်း
များကို တရပ်မှ တရပ်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်း ပြုကြ ရ လေသည်။
ဤသို့ ပစ္စည်းပို့ဆောင်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ သုံးမျိုး ခွဲခြား
ထားနိုင်သည်။ (၁) ပြည်တွင်း ကူးသန်း ရောင်း ဝယ် ခြင်း။
(၂) နယ်မြားကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း။ (၃) နိုင်ငံခြား ကူး
သန်း ရောင်းဝယ်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်သည်။

၁။ ပြည်တွင်း ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ခြင်းမှာ၊

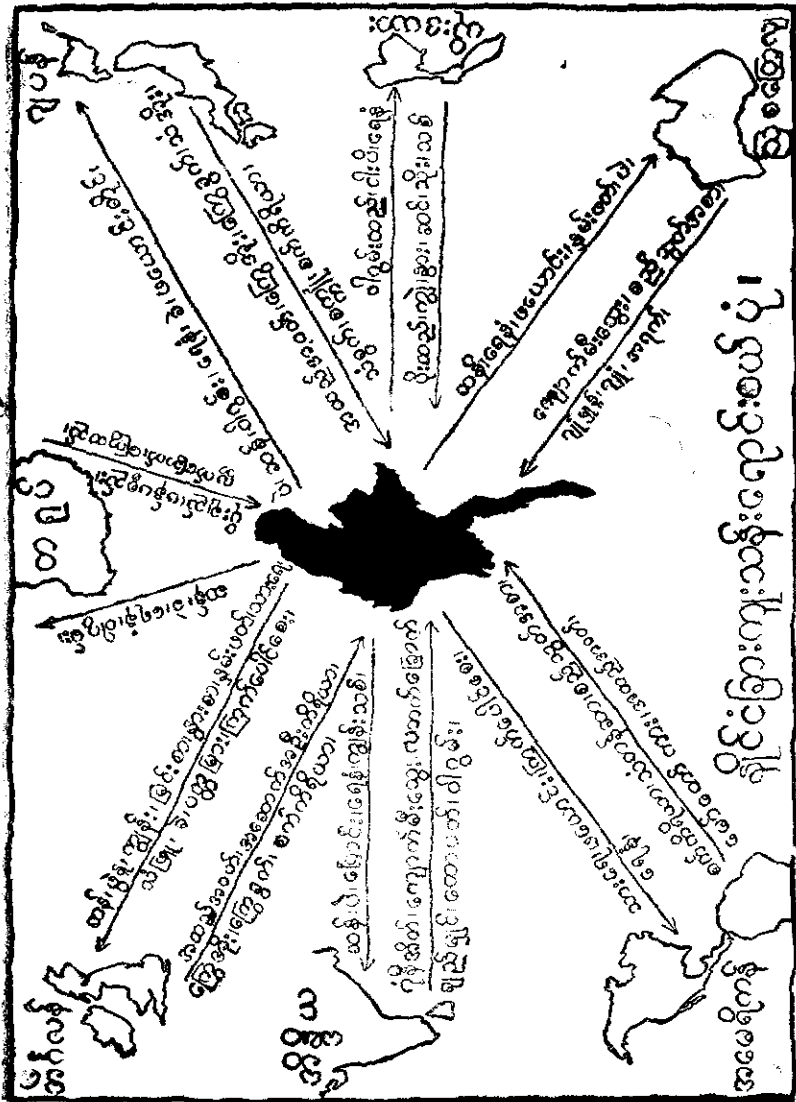
မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းမှအောက်ပိုင်းသို့ဆေး၊နှမ်း၊ပြောင်းဝါဆီ၊ချည်ထည်၊ပဲ၊ရေနံ၊ကျောက်စိမ်း၊ပယင်းများကို ပို့ဆောင်၍ အောက်မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန်၊ ငါးပိ၊ငါးခြောက် ဆား စသည်တို့ကို အထက်မြန်မာနိုင်ငံသို့ပို့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ရှမ်းပြည်သို့ ဝါဂွမ်းထည် ပိုးထည်၊ ဆား၊ ငါးပိ၊ ရေနံများ တင်ပို့၍ ရှမ်းပြည်မှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ငွေ၊ ခဲ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း လထက်ထိမွှော်သီး၊ အာလူး စသည်တို့ တင်ပို့သည်။ မြန်မာ နိုင်ငံမှ ကယားပြည်နယ်သို့ပိုးထည် ချည်ထည် ဆား၊ ငါးပိ၊ရေနံတင်ပို့၍ ကယားပြည်နယ်မှ ဆင် မြင်း၊ ကျွဲနွား ဝါးများ တင်ပို့သည်။

၂။ နယ်ခြား ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ခြင်း မှာ၊

မြန်မာပြည်မှ ယိုးဒယားနိုင်ငံသို့ ဝါဂွမ်းထည်၊ ငါးပိ၊ ရေနံများတင်ပို့၍ ယိုးဒယားမှ ပိုးထည်၊ ကျွဲနွား ဆင်၊ သိုး သစ်များကို တင်ပို့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်ပြည်သို့ ဆန်၊ ခဲ၊ ရေနံ ဝါဂွမ်းတင်ပို့၍ တရုတ်ပြည်မှ ပိုးချည် ပိုးတည် ဖန်အသုံးအဆောင်များတင်ပို့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ အိန္ဒိယပြည်သို့ ဆန်၊ ပဲ၊ပြောင်း၊ ငရုနံ၊ ကျွန်းသစ်များ တင်ပို့၍ အိန္ဒိယပြည်မှ ဂုံနီ၊ အိတ်၊ ကျောက်မီးသွေး၊ လဘက်ခြောက် ချည်မျှင်၊ လောပတ် ဝါဂွမ်းများတင်ပို့သည်။

၃။ နိုင်ငံခြား ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ခြင်း မှာ၊

မြန်မာနိုင်ငံမှအင်္ဂလန်သို့ ဆန်၊ဖွဲနု၊ကျွန်းသစ် မြင်းစာ နွားစာ နှမ်းဖတ်၊ သားရေ၊ သံဖြူ၊ ခဲ၊ ပတ္တမြား၊ ကြက်ပေါင်စေးကို တင်ပို့၍ အင်္ဂလန်မှ အထည်၊ အဝတ် အဆောက်အဦး သုံး

ကရိယာ၊ ကြွအိုး၊ ကြွခွက်၊ စက် ကရိယာများ တင်ပို့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ဩစတြေးလျသို့ ဆန်၊ ရေနံ၊ ဖယောင်းနှမ်းဖတ်၊ ပဲအမျိုးမျိုးကို တင်ပို့၍ ဩစတြေးလျ တိုက်မှ ကျောက်မီးသွေး၊ စည်သွတ် အစားအစာ အမျိုးမျိုးများကို တင်ပို့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ပဲ၊ ဆန်၊ ဝါငှက်၊ ရေနံ၊ ဒဲ၊ ဖယောင်းတိုင်တို့ကို တင်ပို့၍ ဂျပန်ပြည်မှ အထည်အဝတ်၊ ကြေးအိုး၊ ကြွခွက်၊ သံအိုး၊ သံခွက်၊ ကစားစရာအမျိုးမျိုး၊ စက္ကူများ၊ စက်ကရိယာများ တင်ပို့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ သားရေ၊ ဖယောင်း၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ ရေနံများကို တင်ပို့၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ စက်ကရိယာအမျိုးမျိုး၊ သံဘန်ဆာအမျိုးမျိုး၊ စည်သွတ်အစားအစာ၊ ဇော်တော်ကားများကို တင်ပို့သည်။

ရန်ကုန်မြို့ကို သီးခြားအုပ်ချုပ်ပုံ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ကမ္ဘာ့မြို့ကြီးများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည့် ရန်ကုန် မြို့တော်ကြီးကို ထိုသီးခြားစီ အုပ်ချုပ်သည်။

ဤသို့စီမံအုပ်ချုပ်ရာတွင် ရန်ကုန် မြို့သူ မြို့သား များအား အသက် နှင့် စည်းစိမ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အတွက် ရဲမင်းကြီးတဦးက ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်သည့် ရဲဌာနကြီး တခု နှင့် ဗုဒ္ဓဝတ်မှု တရားမမှုများကို ကျူးလွန်သူတို့အား စစ်ဆေးစီရင် အပြစ်ပေးရန် တရားရုံးတော်များကို အုပ်ချုပ်ရသည့် ရန်ကုန် တိုင်းမင်းကြီးတဦးကိုခန့်ထား၍ အုပ်ချုပ်သည်။

မြို့တော်၏ တိုးတက်စည်ကားမှုကို ဦးစီးဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် (ပြည်သူ့ အိုးအိမ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ခုံး) ဖွင့်လှစ်၍ စီမံအုပ်ချုပ်လေသည်။

မြို့တော်သူ မြို့တော်သားများ၏ သန့်ရှင်းရေး၊ ရေရရှိရေး မီးရရှိရေး စသည်ဖြင့် လူအများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့်ကြီးပွားရေးကို ဦးစီးဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့ကြီးတဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားပြီးလျှင် ဌာနများခွဲခြား၍ဆိုင်ရာအရာရှိများကို မြို့နယ်စီပါယ်မင်းကြီးက ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်လေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် ပြည်နယ်များ။

- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁။ မြန်မာပြည်နယ်
- ၂။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ၃။ ကချင်ပြည်နယ်၊ ၄။ ကရင်ပြည်နယ်
- ၅။ ကယားပြည်နယ်များပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

၁။ မြန်မာပြည်မတွင်၊ ၁။ ချင်း ဝိ ဒေ သ တိုင်း၊
၂။ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ၃။ ဧရာဝတီတိုင်း။ ၄။ ရခိုင်တိုင်း၊ ၅။ ပဲခူး
တိုင်း၊ ၆။ မန္တလေးတိုင်း၊ ၇။ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ၈။ မကွေးတိုင်း
များပါဝင်သည်။

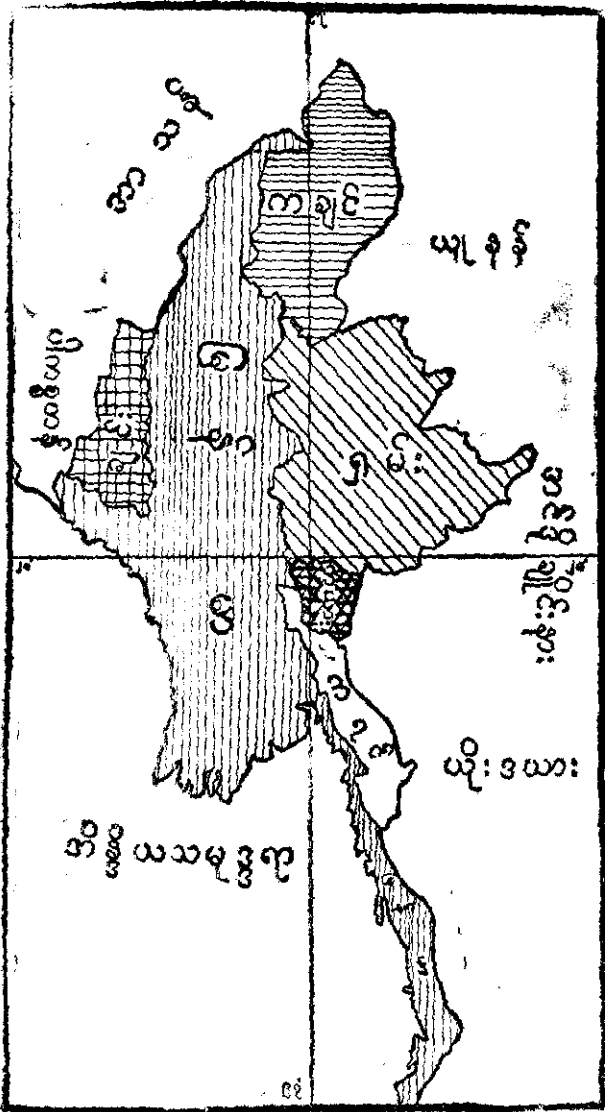
၂။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်၊ ၁။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနယ်
၂။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနယ်၊ ၃။ ရှမ်းပြည် အရှေ့ပိုင်းနယ်
၄။ ရှမ်းပြည်အရှေ့မြောက်ပိုင်းနယ်များပါဝင်သည်။

၃။ ကချင်ပြည်နယ်တွင်၊ ၁။ မြစ်ကြီးနား ခရိုင်
၂။ ဗန်းမော်ခရိုင်များ ပါဝင်သည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင်အဖြစ်
ပြည်နယ်များ သတ်မှတ်စဉ်က ကရင်ပြည်နယ်ဟု သီးခြား
သတ်မှတ်ခြင်းမပြုသေးဘဲကော်သုလေးခေါ် အထူးတိုင်းတခုကို
ခေတ္တ သတ်မှတ် ပေးခဲ့လေသည်။

ဤသို့သတ်မှတ်ရာတွင် ၎င်းတို့၌ သံလွင် ခရိုင် အပါအဝင်
၎င်းခရိုင်နှင့်ဆက်စပ်နေသောနယ်မြေများကိုထည့်သွင်း၍ သတ်
မှတ်ပေးခဲ့လေသည်။

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် ကရင်
ပြည်နယ်ဟုသီးခြားသတ်မှတ်ပေးပြီးလျှင်၊ ပိုမို၍ (၁) ကြာအင်း
မြို့နယ် (၂) ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ (၃) လှိုင်ပွဲမြို့နယ်၊ (၄) ဖါးအံ
မြို့နယ်၊ (၅) သံထောင်မြို့နယ်များကို တိုးချဲ့ထည့်သွင်းပေးလိုက်
လေသည်။

ပုံ-၃၀။ ပြည်နယ်နှင့် ပြည်နယ်များပုံ။

၅။ ကယားပြည်နယ်တွင်၊ (၁)ကန္တာရဝတီမြို့နယ် (၂)ဘော်လခဲနယ်၊ (၃)ကြက်ဖိုးကြီးနယ်၊ (၄)နန်းမယ်ခုံနယ် (၅) နောင်ပုလဲနယ်များပါဝင်သည်။

မြန်မာပြည်မအတွင်းရှိမြို့နယ်မြေများ။

၁။ ချင်းဝိသေသတိုင်းတွင်၊ (၁)မြောင်းပိုင်းချင်းတောင်များခရိုင် မြို့တော်လမ်း၊ (၂)ထောင်ပိုင်းချင်းတောင်များခရိုင် မြို့တော်မင်းတပ်မြို့များ ပါဝင်သည်။

၂။ တနင်္သာရီတိုင်းတွင်၊ (၁)သထုံခရိုင်၊ မြို့တော်သထုံ၊ (၂)ကျိုက္ခမိခရိုင်၊ မြို့တော်မော်လမြိုင်၊ (၃)ထားဝယ်ခရိုင် မြို့တော်ထားဝယ်၊ (၄) မြိတ်ခရိုင် မြို့တော်မြိတ်မြို့များပါဝင်သည်။

၃။ ရောဝတီတိုင်းတွင်၊ (၁) ပုသိမ်ခရိုင်၊ မြို့တော်ပုသိမ်၊ (၂) ဟင်္သာတခရိုင်၊ မြို့တော်ဟင်္သာတ၊ (၃)မြောင်းမြခရိုင်၊ မြို့တော်မြောင်းမြ၊ (၄) မအူပင်ခရိုင်၊ မြို့တော်မအူပင် (၅) ဖျာပုံခရိုင်၊ မြို့တော်ဖျာပုံမြို့များ ပါဝင်လေသည်။

၄။ ရခိုင်တိုင်းတွင်၊ (၁)ရခိုင်တောင်ခြားနယ်မြို့တော်ပလက်ဝ၊ (၂) စစ်တွေခရိုင် မြို့တော်စစ်တွေ၊ (၃)ကျောက်ဖြူခရိုင်၊ မြို့တော်ကျောက်ဖြူ၊ (၄) သံတွဲခရိုင်၊ မြို့တော်သံတွဲမြို့များ ပါဝင်လေသည်။

၅။ ပဲခူးတိုင်းတွင်၊ (၁) ပဲခူးခရိုင်၊ မြို့တော်ပဲခူး (၂)အင်းစိန်ခရိုင်၊ မြို့တော်အင်းစိန်၊ (၃) သာယာဝတီခရိုင်

၃၁ - ဖြည့်စေတင်စုသားများ။

မှီသင်းကြို

၁၁၂

ပြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းစာ

မြို့တော် အာယာဝတီ၊ (၄) ဟံသာဝတီခရိုင်၊မြို့တော်သံလျင်
(၆) ပြည်ခရိုင်၊ မြို့တော်ပြည်၊ (၆)တောင်ငူခရိုင်၊ မြို့တော်
တောင်ငူမြို့များပါဝင်သည်။

၆။ မန္တလေးတိုင်းတွင်၊ (၁)မန္တလေးခရိုင်၊မြို့တော်
မန္တလေး၊ (၂) ကျောက်ဆည်ခရိုင်၊ မြို့တော်ကျောက်ဆည်၊
(၃) ရမည်းသင်းခရိုင်၊မြို့တော်ရမည်းသင်း၊ (၄)မိတ္ထီလာခရိုင်
မြို့တော်မိတ္ထီလာ၊ (၅) မြင်းခြံခရိုင်၊ မြို့တော်မြင်းခြံ မြို့များ
ပါဝင်သည်။

၇။ စစ်ကိုင်းတိုင်းတွင်၊ (၁)စစ်ကိုင်းခရိုင်၊ မြို့တော်
စစ်ကိုင်း၊ (၂) ရွှေဘိုခရိုင်၊မြို့တော်ရွှေဘို၊ (၃) ကသာခရိုင်
မြို့တော်ကသာ၊ (၄)အထက်ချင်းတွင်းခရိုင်၊ မြို့တော်မော်လိုက်၊
(၅) အောက်ချင်းတွင်းခရိုင်၊မြို့တော်မုံရွာ (၆) နာဂဲတောင်
တန်းနယ်၊မြို့တော်ခန္တီးမြို့များ ပါဝင်သည်။

၈။ မကွေးတိုင်းတွင်၊(၁)မကွေးခရိုင် မြို့တော်မကွေး
(၂) သရက်ခရိုင် မြို့တော်သရက် (၃) မင်းဘူးခရိုင်၊ မြို့တော်
မင်းဘူး၊ (၄) ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြို့တော်ပခုက္ကူ၊ ပခုက္ကူတောင်
တန်းခရိုင်နယ်၊ မြို့တော်ကန်ပက်လက်မြို့များ ပါဝင်သည်။